

rel.
8

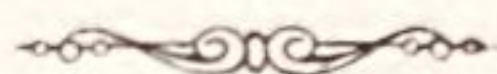
P.O. no. 8138

UNGE DAGE.

FORTÆLLING PAA VERS

AF

[Cophus]
S. SCHANDORPH.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

1879.

T/62/289

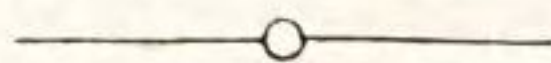
Bayerische
Staatsbibliothek
MÜNCHEN

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

INDHOLD.

	Side.
<i>Første Sang.</i>	
Den gamle og den unge Krage.	1.
<i>Anden Sang.</i>	
Skandalen.	8.
<i>Tredie Sang.</i>	
Første Rejseæventyr	14.
<i>Fjerde Sang.</i>	
Fortsættelse. Gammeldags Romantik	21.
<i>Femte Sang.</i>	
Moderne Realisme.	32.
<i>Sjette Sang.</i>	
Æneas og Dido i ny Stil	38.
<i>Syvende Sang.</i>	
Hjemkomst	46.
<i>Ottende Sang.</i>	
Skridt paa Kunstens Bane	51.
<i>Niende Sang.</i>	
En Prædiken	61.
<i>Tiende Sang.</i>	
Politik. Krig.	70.
<i>Ellevte Sang.</i>	
Kammerater. I Felten	79.

	Side.
<i>Tolvte Sang.</i>	
Paa Vagt. Tilbageetoget	89.
<i>Trettende Sang.</i>	
Lazarethet	102.
<i>Fjortende Sang.</i>	
Tilbageblik	110.
<i>Femtende Sang.</i>	
En slagen Kriger	125.
<i>Sextende Sang.</i>	
Paa Kjældereren	132.
<i>Syttende Sang.</i>	
Debut som Folkedigter	144.
<i>Attende Sang.</i>	
Radikale	153.
<i>Nittende Sang.</i>	
Socialistfrø	166.
<i>Tyvende Sang.</i>	
Nye Planer	177.
<i>En og Tyvende Sang.</i>	
Kristelige Folk	183.
<i>To og Tyvende Sang.</i>	
En kvindelig Tolder	193.
<i>Tre og Tyvende Sang.</i>	
Paa Havet	201.
<i>Fire og Tyvende Sang.</i>	
Den ny Verden	215.

FØRSTE SANG.

DEN GAMLE OG DEN UNGE KRAGE.

et kan vel ligge tyve Aar tilbage,
da Byens første Prokurator, hvem
de største Boer betroedes, hed Hr. Krage.
Den Mand var en Mæcenat i sit Hjem;
hans Hus stod aabent for enhver Poet,
hver Billedhugger, Skuespiller, Maler,
som han af Pressen havde stemplet sét,
hvis Anerkjendelse var ham omtrent
som Stemplet paa et retsligt Dokument.
Han Gilder holdt, hvor allehaande Taler

og Vine potensered Aandens Evne,
man sang og læste op og deklamerede,
filosoferede, æsthetiserede
og var af Produktionskraft ved at revne.
Hans Boligs Udstyr viste, at hans Skik
var ikke den at spare angst paa Skillingen;
han købte — efter Bladenes Kritik —
en Mængde Ting paa Maleriudstillingen;
hans Bøger havde „komponerte” Bind
og straaled gyldent ned fra Skabets Hylde,
og under Lysekroners blanke Skin
Klaver og Sang med Toner Salen fylde.

Engang da slig en Fest var endt, Hr. Krage
gik op og ned igjennem sine Stuer
og kaldte Dagens Nydelser tilbage.
En livlig Rødme paa hans Kinder luer;
Champagnen stødte mildt ham op i Næsen,
hans Nerverliv i sagte Sitring kom;
han drak et lille Glas Guavarom,
det stemte skjønt i Harmoni hans Væsen.
Han nynnede ved sig selv de Melodier,
som nys saa lifligt fra Klaveret klang;
mens hans Havanarøg i Kreds sig svang,
til Mindets Nydelse han helt sig vier.

Da det tilfældigvis var stjerneklart,
han i det aabne Vindve hen sig stilled
og blev sentimental: en Taare trilled
ned i hans anglomane Bakkenbart:

„O Kunst — o Kunstnere! jeg elsker Eder!
I vugge sødt i Glemsel Dagens Kiv,
med gavmild Haand I Poesien spreder
hen over mit møjsommelige Liv.
O, maatte dog min Søn til Kunstner voxer
og hævde til det stolte Navn sin Ret!
Men — uf — han bliver vist en rigtig Oxe,
i Skolen faar hvert Øjeblik han Slet.
Student han være skal til næste Aar,
saa er han det — om ej han bliver Andet,
saa har jeg ærlig gjort, hvad jeg formaar
for at faa Tølperen gjort klassisk dannet.
Men tænk, om Skjæbnen nu ham vilde unde
Geniets Himmelgave ved sin Gunst,
saa han en Gang, naar han blev voxen, kunde
erstatte, hvad jeg har lagt ud til Kunst.
Tænk, om jeg kunde høre Poesier
af ham i denne Sal til Glassets Klang,
hvad eller se hans egne Malerier
beundres paa Charlottenborg engang.”

Nu — Sønnen var en lang og kluntet Dolk
med Dinglekrop og store løse Lemmer,
der gloede distrahit paa alle Folk,
og sine Ting i Skolen tungt han nemmer.
Og hvad det Værste var: i Disciplin
var han af Alting allermest tilbage;
det ærgrede Hr. Prokurator Krage,
der selv en Lovens Mand, en dannet, fin
beleven Mand, ej kunde Sligt fordrage.
Den Dreng var uklar, taaget, dvask og sky
og kunde Intet klart og grundigt fatte,
men alle sine Bøger, gamle, ny,
bemalte han med Ugler, Marekatte.
Som Barn beundred man hans skjøne Blik,
og en Poet erklæred det for svømmende
og Barnets Aand for dyb-romantisk drømmende;
med Aarene den Skjønhed rent forgik.

Men Fyren blev Student en skjøne Dag
som tusind Klodrianer før og siden;
hans knebne Haud gav kun en saare svag
Forhaabning om, at noget Studiefag
ham vilde fængsle specielt med Tiden.
Ja snart kom endnu andre Sorger til:
Hr. Krage hørte, han en Knejpe søgte,

hvor „Sjavs” man spillede og andre Spil,
som ej for Elegance havde Rygte.
Han lured Sønnen op en Nat paa Trappen
og saâ, han bragte hjem en vældig „Bjørn”;
da hylled han som Cæsar sig i Kappen
og mumled: „Man har Sorg af sine Børn!”

Om Morgenen han gik til Sønnens Kammér,
af Ethos og af Pathos sammenstøbt,
og i en Fløjels Slaabrok værdigt svøbt,
med Øjet funklende af Vredens Flammer.
„Hør mig, Du utaknemmelige Barn!
Mens jeg mit Hus til Skjønheds Tempel danner
og planter i det Poesiens Banner,
Du vælter kynisk Dig i hæsligt Skarn.
I mine Sale troner Zevs og Hera,
Du glædes ved en Kjælderpigens Grin,
jeg skjænker Léoville og Dry Madera,
Du drikker Punsch — ja maaske Brændevin.
Hvad vil Du dog paa Steder, hvor den fæle
brutale Raahed opslaar sit Pavlun?”
Da rejste Sønnen sig af sine Dun
og sagde rolig: „I maa ej mig kvæle
i Jeres Atmosfære blød og lun,
hvor Alt er dæmpet af, hvor Alt er mattet,

hvor Alting bliver skyldigst applaudert,
hvor hvert et Menneske er slikket, glattet
og forud i sin Rolle instruert.”

— „Men de, Du træffer i den skidne Kro,
hvor aldrig jeg gad sætte mine Fødder....?”

— „Ja, Fader, det er gyselige Rødder,
men de er pudsige — det kan Du tro.
Barberen græder, naar han bliver fuld
og slumrer derpaa sødt med Vand i Øjet;
Borgermajoren griner saa fornøjet
og holder Taler om den Kvinde huld,
hin Sydens Blomst i Nordens kolde Lande,
der er som Rosen favr og tro som Guld
og tørrer Sveden fromt af Mandens Pande,
imens den døve Farmaceutt hans Roes
afbryder brydsk med Skjældsord imod
Kjællingen,
der altid vasker Gulv og svider Vællingen
og skjælder ud, naar Manden vil til Kros.
Det er dog Mennesker, som ligne Dyr;
de fra Salonen ligne Marionetter,
dresserte Hunde, der paa Bag sig sætter.”

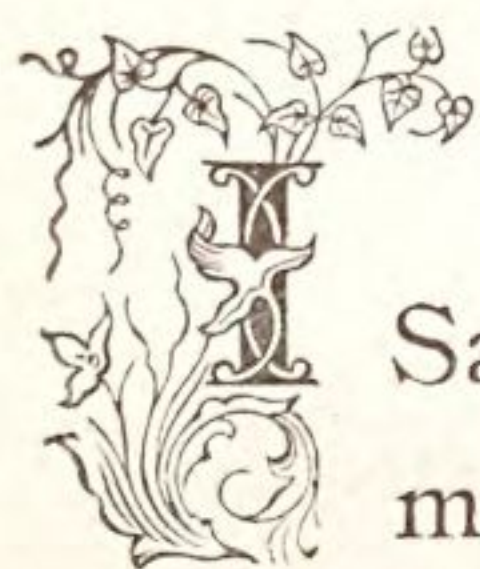
„Se, se — hvad Pokker gaar der af den Fyr?”
Hr. Krage sagde ved sig selv — „saameget

han har ej talt — jeg tror — i Aar og Dag.
Jeg maa dog have undersøgt den Sag,
han har dog muligvis — hvem véd? — et eget
Talent i Bellmans eller Hogarths Smag.”
Han rømmed sig og drejed sig paa Hælen
og gik med langsomt Skridt af Stuen ud;
hans Søn trak Dynen over Sengefjælen
og slumred ind saa rolig som en Gud.

ANDEN SANG.

SKANDALEN.

I Salen glimrede de tændte Kroner;
man havde spist og røget sin Cigar. —
Den første Modeskuespiller ta'er
sin Plads ved Flyglet og slaar an dets Toner.
Hvad giver De? — „En Bellman!” — lød hans
Svar.

Og Damerne (den Aften var der Damer)
de lægge Ho'derne paa Siden ømt;
om denne Kunstner havde tidt de drømt,
han var jo saa pikant i Scribes Dramer.
Man flokkes om ham, man anteciperer
den store Nydelse med henrykt Sind;
kun en af Vinen døsigt, ung Grosserer
i Sofahjørnet sagte slumrer ind.

Skoflikkeren, der Mollberg gav „på truten”,
fordi han spillede den polske Dans,
blev foredragen med en Elegans,
en let Hengliden, saa at paa Minuten
det Hele blev forvandlet til en Krans
af smaa Pointer; Mollberg og hans Fjende
blev nette Folk med Alunshandsker paa,
og Kroen kunde ikke mer man kjende,
det var som en Koncertsalon man saâ.
„Saadan skal Bellman netop foredrages,
det Raa hos ham skal idealiseres,
det Slibrige skal smagfuldt effaceres;
naar Sligt med fine Hænder foretages,
saa kan han selv af Damer godt goûteres;”
saa mæled med Begejstring Frøken Skrut,
Forstanderinde for et Institut.

Men — som vor Kunstner for Beundrings-
klubben
just foredrog den sidste Strofes Ord
om hin Madam, der brat kom „fram ur
skrubben”,
da hørtes der et Næveslag mod Bord,
saa Lysekronens Kupler klang og klirred
og: „Fy for Fanden, det er splittergalt!”

lød fra en Røst, der stærkt af Harme dirred.
Knap Frøken Skrut et Rædselsskrig fik kvalt,
og Skuespilleren fór op forvirret
og vendte sig mod den, der havde talt.

Det var den unge Krage. Midt i Salen
han stod med Blus i Blik og Glød paa Kind,
og Faderen, hvis Harme kvalte Talen,
fór hen imod ham som en Uvejrsvind
og stammede: „Din dumme Hvalp — Du tør —”
„Aa Gud — han aner ikke, hvad han gjør,”
tog Kunstneren til Orde, overlegen,
og slog med Hovedet, saa hans Frisure
forandredes og antog strax en egen
theaterheltemæssig, flot Tournure.
En højst forlegen Tavshed fulgte paa,
en Myg man havde kunnet høre flagre;
Grossereren fra sine Drømme fagre
fór op og helt forfærdet om sig saâ.
Samvittigheden slog ham, og han troede,
at det var ham, som Alle agted paa.
Hr. Krage havde fattet sig imens
og sagde til sin Søn: „Gaa op, min Gode,
og gaa i Seng, men frygt den Konsekvens,
at Du faar ondt imorgen i Dit Ho'de.”

Og Sønnen gik, men der var lagt en Dæmning
for Glædens Strøm, saa den randt ikke fort,
slet Ingen kunde komme mer i Stemning,
derfor man tyede til at spille Kort.

Hvor var Hr. Krage opbragt, da man skiltes;
Sligt vilde han ej havt for nogen Pris;
hans Sindsbevægelse og Harme stiltes
ej ved et stort Glas Sodavand med Is.

Hans Hænder knytted sig, hans Tinding banked,
og for hans Øre ringed det og sang,
febrilsk paa Kryds og Tværs omkring han
spanked
og følte til en Heltegjerning Trang.

„Jeg strax vil vække ham og strængt forkynde,
at Sligt jeg ikke taaler i mit Hus,
der hidtil havde Ry for Smag og Ynde;
det kommer der af denne Sus og Dus;
min Fadermyndighed skal nu begynde
at vise sig i romersk Strængheds Form.”

Sin Vest han retter og sit Halsbind knapper
og farer som en mægtig Vredesstorm
til Sønnens Dør op ad de mange Trapper.

„Men hvad er det? — Er det en Deklamator?”
Han hørte tydelig en kraftig Røst
udtale nogle Ord af fulde Bryst;
forbavset standsede vor Prokurator.

„Den stilles maa, den Banken i min Barm,
den komme maa, den Tid, da ej i Fængsel
jeg rusker vildt i Gitter og i Hængsel
og ej fortærer mig i kraftløs Harm.

Ja jeg maa ud, hvor under Stormens Tag
de stive Træer smidigt maa sig neje,
hvor store Skyer under lystigt Jag
med revne Rande over Himlen feje.

Ja jeg maa have Luft! i Stormens Bad
min unge Glæde skal sin Frihed fejre
og bort med Latter Smaaligheden vejre,
som sammenhobed i mig Haan og Had.

O, I Menageriets Dyr, som nu
til Lirekassens Klang paa Bagben springe,
I skal ej mer forbitre mig min Hu,
min Fløjte skal jer snart til Krumspring
tvinge.

Men jeg maa have Hvile til mit Hoved,
naar jeg paa Stormens Dag har let mig træt;
jeg vinde maa, hvad Drømmene mig loved,
naar ind de spandt mig i det bløde Net.

Fra Skyens Rand maa Hun til Jorden dale
og brede Favnen ud i stille Bo,
hvor Hjertets Ord som Natvioler gro
og aande Duften ud i Briser svale.”

Hr. Krage tænkte: „Det er ganske kjønt og ikke daarligt af en ung Studerende; det er, hvad Tanken angaar, lovlig grønt, og Noget af det lyder irriterende. Hvad vil han grine ad? Ad mig vel ej? Jeg lider ikke den Tendens til Latter, Og hvem er denne Hun? — Den Skræderdatter her ligeoverfor? Jeg haaber nej. Hm! skulde mon en Digter i ham bo? Af alt det Krimskrams i hans Skolebøger jeg synes snarere, man skulde tro, at han var Maler. Men ifald han søger ad Digtekunstens Vej at vinde Navn, saa maa en Konferens han absolvere i Æsthetik, og jeg kan til hans Gavn med Tiden Recensenterne traktere. Naa — lad ham hvile ud i Søvnens Favn, imorgen kan jeg jo moralisere.”

Hr. Krage gik og sig i Seng forføjed, den næste Morgen tidlig op han gik til Sønnens Dør for rigtig med Ethik at muntre ham — men da var Fuglen fløjet.

TREDIE SANG.

FØRSTE REJSEÆVENTYR.

vor bar ham rask afsted hans unge Fod!
Hvor slog ham Vaarens Aande stærkt
imøde!

Af klæbrigt Hylster spæde Blade brøde,
og fine Planter dækked Træets Rod.
„Kun fremad, frem — ud i den store Vaar,
hvor Skoven alt de høje Haller tjelder,
hvor Foraarsvinden suser i mit Haar,
hvor Lærken højt om Livets glade Kaar
med Jubeltriller hele Verden melder.”

Ja det gik frem — han vidste ej hvorhen —
han drak en dygtig Rus af Foraarsduften,

han kasted Hatten syngende i Luften,
og lo, naar ej han fanged den igjen.
Det syntes ham, den vide Verden loved
ham lutter underfulde Æventyr,
fantastiske som hine Kuglesky'r,
der, mens de vælted over Skovens Hoved,
blev snebedækte Bjerger, Kæmpedyr.

Ved Landevejen, tæt ved Skovens Hjørne,
han vege Poppelkviste svaje saâ,
og prægtig tegned sig mod Luftens Blaa
det nys udsprungne Grønt paa Gjærdets Tjørne;
i Haven gjemt en venlig Bolig laa.
En munter Latter klang ham kjækt imøde,
og noget Hvidt med bugtende og bløde
Kontourer skimted han i Havens Gang;
med et Par Sæt han over Vejen sprang
og op paa Gjærdet. Tvende Piger fore
afsted i lystig susende Tagfat.
Hver sprang saa lydløst som en lille Kat
hen over Bedenes Lavendelkrat;
den Lille fanged jublende den Store,
og en Duet af Latter klang i Sky;
den Ældre lidt sin hvide Kjole hæved,
de lette Fødder hen ad Gruset svæved,

og Legen hurtig kom i Gang paany.
Men midt i Farten standsede den Lille,
den Fremmede paa Gjærdet blev hun vár
og staar et Øjeblik i Gangen stille,
paa éngang hun mod Huset Flugten ta'r.
Den Voxne stak i Løb; idet hun vilde
forfølge hende, løber hun mod Gjærdet,
men studser brat og standser hel forfærdet.
Karminrødt lægger sig paa hendes Kind,
fortonende sig ned ad Hals og Skulder,
hvorpaa en Strøm af blonde Krøller ruller,
og med en Vending, let som Skovens Hind,
gjør hun omkring og søger ogsaa Huset;
af Synet helt betaget og beruset,
han stod endnu, mens Lokken tæt og kruset
henflagred i den muntre Foraarsvind.

Da klirrer Dørene til Havestuen,
en gammel Mand med Slaabrok, Pibe lang
gaar ud og letter hilsende paa Huen
og styrer mod den Fremmede sin Gang.
Hans Haar var snehvidt, men en stærk og sund
Natur stod malet i hans Øjne brune;
om en bevægelig og fyldig Mund
der spillede et lyst, et frejdigt Lune.

„God Dag, Højstærede! træd indenfor, jeg bliver ikke som et Raakid skræmmet, jeg glæder mig af Hjertet, hvergang vor beskedne Bolig gjæstes af en Fremmed.”

De traadte ind, vor Ven var lidt forlegen og mægted neppe nok at sige Tak, Situationen var jo noget egen.

„Naa, sæt Dem ned og gjør nu ingen Snak; De ser, at Frokostbordet alt er dækket. Kom saa? Hvor er I? lille Anna, svar! Aa Herre Gud! Kom ind, Du lille Nar, hvorover er Du bleven saa forskrækket?”

Strax ad den aabne Dør nu træder ind de tvende Piger Haand i Haand tilsammen, og endnu gløder blussende i Flammen den Voxnes fyldige, ovale Kind.

Dog hilser høflig hun den unge Mand, mens Munden til et lille Smil sig trækker; den Lille bag ved Søsteren sig dækker, af halvkvalt Latter Øjet staar i Vand.

Vor Helt blev ogsaa rød, da op han sprang, hans Komplimenter vælted et Par Stole; den Lille skjulte sig bag Søstrens Kjole,

men sejrende en Barnelatter klang.

„Naa, Vildkat, naa! sæt sig saa hen og spis,”
den Gamle brummed. Og ved Glassets Klinken
brast snart Forlegenhedens tynde Is.

Vor Helt var sulten og gik løs paa Skinken.

Samtalen flød saa herlig, let og fri,
den Gamle flittig for dem begge skjænked
og gav sin Gjæst, der tæt ved ham sad bænket,
af alle Tre en kort Biografi:

Hans Datters Børn de unge Piger vare,
hun døde, da den Yngste nys var fød,
og kort derefter fulgte Fadrens Død.

„Jeg selv er Medlem af den store Skare
af Pensionister; jeg var Overlærer
ved Kolding Skole; jeg min Afsked tog,
da vi en tynd, moderne Filolog
til Rektor fik, der talte som en Bog,
og som fortalte mig — ja mig, som ærer
de gamle Grækere, som alt mit Liv
har søgt hos dem mit bedste Tidsfordriv,
han kunde ikke bruge mig som Lærer,
thi jeg forklared galt en Optativ.”

Naa — det var Noget for den unge Krage;
af Græsk han aldrig havde fattet Stort,

og Optativ just i hans Skoledage
ham havde allehaande Knuder gjort.
Den Gamle syntes ham en Forbundsfælle
i hans Protest mod sligt et Snærperi,
han svang sit Glas og raabte muntert: „Ih,
saa kan jeg Dem blandt mine Venner tælle.
Jeg hader alleslags dresserte Dyr,
hvad for Slags Kunster end de kunne lave,
om de kan kro sig med en Rektormave,
hvad eller gaa i præsteligt Postyr
og brøle op i Kraft af Naadens Gave
i Helligdommen som en Himmeltyr,
om de som store Virtuoser bænke sig
i Lænestole om Salonens Bord,
og la'r de værste Børster, man kan tænke sig,
opfodre dem med ferske Smigerord.”
Og nu fortalte han ham sin Historie
og den Skandale, som han havde gjort.
Den Gamle lo og sagde: „Ikke stort
er det bevendt med Deres Martyrglorie.
Og hvis Forfængeligheds Dæmon ej
ved Bøn og Faste De formaar at baste,
De tvinges ind paa den profane Vej
og naâr ej op til Kunstens Præstekaste.
Derhjemme var De bleven slemt forkludret,

bad Dem nu i Naturens Bølge ren,
tro ikke, Livets store Strøm er mudret,
fordi De snubled i en Rendesten.
Bliv De hos os, saa længe De har Lyst;
den gamle Skolemester har havt Ære
af mangel Lærling før, hvis unge Bryst
var Jordbund for en simpel, ærlig Lære.
Og hvis jeg piner Dem med græske Gloser,
og synes De, jeg er en bladløs Tjørn,
saa spring i Haven om med disse Børn,
dér véd jeg da, De har to friske Roser."

FJERDE SANG.

FORTSÆTTELSE. GAMMELDAGS ROMANTIK.

—
Hver Dag randt hen, som om det var en
Fest,
af Liv og Aand den stærke Gubbe sprudled,
han syntes næsten yngre end sin Gjæst,
og aldrig havde noget Stygt besudlet
hans barnlig-rene Sjæl. Han var en Præst
for Skjønhedstankens store Aabenbaring
i Livet og Naturen, og han saâ
det Hele som et prægtigt Kunstværk staa
i en platonisk, ideal Forklaring.
Skjönt fra en Tid, da man romantisk drømte
om Blomsten Underskjøn og stirred paa

Fata Morganas Stad i Luftens Blaa,
 han helt besindig og godmodig dømte.
 Han sagde selv: „Jeg drak vel tysk Likør,
 og tidt endnu et lille Glas mig kvæger,
 og hvis jeg ej i Hovedet bli'r ør,
 det skyldes Grækerne og Oehlenschläger.
 Jeg stirred vel paa mangel Gaaderune,
 paa mangt et farvespillende Symbol,
 men Gudskelov, mit brede jyske Lune
 holdt Tanken bort fra mangel Kapriol.”

Helt tidt i Talens Løb han ivrig sprang
 saa let som nogen Yngling op fra Stolen
 og hentede ned en Græker fra Reolen;
 da lød hans Røst med Malm og Ungdomsklang,
 naar han fortolkede de Gamles Sang:
 snart stormede vildt Akilleus frem i Slaget,
 snart Zeus's Torden om Prometheus bragede,
 mens denne haanede den nye Gud;
 Kong Oidipus sin Jammer aanded ud;
 Ifigenejas Hjemve bønlig klagede
 „som enlig Isfugls Sang paa nøgne Fjeld”;
 Platanen bredte ud de Skygger svale,
 og under takket Løvværks brede Tjeld
 til Faidros toned Sokrates's Tale.

Af Billeder han maned frem en Vrimmel
i Dybet af den Unges Fantasi,
der jublende imellem Jord og Himmel
sig svang som Fuglen, der er bleven fri.
Og tidt, naar Natten over Jorden hvilte,
og hele Huset dybt i Slummer laa,
den unge Mand i Havens Gange ilte
og kunde hele lange Timer gaa;
og hine Skikkelser, han havde skuet
opdukke nys af Poesiens Væld,
betog ham mægtigt i den tavse Kvæld,
og medens Hjertet slog, og Øjet lued,
de voxed frem, vandt Liv og Kjød og Blod;
den gamle Have blev hans første Scene,
Koulisserne var Hasselbuskens Grene,
og højt paa Himlen Lysekronen stod.
Og hine stærke Længsler, som med Vildhed
før i hans hele Væsen sled og rev,
en andagtsfuld Tilhørerskare blev,
der lytted til og glæded sig i Stilhed.
— Hvor var han lykkelig; hans Kaos nu
en plastisk Skaberhaand gav Kosmospræget,
han var saa glad, han var saa blødt bevæget,
en mild Tilfredshed varmede hans Hu.
I Haven løb han tidt omkring og leged

med Børnene Tagfat. Han og den Lille gemytlig til hinanden sagde „Du”, og hendes største Morskab var at drille ham rigtig ilter; naar han sagde „s'gu”, hun lo, saa Taarer ned ad Kinden trille.

Men med den ældre Søster — som forklarligt —

gik kun en stakket Tid det saadan til; den skjære Hud med Blodets fine Spil, to Øjne, der kan sige hvad de vil — Sligt er jo altid overmaade farligt. Først fandt han, at han burde trodse stoisk, og tænkte paa saa mangen sølle Herre, der halve Snese Aar trak om heroisk med Kjæresten, som Hesten med en Kærre. En skønne Morgen han af Sengen fór med Ærgrelse, fordi han sidste Aften var smeltet hen, og med et Slag mod Bord han søgte atter frem at mane Kraften. Javist! Just nu hun ud i Haven traadte, og al hans Stoicisme smelted brat; Avriklen sad paa hendes lille Hat og nikked skjelmsk, som vilde den ham spotte. Han maatte ned i Haven. Hvilken Pragt,

og hvilken Ungdomsfylde i Naturen!
Der stod den store Guldregnsbusk ved Muren,
klædt i sin grønne, guldbroderte Dragt;
sødt Krydderdufte gennem Luften bølge,
mens Lyset sitrer i Skjærsommerglans;
de hvide Sommerfugle snart sig dølge,
snart dukke frem i lynsnar Flagredans.
Den unge Pige kom saa venlig mod ham,
og Talen tog paastand sit vante Fald;
han følte, hun paa hvert et Punkt forstod ham,
naar varmt han talte om sit Kunstnerkald.
Hun sagde: „Før, naar Bedstefa'er forsøgte
at tolke for mig, hvad han rundt omkring
i gamle Bøger fandt af skjøne Ting,
saa fik jeg Lyst af Stuen ud at flygte;
thi naar han læste, syntes jeg, at fjerne
utydelige, stærke Stemmer sang,
men — ja — jeg skræmmedes ved deres Klang;
saa søgte ud i Mark og Skov jeg gjerne,
jeg syntes Jordens Blomst og Himlens Stjerne
var bedre Tolke for mit Hjertes Trang.
Men naar De taler med mig om det Samme,
som Bedstefader læser af en Bog,
saa tror jeg, at jeg bliver mere klog
paa Digternes forunderlige Sprog;

ja hør — jeg mærker Noget i mig flamme.
Jeg tidt har tænkt derpaa, men aldrig fundet,
hvad Grunden var.” Med Smil den unge Gjæst
tilorde tog: „Jeg tænker, det er grundet
deri, at lige Børn de lege bedst.”
Hun rødmed let og drejede sig halvt,
thi ved hans Ord hun følte Hjertet banke,
især da tungt hans Blik paa hende faldt,
som vilde Sjælen helt deri sig sanke.
Men da han vilde tale, sagde hun:
„Hør — Bedstefa’er studerer, og min Søster
med sine Billedbøger sig forlyster.
Aa, tag en Bog og læs for mig en Stund.”
„Ja det forstaar sig.” Løbende han fór
i Kamret op, og uden lang Betænken
han tog en Bog, som fandtes paa hans Bord,
og snart de sammen sad paa Havebænken.

Men hvilken ondskabsfuld, drilagtig Nisse
drev med de unge Hjerter her sit Spil?
Den Bog, han havde fundet, var tilvisse
den allerværste Bog, som vel var til.
Da stærkt mod Hjertet strømmed hendes Blod,
hun havde trængt til en, der kunde svale
som Sommerskyens Draabe mild og god,

men hed som Sydens Vin var Bogens Tale.
En Elskovshymne, Alting overbrusende,
rev Begge som en Hvirvelstorm afsted
og løfted dem paa Ørnevingen bred
igjennem hele Universet susende,
til i Orangens Lund den daled ned,
med Farveglød og Duft hver Sans berusende.
Ak, det var Romeo og Julie. Denne
berømte Scene først i anden Akt
vort unge Par saa vidt alt havde bragt,
at uden at han vidste det, om hende
han Armen fik i kraftigt Favntag lagt.
Gud véd, hvornaar det havde faaet Ende,
hvis ikke pludselig en rolig Stemme
— som fra en anden Verden — havde sagt:
„Min Pige, Du maa ej vor Frokost glemme.”

Aldeles modsat Husets vante Skik
de tavse sad om Bordet, og de Unge
ned i Tallerknen sænkede deres Blik,
og over Gubbens Pande Tanker tunge
som melankolske, lange Skygger gik.
Men da han rejste sig, han sagde blot:
„Aa hør, Hr. Krage, lad os to spadserer;
jeg føler mig lidt mat og ikke godt

i Stemning til, som ellers, at studere.”

I Tavshed mod den nære Skov de skrede,
den Gamle standsed ved en Skovsøs Rand,
hvor Bøgegrene hang som Skjærme brede,
og strøjfede det dunkelbrune Vand.

Imellem fint og saftigt Enggræs kigged
Forglemmigejer frem som Øjne blaa.

„Det Sted” — den Gamle mæled — „synes
skikket

til en fortrolig Passiar at faa.”

De satte sig — han greb den Unges Haand
og trykkede den inderligt og længe
og talte saa med ømt bevæget Aand
med Klang af alle Sjælens milde Strænge:

„Paa Deres Pande har Vorherre sat
det Stempel, der betegner en Udkaaren,
der er til Kunstens store Gjerning baaren:
at svinge Faklen højt i Livets Nat.
Men den, der bærer Aandens Adelsmærke,
er viet ind til Gang ad Klippesti,
og han maa binde sig med Tove stærke
til Værn mod hver Sirenemelodi.
Og skal en Kvinde følge slig en Mand,
saa maa hun eje dette Mod, der synger

en Jubelsang paa Afgrundssvælgets Rand
og lér, naar Broen over Dybet gynger.
En kjælen, blød Natur, der fæsted Rod
i fredet Jord, i Ly bag Havens Gjærde,
vil hæmmende sig vikle om hans Fod
og ved sin tavse Bøn ham selv forfærde.
Tro ingenlunde, at jeg kaster Vrag
paa hvad der voxer i min lille Have;
det Mod, der holder ud fra Dag til Dag,
mens Livets Bølge gaar sit jævne Slag,
det er tilvisse en velsignet Gave.
Til langsom Kamp, fordelt paa tusind smaa
Skjærmydsler mod det Dagligdags og Flade,
der kræves ogsaa Mod og Troen paa
Livspoesiens Ret paa hvert et Stade.
Var De den Mand, hvis Syssel trued med
at gjøre Synet sløvt for Sol og Stjerne,
hun skulde hindre Dem at drages ned,
hun skulde nænsomt om den Sangfugl værne,
der, gjemt i Deres Hjerte, lønligt led.
Men gynge paa de store, dybe Vande,
hvor ej det tunge Blylod finder Bund,
at se fra Svimmelsti paa Fjelderande
Taagernes Boltren dybt i Kløftens Grund,
at færdes i det Pludselige, Bratte,

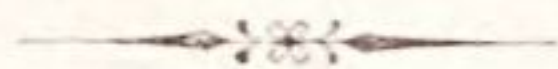
fra Højt til Lavt foruden Overgang,
 det Liv kan hun ej leve, men kun skatte
 formidlet gjennem Billed eller Sang.
 Og De — med denne trodsig-stolte Higen,
 med ildfuldt Blod og muskelstærk Natur —
 ej tæmmes maa i Deres Opadstigen
 og stænges ind i et idyllisk Bur.
 Riv Baandet over, før det er for silde,
 førend det strammes med en saadan Magt,
 at hun ved Bruddet sig forbløde vilde
 og visne i sin Ungdoms fejre Pragt.
 O, list Dem bort, sig hende ej Farvel,
 det vilde blæse Gnisten op i Flammer;
 vel vil hun sikkert mangel ensom Kvæld
 saa stille græde i sit lille Kammer;
 dog tror jeg neppe, hun endnu er bøjet
 saa stærkt, at ej hun rejser sig igjen,
 endnu kan friske Briser tørre Øjet
 og vifte Sorgens Uvejrsskyer hen."

Den Gamle tav. Det var som Røstens
 Mildhed

end sitrede med dæmpet Efterklang
 i sagte Susen mellem Løvets Hang;
 den Unge sad en Stund hos ham i Stilhed,

da med et hæftigt Ryk han op sig tvang
og løb i Skoven ind med hastigt Fjed;
han aned ikke, hvorhen han det retted,
men det gik over Rod og Stub afsted,
og Grenene, som hæmmende sig fletted,
brød han itu og langt afvejen smed.

Han følte noget Dumpt og Dødt i Brystet,
der lammed kvælende hvert Aandedrag,
det stærke Legem knuget blev og rystet,
og Blodet pressed paa; hans Hjerteslag
dundred som Hamre gjennem alle Aarer.
Da sank han, tvungen af sin Byrdes Læs,
og brød i Hulken ud foruden Taarer
og trykked Panden mod det vaade Græs.

FEMTE SANG.

MODERNE REALISME.

Mekanisk drog han hjem. Hans Fader
skammed
ham daglig ud. Han hørte, sløv og lammet,
paa Talen, som den ikke kom ham ved.
Han var jo tryllet til et andet Sted,
hvor Tanken i en stadig Rundkreds svirred,
som Myg om Flammen, om hans Hjertekvide;
med Mindets Naale han i Saaret pirred,
som om han fandt en Vellyst ved at lide.
Tilsidst han flyr igjen. Han aner ej,
hvad egenlig han vil. Ved Nattetide
han gaar og gaar, til paa en Landevej
han fandt sig selv i Morgentaagen skride.

Hen over knoldet Mark og over Grøfter
han styred Kursen; og da han var træt,
lidt friere det spændte Bryst sig løfter,
og Modet hæver sig med trodsigt Sæt.
„Hvad er det saa? — en Drøm, der maatte svinde;
man dør vel ej af sligt et Æventyr.
Hvor var hun dejlig, denne unge Kvinde!
men — ja — han havde Ret, den gamle Fyr.
Som agtbar Ægtemand at tjene Føden
med Slid og Slæb til Hustru og til Børn,
at lære danse som en stakkels Bjørn
og ikke turde brøle højt i Nøden,
det passer slet for mig! Nej jeg vil ned
i Kjældren blandt den rigtige Kanaille,
hvor Lampen oser, Væggen staar i Sved,
hvor Hulens Nymfe aldrig bliver vred,
naar haardt man kryster hendes føre Taille.”

Hvad om en Skjæbnens Magt det ledte mildt,
— hvad eller det kun var en ren Tilfældighed —
ved Vejen, saâ han, laa et Hus med Skilt,
hvorpaa der malet stod en Kongekrone
og under den „Privilegeret Kro”,
og fra de aabne Vindver klang med Vældighed
et Bravoraab som Brølet af en Ko.

Ind ad den lave Dør paastand han træder;
en Duft af Stege- og af Støvlefedt,
af Petum optimum og Vadmelsklæder,
af Finkel, Punsch og Øl slog mod ham hedt.
Et Publikum af Slagtere og Bønder,
halvfulde mindst, med Klap og Stokkestød
de musikalske Præstationer lønner,
som fra en sirtsbeklædt Tribune lød.
To Damer sad der: først en ung og kjøn
med et zigeuneragtigt, kulsort Øje
og fyldig Barm, der svulmed mod en grøn
husarbesnoret, luvslidt Fløjelstrøje;
den Anden — lidt passée — som lig en Stork
ivejret spjætted, naar hun skulde tage
de høje Toner, der var noget svage,
og som ved Striber, malt af sveden Kork,
om Øjets nedre Rand og ved det tynde
Lag af Karmin, der var paa Kinden sat,
snildt havde frisket op sin Ungdomsynde,
og smægtende, lig en forelsket Kat,
paaskraa udsendte sine ømme Blikke.
Men en Madam, der Harpens Strenge sled,
som om de skulde briste, syntes ikke
i godt Humeur; især hun skotted vred
hen mod sin fede, rødblaa Ægteherre,

hvis Bas var næsten rustet op desværre,
og som med melankolsk Resignation
halvt sovende faldt ind og Takten nikked,
og drak af bajersk Øl en svær Portion,
og Draaberne af Overskjægget slikked.

Repertoiret var af blandet Art;
den yngre Kunstnerinde gjorde Lykke
ved mangt et „humoristisk” Modestykke,
som frem hun kvidred som en lille Sissen,
hvor Rimdaktyler fulgte i en Fart
hinanden ret som Smæld af Ridepysken.
Den Ældres Sange vare mere ethiske,
snart lød der en om „Nattens blege Sol”,
snart gik hun i „Den visnede Viol”
fra det Elegiske til det Pathetiske.
Knap var vor Ven derind i Stuen traadt,
før et Par sorte Øjne mod ham sendte
saa varme Straaler, at han saâ, han godt
strax kunde blive *Cavalier servente*.
Han mumled ved sig selv med Haan: „Nu vel,
da dog mit Liv skal bruges til at gøgle,
jeg vælger Narrens Maske, Brixens Smæld,
for Brystets Ridderkors og Bagens Nøgle.”
Han kræved Punsch til Kunstnertruppens Brug

og rykked Stolen hen ad mod Tribunen,
og lige under Flammeblikkets Lynen
han trykkede den Skjønnes Haand i Smug.

Det led en Slagter ej, som sad i Stuen,
mod hvem hun forhen havde víst sig huld;
kjækt paa hans Øre sad Søløvehuen,
hvorunder blinked Ørenringens Guld;
det lange Hageskjæg, der paa den røde,
i kraftig Sløjfe bundne Halsklud hang,
den gule Frakke med det brede Skjøde,
det flotte Sprøjt, hvormed han helt behændig
udspyttede sin Skraa en enkelt Gang,
ham gjorde til en rigtig Landsbydandy.
Han snakked højt om københavnske Drenge,
der skulde holde sig i Skindet smukt,
hvis ej de vilde prøve Slagtertugt,
men ikke han paa Gjensvar vented længe;
den nye Gjæst tilraabte ham: „Hold Mund!”
Den lange Slagter uden al Ilfærdighed
sig vendte om og sagde: „Kom De kun!”
Saa tog han Frakken af med rolig Værdighed:
„Nu er jeg færdig; vil De træde an!”
Da flokkedes omkring dem alle Mand,
men da en anden Slagter vilde tage

sin Kammerats Parti, med streng Retfærdighed
en Kalvekusk holdt kraftig ham tilbage
og sagde nikkende til En og Anden
i Kredsen: „En om En, og To om Fanden!”

De tvende Kæmpere hang ærligt i,
og drøje Slag paa begge Sider vanked;
og Resten af sit Hjertes Raseri
den unge Krage ud paa Slagtren banked.
Til Alles Studsen fik han Overmagt,
og Egnens stærke Mand blev overvunden
og blev i gjennempryglet Tilstand bragt
af Stuen ud, mens som en Sørgevagts
hans Venneskare fulgte ham. Med Grunden
stod Kalvekusken lidt og sagde blot:
„Det Slag fra neden af — det sla’er De godt.”

Forresten Sejerherren fik at mærke,
at slig en Slagterhaand er ikke blød;
han følte alle sine Lemmer værke,
hans højre Øje brændte som en Glød.
Han kom i Seng og slumred hurtig ind,
men vaagned ved at mærke Nogen bøje
sig over ham og kysse paa hans Kind
og — lægge vaade Klude paa hans Øje.

SJETTE SANG.

ÆNEAS OG DIDO I NY STIL.

” vorfor er Du saa kjedelig og gnaven,
at neppe man et Ord kan af Dig slaa?
Igaar ved Forestillingen i Haven
var Du saa munter og saa rar som Faa.
Et Par af Dine Viser af Din Skuffe
jeg tog, og begge skaffed mig Applavs,
imens Amanda — uh — den gamle Sluffe!
kun disked op med sit forbrugte Snavs.
Du er jo dannet, klog, og i et Nu
Du skriver Viser, der er rigtig Slag i;
sig, hvordan kan Sorgmodighed faa Tag i
et Menneske, saa lykkeligt som Du?
Du har en Kjæreste, min Dreng — om ej

hun just er smuk — hun er ved Gud dog
tækkelig;

hun følger Dig paa hver en Livets Vej
og elsker Dig — ja elsker Dig forskrækkelig.”
— Der laa de slængte paa den grønne Høj
i Ly af Brombærbusken, over hvilken
fra Havet Morgenbrisen sagte strøg
og pusted ud i Smaaballoner Silken
af hendes Shawl, hvormed hun let drappered
sit Legems øvre Del og Barmen høj,
der ej af noget Snørliv var generet.
Under det stive Skjørt stak frem koket
en lille Fod, der saa behændig krummed
sig som en Kattepote, smidig, let,
i Strømpen af Trikot, der stramt den rummed.
Den ene Slæbe havde sig forvildet,
og ned den var ad Bakkens Skraaning trillet.

Han svared ej — han hørte vistnok ikke.
Ud over Havets Blaa, hvor Lyset gnistred,
han stirrede med halvt tillukte Blikke.

„Jeg har dog aldrig sét Dig saa forbistret.
Hvad fejler Dig? — o Gud! — Du mangler Mønt;
syv Daler kan Du faa hos Din Louise,

skjønt med Fortjenesten det gaar kun tyndt;
for Dig jeg gjerne sælger min Chemise.”

Han klapped hendes Haar, og tørt han lo,
men flygted atter hen i Drømmelandet.
„Men hvorfor bliver Du dog ved at glo?
Hvad Morsomt er der ved at sé paa Vandet?
Nu skal jeg sé at muntre Dig, min Søn;
jeg kan en Dans — Cachucha nok den hedder;
Musiken til den er særdeles kjøn;
af en Veninde, der Theatrets Bræder
— det kongelige, Du! — saa tidt betræder,
Figurantinden Rosalinde Grøn,
har jeg den lært engang. Nu jeg den danser,
saa kommer Du vel nok til Dine Sanser.“

Paa Hosesokker stiller hun sig op
i Højens vaade Græs og Skjørtet letter,
og Shawlet som et Skjærf om Skuldren sætter;
og eftergjør med Knepsen Kastagnetter,
og snor med Smidighed sin unge Krop.
Samtidig sang hun Dansens Melodi;
og da saa Sang og Dans var vel forbi,
med udbredt Favn hun kasted sig paa Knæ
og trykked mod sit Bryst, der vældigt gynged,

hans Hoved op; men som et Stykke Træ
det koldt og dødt paa hendes Skulder tynged.

„Hvordan? Var Dansen ikke rigtig smuk?
og Melodien mageløs forførende,
og ikke, som Amandas Viser, rørende
og fuld af Taarer, Snøften eller Suk?”

Han svared ikke — rev sig gnavent løs;
da sprang hun op og vrissede med Nakken:
„Du er en vakker Herre! Det er Takken,
fordi man danser som en Gadetøs
paa Hosesokker og bli'r vaad om Benene.
Ja sé — paa Strømpen har jeg revet Hul,
fordi jeg skured Hælen imod Stenene.
— Aa nej — bliv ikke vred, min egen Unge!
Maaske var Visen Dig for sorrigfuld?
Saa sang hun løs igjen af fulde Lunge:

„Vide omkring maa jeg vanke,
ejer hverken Hus eller Vraa.

Snart skinner Solen den blanke,
snart sig de Regnskyer sanke,
stedse jeg synger og danser,
altid med Roser mig kranser,

er saa Himlen graa eller blaa.
Slaaet er Aftenens Time —
hører I Glasklokken kime?
Syng og drik, mens I formaa!

Sidder en Grubler i Stuen,
sur og tvær, tavs som en Blok,
slaar jeg af Ho'det ham Huen;
op farer Fyren med Gruen,
Pilen fra Øjet jeg sender,
Hul gjennem Vesten den brænder,
— Hjertet fænger mere end nok.
Favnen imod mig han breder,
sukker og raser og beder.
Blomster gro paa vindtørre Stok."

Sangen var endt. Han foran hende stod
og sagde smilende: „Farvel, min Pige!
En føje Stund jeg dvæled i det Rige,
hvor Du er Dronning, og en Dronning god.
Men sér Du, der er andre Lande til,
som jeg maa alle møjsomt gjennemvandre.
Farvel — og bring min Hilsen til de Andre!
God Lykke her i Livets Gøglespil!"
— „Men er Du rasende? O Gud, o Gud!

Kan nogen Troløshed dog være værre?
Og det skal kaldes for en dannet Herre?
Jeg dør af Sorg! Det holder jeg ej ud!
Amanda! Hjælp! Hr. Pfingstenmayer! Madam!
Ja lad kun rolig — lad kun uforfærdet!
Nu skal det hele Selskab sé Din Skam
og vidne, hvor Dit Hjerte er forhærdet.”

Fra nære Værtshus, tæt ved Højens Fod,
ved Raabet vakt, kom hele Banden ilende.
I Slaabrok af Kattun tilsyne lod
sig Demoiselle Amanda, bittert smilende;
nu rødmed Sminken ej den hule Kind,
men Haaret struttede af Papillotter.
Madamen sine højst rebelske Totter
med Fingrene stak under Kappen ind;
Natkappebaandene som Faner vajer,
og Kroppen bovnede under Trøjen rød.
Til sidst med langsomt Skridt Hr. Pfingstenmayer
kom, tyggende paa Sild og Smørrebrød.
„Was giebt's?” lød strax Madamens gnavne
Stemme,
da hun sin skønne Primadonna så
med begge Arme vildt i Luften slaa
og derpaa Hænderne mod Hjertet klemme.

Med en af Hulken afbrudt Røst hun mæler:

„Han — hvem jeg elskede til Raseri,
forræderisk sig fra mit Hjerte stjæler,
og siger ligefrem, det er forbi.”

— „Aa Gud, min Pige! faar først nu Du
Kundskab,”

Amanda overlegen tog til Ord,
„at ej man høster Andet her paa Jord
af Elskovs korte Fryd end Sorg og Ondskab?
Skjønt ung endnu, jeg kjender det fra Grunden.
Jeg har havt Masser Elskere; de svor
mig alle Troskab, brugte store Ord;
En raabte: Nu er Idealen funden.
Og han stak ogsaa af. Men hvis Du tror,
at Nogen af dem saâ mig rase, tude,
saa tror Du fejl. Nej, jeg er altfor stolt.
Men Taarerne, det mig i Løn har voldt,
har vædet mangen Nat min Trækkepude.”

Men vor forskudte Dido fandt ej Smag i
Amandas bittersøde Trøstetale;
hun sagde vredt: „De Herrer var da gale,
som blot i otte Dage fandt Behag i
at kysse nogle røde Sminkeklatter.”
Fra bleg blev purpurrød Amandas Teint,

hun over Hænderne Louise tjatter,
og der var sikkert blevet Haandgemæng,
hvis ikke Madam Pfingstenmayer myndig
imellem begge havde stillet sig
og mælt med en Kommandostemme fyndig:
„Halt! kein Skandal und keine Flegelei!”

Den unge Krage gik, mens det stod paa,
til Huset ned; den Smule Tøj, han ejer,
han pakker sammen og vil til at gaa;
da sér han bagved sig Hr. Pfingstenmayer
med Fredens milde Smil paa Læben staa:
„Zum Abschied, guter Herr — en lille Bajer!”

SYVENDE SANG.

HJEMKOMST.

 Med en fortrolig Ven, Etatsraad Løve,
Hr. Krage sad en Dag paa sit Kontor;
de havde kyndigt undersøgt en Prøve
af Vin direkte fra Maderas Jord,
og havde grundig drøftet alt imens,
hvad dengang fremmest stod paa Dagens Orden,
talt om den nivellerende Tendens,
om Ringeagten for Intelligens,
om Lavsreform og Salg af Fæstejorden,
og om man kunde vente Alvorsmænds
Tilslutning til et skandinavisk Norden.
Hr. Krage mælede med rynket Pande:
„Ja Tiden stiller mangt et svært Problem,
der byder os at ændre det System,

som hidindtil vi ansaa for det sande,
naar blot — (her bævede hans Stemme lidt)
man for alvorligt Arbejd høstede Lønnen
hos dem, som ..." — „Hm, hvorledes gaar det
Sønnen?"

— „Oprigtig talt, min Ven! det gaar ham skidt."
Deltagende Hr. Løve Blikket hæver:

„Gjør han da ligefrem Skandale?" — „Jo!
det er en Maaned siden eller to,
da sloges han — og det paa bare Næver
og med en Slagter i en Landsbykro.
Og det var Følgen af en Amourette
af højst tvetydig Art." — „Naa, Herregud,
Sligt er jo vistnok mod Moralens Bud,
og De bør ogsaa ham irettesætte;
men det er ikke farligt, dersom bare
det unge Menneske forstaar i Sligt
lidt Diskretion og Anstand at bevare."

— „Ja vel, i saa Fald var der ingen Fare,
men Fyren driver Sagen helt publikt."

— „Ja fy — saa kan det skade ham betydeligt —
hvem har da fanget ham i sine Garn?"

— „En Sangerinde — ja — et Pigebarn,
som rigtignok skal være ganske nydeligt."

— „Hæ," — smisked Løve — „man er ej af Sten!"

Hør, Krage, kan De huske Flora Svendsen,
i Kjældren lige overfor Regensen?

Hu! hvilken Gorge! det var som Elfenben!

Ak, gode Krage, dengang var vi unge!"

— „Pst! ude i Kontoret kommer En,

det er min Skriver vist — hold Tand for Tunge!"

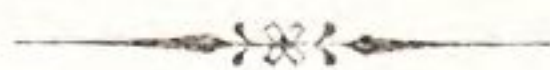
Døren gaar op, og over Tærsklen kom
ej nogen Skriver — men den unge Krage;
Etatsraad Løve fór et Skridt tilbage,
og Fa'eren nær var tumlet baglænds om.
Den unge Mand dem hilste med et Buk,
Etatsraad Løve tager kjækt sig sammen
og purrer sig med Alvorsblik i Kammen
og svandt stilsfærdigt uden mindste Muk.

Med rynket Bryn Hr. Prokurator Krage
belavede sig paa at være stræng,
men før han færdig blev, hans slemme Dreng
begyndte: „Ja nu kommer jeg tilbage,
men ikke just som den forlorne Søn,
jeg kommer ikke, angrende og tvinende,
for at faa Fedekalvesteg til Løn,
og har jeg ogsaa ædt en Stund med Svinene,
var jeg dog aldrig deres Kammerat."

„Hvis ikke Du har været Svin, Krabat, saa véd jeg ikke, hvad det Ord betyder. Til hvad Slags Daarskab er Du nu parat?” Da mæler Sønnen: „Jeg en Vej mig bryder, hvortil jeg dreven er af Sjælens Trang, der, skjønt af Sorg og Skuffelse betvunget, med Fryd har nys sin Sejersfane svunget, da op den vaagned under Sang og Klang.” — „Guds Død og Pine, Barn! hvad vil Du da? jeg synes, Du for stort et Maal Dig stiller. Vil Du da være Kunstner?” — „Fader, ja.” — „Bravo, min Dreng! saa raaber jeg Hurra — Poet — hvad? Maler da?” — „Nej, Skuespiller.” „Hm, naa! Nej hør Du — lad saa heller være; den Kunst, den er — den er saa kapriciøs. Du véd, at Kunst jeg holder højt i Ære; men denne gjør sin Dyrker let saa løs; desuden mangler Du aldeles Skole.” — „Den har jeg, Fader, derpaa kan Du stole. Min Lærer er hin Digter — han — den Ene fra Aandens Kæmpeold, der maned ned al Livets Lys og Skygge paa sin Scene; hvor Sjælen, furiepisket, vildt sig vred, men derpaa hen i Vemodstoner smelted; hvor Falstaffs Kæmpekjødblok frem sig vælted

— en Latterens Gongong — i Kroens Stue.
O — jeg har svælget i hin store Tid,
jeg krystede dens Idræts fulde Drue,
jeg saâ dens Kvindeuskyld duehvid,
dens Lidenskabers røde Mordbrandslue,
dens Jættekraft at boltre sig ubændigt,
fortærende i Kjærlighed som Had,
dens Slangetræskhed bugte sig behændigt,
dens Kattekillingskaadhed lege glad,
dens Glæde ved det Brogede, det Grelle:
Brokade, Baand og Fjer i Borgens Sal;
jeg hørte Lurens Gjald og Narrens Bjælde,
fantastisk Pjank og Gudetankers Vælde —
det var en Fest, et Verdenskarneval.”

„Saa, saa, min Dreng! ja, ja — hold bare op!
det glæder mig særdeles, at Du fatter
den store Shakespeare, som jeg ogsaa skatter,
men til Exaltation jeg siger Stop.
I Herrens Navn — den Ting Du faar probere!
Bo her hos mig saalænge som Du vil;
vælg Dig en Instruktør, der kan Dit Spil,
der sikkerlig kan trænge haardt dertil,
ved Hjælp af sin Routine moderere.
Forskjelligt Praktisk jeg skal arrangere.”

OTTENDE SANG.

SKRIDT PAA KUNSTENS BANE.

Ved Nat, ved Dag han over Bøger ruged,
og Morgenlyset overrasked tidt
med hviden Skjær vor unge Eremit.
Hans Fantasi, lig Planten, Næring suged
ud af hin Tid, da Livet stort og frit
i saftig Sommerfylde svulmed frodig;
da Middelaldrens Taager blæstes bort,
da Tanken, let som Skovens unge Hjort,
hver gammel Skranke sprængte overmodig.
Lidt efter lidt han syntes, han forstod
den store Skjald, der før ham kun beruste;
han tyktes, Renaissancens stærke Blod
igjennem alle Aarer i ham suste.

Og mærkede han stundom Mindets Braad
dybt i hans Sjæl sig stingende at røre,
han raabte højt: „Jeg har en Aandens Daad!
Vig bort, vig bort, hvad mig fra den vil føre!”

Imidlertid hans Fader ogsaa viste
sig som en Mand med megen Energi:
Theaterchefen han saa rigt bespiste
med Périgordpostej med Trøfler i,
at Kunstens Overmandarin blev daarlig,
drak Püllna-Vand i hele fjorten Dage.
„Den Skade, Kunsten lider, er alvorlig,”
— saa lød de officiøse Blades Klage.
Den ældre Krage glemte heller ikke
Dagspressens store kritiske Orakler.
De vare tørstige, de drak, de Stakler,
som vare de betalte for at drikke.
Der var en rød og mæsket Fyr iblandt,
med Næseklemmer paa Kartoffelnæsen,
af hvem man dengang gjorde meget Væsen,
fordi hans Stil var „aandrig og pikant”,
dog med en fornem Værdighed i Tonen;
han greb hver gunstig Lejlighed, han fandt,
til Hyldning af Moralen, Religionen.
Da han blev fuld, han foredrog med Pathos

det Skjønnes og det Godes Mediation,
og med en Censormyndighed som Catos
fordømte han „den lette Produktion”.
Ved Kaffen blev Disputen skandaløs,
thi en af Pressens smaa Feuilletonister,
som Vreden og Chartreusen gjorde bister,
blev mod den strænge Censor maliciøs;
og da vor Over-Kritikus desuden
var Gjenstand for de Andres Jalousi
og tirred dem ved fornem Ironi,
saa loved man i Kor ham en paa Snuden,
naar man kom ud paa Gaden, i det Fri.
Om virkelig han fik en banket Trøje,
det vides desto værre ej med Vished;
men efter endt Kalas med Utilfredshed
trak Prokuratoren sit Vejr med Møje
og snapped efter Luft, mens han i Løn
for første Gang var enig med sin Søn,
da denne ytrede, at Kritikens Fyrster
i Grunden vare nogle fæle Børster.

Vor unge Ven gik flittig nu paa Prøve,
og færdedes paa Bræderne hver Dag;
han maatte i at staa og gaa sig øve,
men vandt just ej sin Instruktørs Behag.

I Shakspeare absolut han vilde spille
og havde Hedspor valgt til sin Debut,
men Instruktøren fandt ham altfor kry;
han maatte først og fremmest smukt formilde
den Raahed, hvortil vor Tid sagde fy
og anstod vore milde Sæder ilde.
Den Unge vilde lægge al sin Glød
i Helten ind, naar under Kampens Spænding
han ud i Kraftens Trods og Jubel brød,
mens Blodet sydede som Havets Brænding.
Men Instruktøren sagde: „Man skal bare
beherske sig, ej ødsle med sin Røst,
til faa Bravourreplikker Kraften spare,
saa klapper Publikum af Hjertens Lyst.”

De fleste gamle Kunstnere foragtede
som en Fantast den unge Debutant;
og denne Kultus, hvormed han betragtede
sin Shakspeare, fandt de højst extravagant.
Kun En — og det var ham, der Prinsen spilled —
kom ham imøde med et venligt Sind
og kunde paa hans Tankegang gaa ind;
men det var det, som hans Kolleger drilled,
fordi den Skuespiller læste mere
end sine Roller og Aviskritik

og havde stort Talent til at traktere
Uvidenhed og selvtilfreds Routine
med skarpe Ord og en satirisk Mine;
og da det desforuden var hans Skik
at le ad Fraserne, Kritiken prenter,
som „god Akkvisition“, „prægnant Plastik“,
„helstøbt Figur“ og „heldige Momenter“,
var det jo intet Under, at han fik
paa Halsen med de fleste Recensenter.
Hans Venskab blev kun til den Unges Skade,
thi naar en saaret Kritikus ham saâ
med den forhadte Skuespiller gaa
fortrolig Arm i Arm paa Østergade,
saa slutted han, at det med hans Talent
var vistnok saare kummerlig bevendt.
Saaledes blev „den offentlige Mening“
alt dannet, længe før han traadte frem,
af nogle Journalister i Forening,
og trængte ind i mangt Familiehjem.

Hans Venner og Bekjendte lod ej være
troligt at bringe ham, hvad der blev sagt;
først lo han ad det; men ved Snakkens Magt
der skabtes snart en Tvivlens Atmosfære,
som, lig en giftig Luft, han aanded ind.

Da svandt hans glade Tillid til sig selv,
og hans Begejstrings ungdomsglade Elv
frøs langsomt til for Tvivlens skarpe Vind,
og Billedet, der frejdigt havde foldet
med Plantetryghed i hans Sjæl sig ud,
sig sammenkrympede, af Rimfrost skoldet,
og visned snart i Tvivlens Taageslud.
Tidt naar han ene sad i natlig Stund,
hans bitre Taarer ned ad Kinden trille
ved Mindet om den klare fromme Kilde,
der vælded i den gamle Havelund.
Ved Tanken om den Gamles sidste Ord,
da han betegned ham som en Udkaaren,
der var til Aandens store Gjerning baaren,
til Fakkelsvinger højt i Livets Nat,
en bitter Latter ud af Struben fór;
han mumled: „Grækerpræst! kun Løgn Du
spaaede!

Da Du min Pandes Runer vilde raade,
var af Apollons Aand Du ej besat.”

Den kom, den store Dag — hans Længsels
Dag —
hint Maal for kjære, rige Ungdomsdrømme,
hvori han havde hørt et Jubelbrag

i brede Bølgeslag imod sig strømme;
hvor i han havde sét sig selv i Glans
som Triumfator, smykt med Lavrbærkrans,
at styre Spandet med en Purpurtømme.
Den kom, den store Dag — en Angstens Dag —
thi, pinefuldt omspændt af Mismods Panser,
han følte sig som stump paa alle Sanser;
det hviskede i ham: Jeg har tabt min Sag.
Hans Stemmes Lyd ham syntes dump og mat,
som spredte den sig i en Ørkens Øde,
og fra den fyldte Sal slog ham imøde
en Luft som i en kvalm og fugtig Nat.
Fra Salens fyldte, mat belyste Sæder,
han sér, at frem en Vrimmel Ho'der træder,
skarpt tegnede paa Mulmets dybe Grund
med grinende, fortrukken Dødningmund.

Det syntes ham, som de, med hvem han
spilled,
langt fra ham fjernede sig, som han dem så
i en uhyre Afstand fra sig stilled',
saa ej hans Tale kunde til dem naa.
Han følte Vanvids Braad i Hjernen stinge,
men manded med et vældigt Ryk sig op,
der gennemrystede ham fra Taa til Top.

„Nu maa det enten holde eller springe!
Tilvejs nu — eller brist, min syge Vinge!”

De Fleste fandt, han spilled grulig vildt,
de Moderate fandt ham overdreven,
de gamle Damer altfor lidt beleven;
den lærde Frøken Skrut bemærked snildt:
„Den unge Mand agerer sønderreven.”

Det Hele gik, som nu det kunde bedst,
En ramsed op, en Anden deklamerede
og red sit Skoleridt paa Jambens Hest,
En spillede i Øst og En i Vest;
engang imellem dvask man applavderede.
Kun Prinsen stod som paa de Andres Skuldre,
og, skjønt saa ilde lidt, han mangen Gang
ved Aandens Myndighed Kanaillen tvang
til Klap og Raab, der lig en Torden buldre.

I Logen Prokurator Krage sad
med Mine spændt og vred og misfornøjet.
Men da en Journalist just fæsted Øjet
paa Krage, dennes gode Middagsmad
randt ham ihu, og han og Sidemanden,
der virked med ham i det samme Blad

og havde været Gjæst den samme Gang,
raadsloge hviskende nu med hinanden
og fandt, de idetmindste skyldte Manden
Erkjendtlighed for sligt et Traktement.
Det var to grumme skikkelige Fyre,
der ikke var det mindste doktrinære,
og i Regeringens Organ med Ære
Bog- og Theatervæsenet de styre.
De klapped begge to — og som det plejer
at hænde — klapped flere Folk med dem;
den gamle Krage drømmer alt om Sejer
og stikker Hovedet en Smule frem;
da pludselig fra Galleriet skar
en Pibes Hvin igjennem hele Rummet.
Forbløffet strax det matte Klap forstummed,
man stirred efter, hvem den Piber var.
Piben blev ved, til Politiet fandt den
og arresterede dens Ejerman:
en Skolekammerat af Debutanten,
sortsmudset, fed, med svulden Øjenrand
og ædderspændte Blik bag grønne Briller,
man siger, at han endnu hist og her
i mindre Blade kritisk Pladshund spiller.
Ethvert Talent forbitred ham; især
naar nogen af hans Skolekammerater

udmærked sig i en og anden Færd,
saa ærgred han sig grøn, den lille Tater.
Med en Tragedie han gik og tumled,
men kunde ikke, trods sit Slid, faa bragt
den længer end til midt i anden Akt;
om Natten han paa Gaden gik og mumled
de Steder frem, som vare sirligst lagt,
hvorved han mest paa Pennen havde gumlet.

Hr. Prokurator Krage kjørte hjem;
i Droschken alle Kunstnere han banded,
og da han i sit Kabinet var landet,
hans Hjertens Mening tvang sig hørlig frem:
„O! gid de Summer, jeg har kastet hen,
for alskens Vagabonder at bespise,
sad anbragt trygt i en af gode Mænd
grundet og ledet Aktie-Entreprise!”

NIENDE SANG.

EN PRÆDIKEN.

Det var i Skumringen en Vinterdag;
i Kakkelovnen rased Stormens Tuden,
og store Tøsnéfnogge slog mod Ruden
med monotone, matte, vaade Slag.
Vor faldne Helt sad i sin mørke Stue,
hvor Alt, som udenfor, var koldt og klamt,
med bittert Smil paa Læbens slappe Bue,
med døsigt Blik, berøvet Aandens Lue,
og af et Lamhedsslag i Hjertet ramt.
Lede og Kvalme vakte Alting om ham,
det skorted ham endog paa Kraft til Had,
en slimet Masse Verden forekom ham,
hvorved hans Fingre ikke røre gad.

Da lyder paa hans Dør en kraftig Banken,
„Kom ind,” han svarer, skjønt han nødig vil,
og snarere han har vel sagt i Tanken:
Bliv udenfor og rejs ad Helved til!

Da aabnes der, og et Godaften klang
med klar og mandig Røst, der syntes bringe
Varme og Lys i Stuen paa engang
og Livet op af søvnig Døs at tvinge.
Hin Skuespiller, som fra første Færd
saa sympathetisk, venlig tog sig af ham,
rask traadte ind, et kraftigt Haandtryk gav ham
og sagde: „Kom! fald ej i Staver her.
Gaa med, saa spiser vi til Aften sammen,
og muntre os en lille Smule op,
et godt Glas Vin kan tø en frossen Krop
og helde Olie i Sjæleflammen.”

Den sunde, svære Skikkelse, der stod
med Smil om Mund, med stærk og klangfuld
Stemme,
indgød den unge Mand en Smule Mod;
den viste ham, at Kraft og Sundheds Blod
endnu i denne Verden havde hjemme.

Snart fik de deres Aftensmaaltid endt
og rykked deres Stole nær hinanden,
og efter at Cigarerne var tændt,
den Ældre løftede sig fra sin Plads,
holdt Flasken højt, saa i de grønne Glas
Rhinskvinens Perler knitrede mod Randen.
Da klang fra Brystet ud hans Stemmes Malm:
„En Skaal for Hver, som Aandløsheden trodser,
som spreder Koteriets Ærtehalm,
som slaar med Asenkjæft Routinens Tosser
og vælter om Filistertemplets Piller;
for Hver, der glad som Fisk i Vandet spiller,
naar Kampgny gjalder op mod Himlens Blaa,
der, naar Pygmæerne ham giftig driller,
kan Latterharpens stemte Strænge slaa.”

Den unge Krage noget uvis skotted
hen til den ellers rolig-stille Mand,
hvis Ord var netop paa hans Mølle Vand;
men mon han ej med Ironi ham spotted?
Den Anden vedblev: „Nu for Dem en Skaal,
der Kunstens Stil tør dristig reformere,
der sætter den et nyt og vældigt Maal
og gjør paa mugne Traditioner Kaal
og paa en Aften kan dem expedere;

der viser os, at Maal og Grænse kun
er tomme Floskler i Pedanters Mund;
der som en færdig Kunstner springer ud,
Athene lig, af Zevs's tykke Pande,
men dør igjen paa Fløjtetoners Bud
og styrtes ned i Lethesflodens Vande!

... Naa Gudskelov! (han saâ den Unges Bryn
sig rynke og en Trækning kruse Læben)
jeg sér, nu faar jeg Lykke med min Stræben
at lokke fra den lumre Sky et Lyn.

Changeons de style! men husk, det falder svært
naar man er vant at ægge dvaske Stude
ved idelige Svip af Piskens Snært,
at holde Svippene af Talen ude."

Den unge Mand ham faldt i Talen brat:
„Det glæder mig, at Bladkritikens „Kjerte”
har oplyst og forandret Deres Dom.
Hør, husker De den allerførste Nat,
da mellem os det til Forklaring kom,
da udbrod De: De har et Kunstnerhjerte?”
— „Et Kunstnerhjerte! — rigtig! det er Tingen;
det har De, derom véd jeg nok Besked,
men om De bliver Kunstner, er der Ingen
paa begge Hemisfærerne, som véd.

Ialfald — vær saa artig: bliv kun vred;
slaa De kun bagud som den unge Fole! —
man bliver ikke Kunstner ved med Bringen
at bryde paa og proklamere sig
som Banebryder paa den nye Vej,
naar end man trænger til at gaa i Skole.
Ja, hvis de store Skikkelser staa klart
og plastisk formede i Deres Indre,
saa man dem frem, omvend os i en Fart
og lad dem stolt i Lysets Straaler tindre.
Jeg bøjer mig i Støvet for Genierne,
der sendes til os lige ned fra Gud;
sér jeg et saadant, raaber højt jeg ud:
Strør Palmer for hans Fod og jævn ham Stierne!
Men — mulig fejler jeg — jeg kan ej spore
i Tidens Færd det mindste Varsel paa,
at den skal avle et af disse store
Genier, der som Statuer skal staa
i Kunstens Pantheon. Nej, Folk vil æde
og drikke ved Diné'er, *comme il faut*,
og saa ved Kunst og Poesi sig glæde
som ved en *Pousse-café*, en Curaçao.
Før vi faa Digtere igjen, hvis Røst
kan bringe alt det Stærke og det Dybe
til Sang og Klang i Folkets eget Bryst,

vor Kunst maa varsom hen ad Jorden krybe.
De fødes først, naar det, vi nu fornemme
som rastløs Færd, som Bulder og som Brag,
lig Dampmaskinens dumpe Stempelslag,
faar Livets Klang og Sjælens klare Stemme.
Hvis De har Kræfter, som er noget værd,
som længes efter Rum til dristig Færd,
saa styrt Dem ud, hvor Livet stridest strømmer,
hvor der er Plads for en atletisk Svømmer!
Ved Vaden i Theatrets Gadekjær
De bliver kun en misfornøjet Drømmer,
der slikker Ætherblink og Maaneskjær.
Forøg ej Kunstens store Ladegaard,
som alt maa denne Hob af Lemmer rumme,
der frækt Forfængeligheds ækle Saar
for Verden viser frem, imens det dumme,
forslidte Vaas, at Ingen dem forstaar,
de rundt paa Gader og paa Stræder brumme.”

Den unge Mand blev i Forundring bragt
og spurgte: „Hvordan skal de Ord jeg rime
med, hvad De tidt i en fortrolig Time
begejstret om den samme Kunst har sagt,
som nu De overdænger med Foragt?”

Den Anden svared: „Dengang jeg blev fangen
af Kjærlighed til Scenen, víd, da lød
igjennem Atmosfæren Efterklangen
af Digterkoret, der som Fuglesangen
frem i det ny Aarhundreds Morgen brød.
Og jeg har sét den stolte Kunstnerskare!
Paa Kongens Nytorv i det sorte Hus
jeg hørte Hakons Røst som Graners Sus,
og Valborgs Elskovsord som Perler klare;
jeg saâ Per Degn med fedt og svedent Grin,
mens han for Jeppe panis deklinerede,
hvorpaa Montanus raste paa Latin,
og Ridefogden Degnen sekunderede.
— En Skjønhedskultus laa i Tidens Luft,
som drev os til med Ærefrygt at hylde
den Poesi og Kunst, der steg som Duft
i Virakbølger op fra Livets Fylde.
Jeg hører kun til Kunstens Efterhøst,
maa regnes blandt Heroers Epigoner,
men det har stedse været mig en Trøst,
naar jeg har følt, at Noget i mig toner
som Ekko af de Stores Aanderøst.
Ja, som det gamle Huses Restavrator
bevarer efter Evne jeg dets Stil;

jeg er aldeles ikke Reformator.
Men jeg kan ikke bare mig for Smil,
naar unge Mænd med *os rotundum* melde,
at de vil lære os det Splinterny;
naar Drengflothed for Geni skal gjælde,
og Brøl for Fuglesang i Morgengry.
Min kjære Ven — jeg fatted alt, dengang
jeg saâ Dem første Gang, at Øjet brændte
af Poesiens Ild, at Aandens Trang
Dem ud paa Deres Fart i Livet sendte.
I Sjælen De et Tankebilled huste
fra denne mægtige og rige Old,
da Shakspeares Ord som Verdenshavet bruste,
der vælter sig mod Kystens Klippevold.
Men dette Billed har De aldrig mægtet
at mejsle ud i Kunstens klare Form;
mens planløst De med Ben og Arme fægted,
De producered kun en lyrisk Storm.
Men har De Mod paa Tingen, har De Tro,
kan ikke lange Prækener Dem skræmme,
tag atter fat med Alvor og med Ro;
helst i tre fire Aar De maa Dem gjemme.
Mod Ignoranter, der om Intet véd
imellem Himmelen og Jord Besked,

for Dem jeg altid højt skal løfte Stemme.”

— De rejste sig og vandred sammen stille.

Den Ældre saâ ved Gassens Lygteskin

den Unges Øjne tankefulde spille.

De tavse Gader klang af deres Trin.

TIENDE SANG.

POLITIK. KRIK.

en ældre Krage havde fattet Had
til Alt, som mindede om Æsthetiken;
at kjøbe Billeder han ikke gad,
han aldrig Kunstnerne gav Middagsmad,
men kastede sig over Politiken.

Nu drak man Skaaler ved hans Middagsbord
for Dronning Thyra's Led, for Ejder's Grænse,
for Danebrog, for et treenigt Nord,
for de Bestræbelser, der vilde rense
vort Modersmaal fra tyske, vælske Ord.
Vor Prokurator blev en Folketaler;
ja ved en Grundlovsfest sit Vikingmod
saa gribende for Publikum han maler,

at ud af Manges Øjne Taarer flyder;
han tilbød kjækt sin sidste Draabe Blod
som Offer for de brave Sønderjyder.

I Pressen selv Navnkundighed han vandt;
hvad under Mærket „Cornix” dèr blev skrevet,
i flere Klubber slig Beundring fandt,
at alle Mand det vilde læse først,
saa Nummeret blev næsten sønderrevet,
men læsked mangan patriotisk Tørst.

Men denne Søn var ham en stadig Gêne;
thi Prokurator Krage havde tænkt:
Er han end falden paa Theatrets Scene,
er Politikens ikke ham for stængt.
Han kunde dog maaske sin Hylde finde,
hvis han sig stilled i en landlig Egn
til Rigsdagsmand, og kunde overvinde
en bondevenlig Gaardmand eller Degn.
Naar blot de store Blade han med Flid
studerede og ret opmærksomt hørte,
naar ældre Folk politisk Tale førte,
han maatte kunne paa en tre Aars Tid
til Maalet naa. Men Sønnen ej sig rørte
fra Stolen, naar en Taler højt med Brag

forkyndte Sejer for den danske Sag
og Sveden af sin hede Pande tørte.
Ja stundom drillende han disputerer
med Gjæsterne, der ellers En og Hver
de samme Fraser lydig repeterer,
saa at en Gang en liberal Grosserer
erklærer ham for stokreaktionær.

En Aften Livet rørte sig paa Ny
i Prokurator Krages lyse Sale;
snart bruste Luregjald og Skjoldegny
i krigerske Politikeres Tale;
snart præked folkeligt en opvakt Præst,
dels til Forargelse, dels til Opløftelse,
at Hjertefolket hued Herren bedst;
snart lød en meget lærd, strategisk Drøftelse
af alle Chancer i en mulig Krig,
hvoraf det fremgik, at vi kunde magelig
hver Fjende trodse hist ved Sliens Vig,
thi Danevirkes Vold var uindtagelig.
Den Talende var ikke Militær,
men Filolog og Lærer i Historie,
citered mangt et Slag, hvor Romas Hær
sig havde skaffet Sejrens gyldne Glorie,
og talte med en stille Selvtilfredshed,

saa hvem, der hørte ham, fik næsten Vished om, at han havde staaet Cæsar nær.

Men samme Aften kom et Dødens Bud, der som et Vindstød Glædens Fakkelt slukket: at Døden havde Kongens Øje lukket paa Slesvigs Jord. Dødsstille gik man ud fra Salens Lys. Paa Gaden Vinden sukked, og Alt var Mulm og Mørke, Rusk og Slud.

Og Krigens Sky'r trak mer og mer sig
sammen;

paa Himlen trued de som Varselstegn med Blods og Taarers rædselsfulde Regn, imedens Stormen piskede Fakkelflammen, der lyste over Kongeligets Tog i Vinternatten paa den sorte Bølge.

Tyst Snekken hen mod Kongeborgen drog, langs med Kanalen gik det tavse Følge.

I Kappen hyllet ind, i tunge Tanker blandt Folkehoben stod vor unge Ven. Hans Blik gled svømmende langs Vandet hen, og da han gennem mørke Gader vanker, han sagde ved sig selv: Et større Maal

end Kunstens Flagredans paa Psykevinger,
er Krigens Leg, der Død og Sejer bringer,
hvor Legetøjet er af Bly og Staal.

Jeg faldt i Kampen under Lampens Skjær,
stod op igjen og leved efter Slaget
et Liv, der ej var fire Skilling værd,
og hyled som en Dreng for Nederlaget.
Men falder jeg i Kampen for mit Land,
ukjendt i Nattens Mulm, bag snedækt Gjærde,
saa har jeg vel tilbagekjøbt min Ære
og, skjønt i Døden først, mig víst som Mand.
Den næste Dag han resolut betroede
sin Fader, at han vilde gaa i Krig,
men Prokuratoren blev underlig
og sagde, mens han rysted paa sit Ho'de:
„Du vil i Krig — hm! for det Første har
vi ikke Krig endnu, og for det Andet
(her sugede han stærkt paa sin Cigar)
— den trækker daarligt — kuller saa forbandet —
og for det Andet er det jo imod
hvad Du har ytret før. Naar der var Tale
blandt os om Kampen for det Nationale,
Du paa en ganske modsat Side stod.
Og for det Tredie, da jeg indsaa strax,
Du vilde blive indkaldt, har jeg hyret

en Stillingsmand af den solide Slags,
en rigtig udtjent Underofficer,
hvad rigtignok Affæren har fordyret
med et Par Hundred Daler eller mer."

Den Unge svared kun: „Hvad der mig fylder
med Kjærlighed ret inderlig og sand,
jeg helst med Hjertets stille Sange hylder,
ej med den brede Ordstrøms lunkne Vand.
Ja, det, jeg elsker mest, det gemmer jeg
til festlig Stund, til Aandens Søndagsglæde,
jeg væmmes, naar man bredt det ud vil træde
paa Trivialitetens Alfarvej."

— „Det er min Løn — Du kritiserer mig
med Dine exalterte Drengesfraser,
fordi jeg faderlig vil spare Dig
for Krigens aandskrafttærende Strabadser.
Der er jo nok til Kampen mod vor Fjende,
dertil er hver en simpel Mand parat;
det gjælder om Intelligens at finde
og Folk, der kunne kraftig Ordet føre
og lede Stemningen i Folk og Stat.
Hvad nu Du vil, hver Bondekarl kan gjøre:
at trampe i Geledet som Soldat.

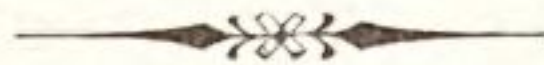
Jeg taler ikke som Aristokrat;
jeg tager Hatten af for Den, som uden
Talent og Kundskab villig giver hen
det Eneste, han ejer, vover Huden.
Men Du, som har et smukt Organ, Talent
— saaledes lød da idetmindste Meningen
i Blade selv, der dadled Din Debut —
maa, da Du desforuden er Student,
som Taler kunne virke i Foreningen,
og vække Mod til Kamp ved Ordets Gny.”
— „Nej, Fader — fra i Dag jeg netop tier,
jeg ansér Ord som Narrebrixens Slag,
jeg vil ej aande mér i Fantasier,
men i den virkelige skarpe Dag;
vil alle geniale Griller ave,
vil vænne mig til Marchens Takt at trave
i mit Geled som en gemen Soldat,
og sørge for at blive blandt de brave
og jævne Folk en trofast Kammerat.
Igennem Luften stærke Røster klinge,
min fangne Sjæl slaar atter Vingen frit,
og Fædrelandets Nød formaar at bringe
mig til at glemme, hvad jeg selv har lidt.
Jeg har en Pligt, nu véd jeg, hvad jeg vil!
Mit Land mig kalder! haardt det trænger til

hver Mand med Marv i Knogler, Vejr i Bringe.”
Hans Fader mumled: „Nyt Fantasteri!
jeg mangler ganske Tro paa Din Ihærdighed!”
— gik ind i sit Kontor, slog Døren i;
men se — der tabte Manden al sin Værdighed;
brat fra hans Øjne brast en Taarestrøm:
„Han er min Eneste! Vel saâ jeg briste
mit stolte Haab paa ham, min bedste Drøm
— men jeg kan ikke taale ham at miste.”

En Myldren sig mod Banegaarden bryder,
men Hurraraabet klinger mat og stumt,
og i den tykke Luft kun sløvt og dumt
Trompetens Gjald og Trommens Hvirvel lyder;
slet ingen Sol paa blanke Bajonnetter,
Regndraaber kranse kun de blaa Kaskjetter;
tungt Ængstelsen hen over Folket hang,
og Alting varslede: Ej denne Gang
for Eder Sejren sine Lavrbær fletter.

Soldater i Koupè'erne man propper,
Signalet peb — et Ryk — man fór afsted.
Vor Helt var med blandt disse første Tropper,
der skikkedes til Landegrænsen ned.

Mens Trainet langs med Gitterværket gik,
der fra Stationen sig et Stykke strakte,
han paa sin Faders Ansigt Øje fik,
da ud af Vindvet han sit Hoved rakte.
Han sér, hvor bleg, hvor ene der han staar:
og Søn og Fader mødes i et Blik;
det var kun et Sekund, men dette bragte
to Hjerter nærmere end mange Aar.

ELLEVE SANG.

KAMMERATER. I FELTEN.

tærkt slingrede den tæt besatte Skude,
Skumfraaden piskede ad Dækket hen,
hvor Folk stod sammenstuede som Stude.
Her blev den unge Krage snart en Ven
af begge sine brave Sidemænd.
Den Ene var en lille, fin Student,
saa rød og hvid og spinkel som en Pige.
Han syntes være nitten Aar omtrent;
hans store brune Øjne syntes sige,
at det var første Gang, at han var sendt
paa Farten ud i Verdens store Rige.
Han satte frejdig frem som almengyldig
sin Tro, at Sejr og Fryd blev Kampens Løn,
thi det var simpelthen Vorherre skyldig

ham som hver anden ærlig Danmarks Søn.
Han sendte op til Danebrog paa Stangen
en Elskers sværmeriske Øjekast
og jublende istemmede han Sangen
og kvad: Kong Kristian stod ved højen Mast.
Den Anden var en Bondekarl, lidt tyk,
med Kornblomst-Øje, Adfærd sat og rolig,
med Haar saa tæt og gult som moden Byg;
han tav, men passede sin Madkurv trolig.
Studenten raabte til ham: „Hvilken Lykke
som Landsoldat at drage nu afsted!”
Han svared, men blev ved sit Sul at tygge:
„Det er der ingen større Morskab ved.”
— „Jo,” raabte Ynglingen, hvis Øjne funkler,
„se, hvor den himmelfaldne Fane vajer,
der altid bar de Danske frem til Sejer
fra Volmers Tid hen over Bølger dunkle!
Søkonger ere vi af nordisk Sæd;
der ruller Vikingblod i vore Aarer,
vor Fjendes Blod skal hævne alle Taarer,
som vor forpinte Moder, Danmark, græd!”

... Her kom en vældig Slingring: Viking-
sønnen
fik sin Lyrik i den forkerte Hals;

han holdt sig fast, men kunde allenfals
kun tale fort med Klukken og med Stønnen:
„Mod Venderne til — av — til Dyst vi stævne,
som Absalon vi — uh — gjør blandt dem lyst,
vort Spær skal — puh — faa Brynjer til at revne,
naar tæt vi fylkes — av — aah — Bryst mod
Bryst.”

Han maatte standse, thi mens Skuden dybt
i Vandet dukked, Alt sig i ham hæved;
Hler Æger af sin Søn et Offer kræved,
der gødes ud i Havets dunkle Krypt.
Den Kultus smitted. Bondekarlen maatte
udover Rælingen, hvorved han sad,
sin Mave for dens rige Indhold blotte;
han sukked, mens ham Vand i Øjet traadte:
„Der ligger al min Moders gode Mad!”

Men heldigvis blev Begge strax kurerede,
da Fod de satte paa den faste Jord,
og alle Tre blev sammen indkvarterede
i Flensborg, i den danske Del mod Nord.
Og deres Vært, en gammel ærlig Skipper,
strax sagde langsomt i sit brede Maal:
„Hør Folk — fra dette Sted I ikke slipper,
før vi har drukket Danebroges Skaal.

— Tag med saa mange Stuen den kan rumme;
jeg har en gammel, rar vestindisk Rom,
hvoraf jeg brygger Jer en Punschekumme
og en endnu, saasnart som den er tom”.
Vor Helt tog strax Ideen op med Glæde;
den gamle Sømand saare godt han led,
som der han stod saa undersætsig, bred
i Jakken af det tykke, mørkblaa Klæde,
imens hans Tænder langsomt Skraaen sled.
Hans store lysblaa Øje aabned sig
saa trofast ud mod den, med hvem han talte,
at det umiddelbart hans Tanke malte,
som gik fra Hjertet ud den lige Vej.
Flux fór den unge Krage ud i Staden,
og som det gik ved Biblens Gjæstebud,
han vraged ikke, søgte ikke ud,
men indbød, hvem han netop traf paa Gaden
med sjællandsk, fynsk og jysk og lollandsk Tale,
af hver en Stand fra alle Landets Egne,
Kommis’er, Haandværkssvende, Bønderkarle;
Studenter, der bar Frø til Belletrister,
til Præster, Dommere og Journalister;
desuden ikke faa Seminarister,
der vistnok alle bare Frø til Degne.
Den gode Skippers Hus blev godt besøgt;

tre fire Borde fik han sammen rykket,
og ved den øvre Ende selv han brygged
sin Punsch med megen Grundighed og Kløgt.
Den dufted lifligt i den hele Stue,
hver Landsoldat dens Aande suged ind,
og mens den blussed højt i blaalig Lue,
iskjænkede Værten den med Smil paa Kind.
Saa tog til Orde han: „Hør gode Venner,
vær allerførst velkommen i mit Hus.
Jeg kjender nok den Skik at spinde Ender
paa mange Alen, naar man ta'er en Rus.
Men denne Skik er grim. Naar man vil drikke,
saa skal man synge, snakke lidt i Smug,
men disse lange Præk'ner duer ikke;
man har jo nok af Vrøvl til daglig Brug.
Dog vil jeg bede Jer i dette Lag,
mens end for Lystighed vi have Stunder,
at drikke Skaalen for det røde Flag,
som jeg i mange Aar har faret under.
Jeg tjente, hvad jeg ejer, ved min Skude,
saa Flaget har vel været mig til Gavn,
og jeg har glædet mig, naar jeg var ude
og saâ det flagre i en fremmed Havn.
Og jeg tør sige, jeg har ej det sveget,
thi aldrig fór jeg under fremmed Klud;

dog har jeg aldrig elsket det saa meget,
som fra den Tid, da det blev værst skjældt ud.
I dette Land dets Kaar har været drøje;
men nok derom! Nu skal I have Tak,
at I for Flaget vove vil Jer Trøje.
Skaal for vort Flag og ingen mere Snak!"

Med fyldte Glas man rejste strax sig op
og vilde ud i Tavshed Skaalen drikke,
men vor Student formaaede det ikke;
der sad en Taledjævel i hans Krop.
Han raabte højt: „I Hedenold paa Thinge
Højnordens Sønner spared ej paa Ord.
Hvi skal da ikke nu Livsordet klinge,
da vi er bænkede ved Gammensbord?
Hvorfor ej mane frem, hvad Saga prented
med mageløse Runer paa sit Skjold:
Hvorlunde, da den blinde Vermund vented
at se sin Søn i Tyskerjættens Vold,
hans Søn, den Intet mælende, da vejed
to Tyskere med Skræp, sit gode Sværd.
Saalunde Danskerne har altid plejet
at tie, men at slaa i Ledingsfærd."
En dæmpet Fnisen lød om Bordets Rund;
da slog paa Skuldren ham den unge Krage

og hvisket til ham: „Gjør som Uffe Spage, slaa løs i Morgen, hold i Dag Din Mund!”

Men den Slags Folk er af godmodig Art; den skikkelige Fyr blev knap fornærmet, han knipsed kun sin Ven paa Frakkeærmet og snoede sin Quasi-Knebelsbart.

Nu brummed Skipperen: „Jeg sa'e jo før, at man skal synge lidt, naar man vil drikke, for ellers bliver Halsen noget tør, og uden dette glider Punschen ikke.”

Studenten brat sit Taleruheld glemmer, han raaber: „Syng det gamle Bjarkemaal!” og „Sol er oppe” kraftig han istemmer.

Flux ved hans Side braste løs et Skraal af to Seminarister. Alle følte, de maatte kunne fylde Kirkens Kor, men kun den Ene kunde Visens Ord, den Anden bare Melodien brølte.

En Smedesvend fra Kjøbenhavn, som fandt, at dette Foredrag var for højtideligt, med Vittigheder afbrød Sangen ideligt og jodled som Tyroler-Ferdinand.

Studenten standsede og spurgte vred:

„De kjender bedre Sange, kan jeg tænke?”

og Svaret lød: „Ja Satan —” (saa en Ed)
„jeg kjender alle dem fra Behrends Enke.”

Mens nu de mest banale Viser løde
om „Ægtestand, o søde Ægtestand”,
om „Lotte, der i Fønix fik en Mand”,
om „Jomfru Rask, der pryglede en Jøde”;
mens Alles Kinder blussed flammerøde,
og Sveden flød fra Panderne som Vand,
sad vor Student og grundede alvorligt,
med Sindet tynget af Melankoli.

Han havde aldrig tænkt, det var saa daarligt
bevendt med Folkets Sans for Poesi.

Og da man saa brød op, og næsten Alle
besværligt dinglede mod Døren hen,
og Nogle saås døddrukne om at falde,
blev atter sorrigfuld vor Ungersvend,
som ellers ganske flittig havde været
til Værtens dybe Glas at stikke ud.

Han havde aldrig tænkt, at Folket næred
en slig Foragt for Sædelærens Bud.

O hvilken Pine! Førend Morgengry
den stakkels Fyr ad Landevejen spanker,
og i hans Hoved, der var tungt som Bly,
det vrimlede af melankolske Tanker,

der, Smedehamre lig, i Hjernen banker;
Oppakningen har sagtens virket med,
thi pludselig faldt Fyren om i Skarnet,
hvori hver Fod til Anklerne sank ned.
Da raabte Smeden: „Op med Pigebarnet!
jeg synes, hun paa Dansegulvet gled.”
Den unge Krage med et hurtigt Spring
var hos ham, rejste ham og spurgte: „Lyster
Dig endnu mer af Krigens Romantik?”
Men Bondekarlen sagde Ingenting,
han tavs og trofast ved hans Side gik
og slæbte hele Tiden hans Tornyster.
— Erfarne Folk vil vide det for vist:
Naar Tømmermænd huserer i vor Hjerne,
da vækkes den moralske Alvor gjerne,
da har Samvittigheden ingen Frist,
men Naget steger Sjælen paa sin Rist.
Saa gik det og Studenten denne Dag;
den Rus, han Aftenen forud havde drukket,
han mindedes med Ruelse og Nag.
„Nej aldrig mere i mit Liv”, han sukked,
„jeg smager Spiritus. Jeg sværger højt,
at aldrig jeg det ækle Tøj vil røre.”
Da sagde Bonden: „Det er altfor drøjt,
det Løfte burde ingen Kristen gjøre.”

— „Hvordan?” udbrød Studenten; „naar jeg vil, jeg trodser Fristelser langt mere store.”

Da svared Karlen: „Nej, naar man skal more sig rigtig, maa s'gu Brændevinen til.”

Men Pinslerne var endnu ikke endte. Studenten var jo ikke vant at gaa tre fire Mil med tunge Støvler paa; hans sønderrevne Fødder sved og brændte, tilsidst han kunde neppe paa dem staa og maatte næsten segne under Kvalen. Da Regimentet nu en liden Stund holdt Rast paa Vejen, tager Bondekarlen Feltflasken frem og holdt den for sin Mund, tog sig et dygtigt Drag — ah — hvor det smagte! derpaa han Flasken til Studenten rakte og sagde med en rolig, myndig Kraft, som kun hos gamle Practici man finder: „Held nu en Snaps i hvert et Støvleskaft, saa skal De bare mærke, hvor det linder.” Hans Blik sig med Triumf mod Krage vende, imens han hvisker med et fiffigt Grin: „Han maatte ligegodt tilsidst bekjende, at der er meget Godt ved Brændevin.”

TOLVTE SANG.

PAA VAGT. TILBAGETOGET.

Fdslidte, gjennemfrosne og forvaagede,
prisgivne til den barske Himmels Magt,
fast uden Søvn og Ro at have smagt
i otte Dage, sé vi paa den taagede,
sludfulde Vinterdag paa Forpostvagt
Studenten og den unge Krage sammen.
Ak, hvor forandret var den Første dog!
Fra Kinderne var flygtet Sundhedsflammen,
og bag de røde, svulne Øjenlaag
som matte Lygter døsede hans Øjne.
— Sit klamme, blaagraa Hylster Taagen slog
henover Flader, snebedækte, nøgne,
og i den dumpe Stilhed hørte man

fra Sliens Fjord en Klang som matte Klokker,
naar, svømmende, i Drift paa Strømmens Vand
imod hverandre tørned Isens Brokker.

De to Soldater stode længe der
saa tavse, som det sømmer sig Vedetter;
de rystede de dryppende Kaskjetter,
og tørred Løbet hver paa sit Gevær.
Den unge Krage, hvis robuste Krop
ej af Strabadserne endnu var mattet,
var rigtignok ej aandigt løftet op,
men resigneret — stille, rolig, fattet.

Han grundede paa, hvor Tiden dog var rig
paa hver en Art af Floskel og af Frase;
han havde hørt Poeter lyrisk rase,
Ordflomme ud fra Rhetorlunger brase
om Thyras Vold, vort Klippeværn i Krig.
Hvor skjørt det var, han vidste endnu ikke,
men det var klart, Soldaten ej holdt ud
i mange Nætter uden Tag at ligge
paa Mark for alle Himlens Vinde aaben,
og staa paa evig Vagt i Frost og Slud
med maadelige Klæder, tunge Vaaben.
Han var saa ondskabsfuld at ønske, at
en af de Herrer, som saa kjønt kan tale
og Krigerstandens Lykke herligt male,

blev stillet her paa Post en Vinternat:
„Mon da han vil som Hejmdals Hane gale?”

Vor Ven blev op af sine Tanker vækket
— fra Sidemanden lød saa dybt et Suk —
han vendte sig imod ham, halvt forskrækket:
der stod han som en Pige, ung og smuk,
med store Taarer paa de hvide Kinder.
„Jeg holder det ej ud,” hans Stemme lød,
„mon det er Vejen op til Ærens Tinder,
Dag efter Dag uvirksom her at staa?
Jeg havde troet, vi skulde vældigt stride
som Fortids Helte, ved hinandens Side,
som Daniel Rantzaus Mænd ved Svarteraa.
Jeg havde tænkt, at hellig Alvor gjemtes
i hver en Danekæmpers rene Bryst;
at andagtsfuld han gik til Stridens Dyst,
som Søndag Morgen, naar fra Taarnet klemtes,
de Troende ad Kirkestien vanke,
men i den Færd, som trindt omkring jeg sér,
jeg sporer ikke en andægtig Tanke.
Som vilde Dyr sig næsten Alle ter,
man hører Eder, liderlige Sange,
oplever Ting, hvorved man bliver bange,
og Den, der dadler Sligt, man kaadt beler.

Jeg saâ — af Harm sig Hjertet i mig vender —
i Aftes to Soldater — danske Mænd,
der til en Bondegård var listet hen,
at stjæle — ja, at stjæle to Par Ænder.”
— Den unge Krage svared: „Kjære Ven,
Krig er det mindst Moralske, som jeg kjender;
slyng ud mod den din ethisk-streng Dom;
dens blotte Existens er Vidne om,
hvad Jordens Herrer dog i Grunden ere:
en Rovdyrslægt, der tæmmes for en Stund,
ved Baand og Bast dresseres som en Hund
og kan en Hoben skjøne Kunster lære;
men hids den ud paa Mord — og Scenen skifter!
Til tapper Daad den drives kan afsted,
men saa maa man i Kjøbet tage med
en Hoben løste, bestialske Drifter.
Men da nu Du og jeg, trods al vor Tale
og al vor Ræsonneren, ej formaa,
om end vi ræsonnerede os gale,
at gjøre Folk og Samfund ideale,
saa lad os finde os i her at staa.
Soldaterlivet er en radikal
og virksom Kur, anvendt paa Musasønner
med Hensyn til at spille genial.
Hos mig en heldig Virkning længst jeg skjønner.

Man lærer snart at se sig som Addender,
der bare fylde skal den store Sum!
Om Du er et Geni, om hestedum
Du traver med de Andre, standser, venter,
Din „Aand” har intet Privilegium.
Om Krigen i sig selv har ethisk Gyldighed,
for Øjeblikket kommer ej mig ved;
jeg véd kun, det er min fordømte Skyldighed
at vove Pels og Krop paa hvert et Sted,
hvor Landet trænger til min Smule Kræfter.
Men prises for mit danske Sindelag,
der er mig en naturlig, medfødt Sag,
det higer sandelig jeg ikke efter.”

Den stakkels Musasøn i Tanker faldt,
og flere Timer stod de tavse begge.
Nu løfted Taagen op sig til et Dække
af blaagraa Sky’r, imedens Mulmet alt
sig klamt og tæt henover Jorden sænkte.
Paa Bøssen støtted’ stod de unge Mænd,
og i en Døs, hvori de hverken tænkte,
ej heller drømte, var de sunkne hen.
— Tys — hvad er det? En Lyd sig fremarbejder.
De rejse Ho’det, lytte — det er Trin,
som nærme sig. Nu melder en Gefrejder,

at hver en Feltvagt strax skal trækkes ind.
Til Vagtbarakken gaa de uden Standsning,
dér samles Alle; op mod Nord det gaar;
de føres ind bag nærmeste Forskansning,
saa videre; jo længere ind man naâr,
des mer man mærker, Noget er igjære.
Skjönt Ingen véd, hvad Nyt der er paafærde,
af bange Anelser hvert Hjerte slaar.
I Alles Blik sig Angst og Spænding tegne.
Hvad er det dog? Hvor skal vi føres hen?
I feberagtig Travlhed alle vegne
i Mørket skimtes Heste, Vogne, Mænd
paa Kryds, paa Tvers, som i en Myretue
at vrimle om i feberagtig Hast;
Kommandoordet lyder uden Rast;
de Sky'r, som nys paa Himlen saâs at true,
ud i en iskold Storm og Snefog brast.
— Det gaar mod Nord! Er der mon lagt en Snare
for Fjenderne i denne vilde Nat?
Man tør ej spørge, endnu mindre svare,
og langsomt, møjsomt Skare efter Skare
ad Vejen gaar, der som et Spejl er glat.
Mod Nord bestandig! Slesvig By passeres,
hver flygtig Trøst, som Haabet havde skabt,
var ugjenkaldelig for Alle tabt;

det er jo nu til Flensborg, der marcheres.
Det Liv, som Angst og Træthed kued ned,
fór op i Harme, nu da Haabet glipper;
en dæmpet Ed fra mangt et Bryst undslipper,
paa samme Tid som mangen Taare gled
i frosne Skjæg fra frosne Øjenvipper.

Som Stykker af en sønderhugget Slange
Flok efter Flok hin Smertensvandring drog;
Snestormen ubarmhjertig i den lange
Midvinternat sin Spydregn mod dem slog.
Vor unge Ven var gleden hen i Døs,
han mærked ikke, hvad der skete om ham,
og alt imellem han i Feber gøs
og sank i Knæ. Med Et det forekom ham,
som hele Himlen lued flammerød,
et Skjær ham blændende i Øjet straalte,
en aaben Festhal mægtigt op sig skjød,
hvis Luesøjler intet Øje maalte.
Der dæmrer frem paa Hallens Purpurgrund
Ansigter, Skikkelser i Myriader,
der sno sig bølgende i lange Rader,
som løses op og knytte sig hver Stund.
Lysoceanet toner højt og klinger
og vælter Lyden frem med Kæmperøst,

som tusinde Basuners Messingbringer
paa én Gang satte i af Hjertens Lyst.
Mens Rækker blinkende forbi ham rinde
som paa en Foraarsdag den snare Bæk,
i Mængden tror han af og til at finde
bekjendte, minderige Ansigtstræk,
men førend han sig mægter at besinde,
er de forsvundne for hans Syn igjen.
I Farten skimter snart han vemodsfulde
og milde Øjne rettes mod ham hen,
snart Blik forstenende med Haan og Kulde,
som fra en blodig krænket fordums Ven.
Ud fra den store Kæmpesymfoni,
hvis Bølger som i Brænding højt sig bryde,
for Øret af og til Akkorder lyde,
som greb hans Sjæl med kjærlig Sympathi,
som mindede ham om lune Sommerdage
med Elskovsdrømme under Hyldens Hang,
den Tid han haabed under Jubelklang
i Kunstens Søjlehaller ind at drage,
men neppe fanged denne Klang hans Sans,
før pludselig en voldsom Dissonans
til Marv og Ben hans Væsen gennemhviner,
og i den lyse Forgrunds fulde Glans
en Masse Satyrfjæs imod ham griner;

og i de fælt fortrukne Abetræk,
hvor tæt Grimacer hver en Muskel furer,
han kjender grandt med Væmmelse og Skræk
sig selv i tusinde Karrikaturer.

Da sank han sammen i et Krampegys,
først Krydsglimt broget for hans Øje flammed,
saa svandt i bundløst Mulm hvert Spor af Lys;
han sank til Jorden, som af Lynet rammet.

Det syntes ham, han hørte fra det Fjerne
en venlig Røst, der kalder ham ved Navn,
to Arme tage ham i kraftig Favn,
som vil de ham mod onde Magter værne.

„Naa tag Dig sammen!” — nærmere det lød,
og lig en Ordre lystrede han Talen,
og møjsomt Kraften op i Hjertet skjød;
nu kjendte han sin Nabo, Bondekarlen.

„Om Hjertet var Du bleven noget valen,
men her er Brændevin og Flæskebrød.

Alstillens har jeg tvivlet paa det Hele
og tænkt, vi fik det farligt med „Strabassen”,
saa købte jeg lidt spiselige Dele
igaar hos Marketenderen Niels Madsen.

Den Anden der” — han paa Studenten peger,
som næsten livløs tynged paa hans Arm —
„ham kan jeg næsten ikke holde varm;

men Brændevinen ligegodt ham kvæger.
Jeg maa hvert Øjeblik en Mundfuld gi'e ham,
han sætter rigt'nok op saa surt et Grin,
som var det Apothekermedicin;
men uden det blev Livet ikke i ham."

Nu dæmred Dagen frem, saa kold og mørk,
beskinned svagt den blege Karavane,
der havde slæbt sig i den hvide Ørk
ad Nederlagets, Haabløshedens Bane.
Men selv det vrantne Dagglimt blinke lod
i disse brave Hjerter Haabets Straale;
thi det solide, danske Bondemod
kan, før det brydes rent, Adskilligt taale.
Bagved sig Skud paa Skud man hørte knalde;
man mærked, Fjenden rykked mere nær,
men der var Orden i den lille Hær,
og den var rede til med Glans at falde.
Ved Helligbæk om Formiddagen lød
Hovslag og Bulder tæt om Vognkolonnen;
med løsnet Tøjle, Sablen højt i Haanden
mod Trainet Lichtensteins Husarer brød.
Højt stejlede dets Heste under Knagen
af Hjul, som knækked, Seletøj, som brast;
da klang Kommandoordet klart og fast:

„Omkring” — og Bøsser brændte løs med
Bragen.

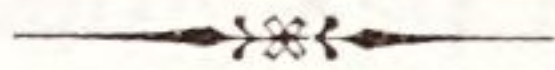
Brat nogle Fodfolk havde gjort omkring,
og mangel Østerriger røg af Hesten,
der fór til Siden med et vældigt Spring
og fløj ad Marken hen som Sne for Blæsten.
En Hob sprang af, til Fods de maatte fly
ad Vejen hen med Ryg og Hoved bøjet;
det syntes klart, de havde ej fordøjet
den Frokost af det varme danske Bly.
En Barrikade af de døde Heste
og faldne Vogne over Vejen spændte;
de Danske nyttede den paa det Bedste,
i Ly af den de Fjenden Kugler sendte.
Og først da hans Kanoner den bestrøg,
saa Jord og Splinter tykt i Luften føg,
i prægtig Orden de mod Nord sig vendte.
Paa samme Maade tidt de dækked sig,
lod Fjenden dyrt betale hver en Standsning;
tilsidst han maatte hvert et Stykke Vej
beskyde eller omgaa hver Forskansning.

Man naaede Oversø. Paa Bakkekamme,
i Skov og Krat, bag Skrænters mange Hegn,
hvis nøgne Grene i den hvide Egn,

lig sorte Lanser, op i Luften raged,
Skærmydslens Gnist slog ud i Slagets Flamme.
Med Kæmpebas Kanoners Malmrøst braged,
Granater langs ad Landevejen skured,
fra Gjærder Bøsseflugter Luften fured,
og Bajonetter lig Harpuner haged
og søgte Fjendebryst som Fangst at ramme.
Hver Fodsbred Jord blev solgt og kjøbt for
Blod.

Vor unge Ven i venstre Flanke stod;
hans Kompagni sig i Kolonne formed,
og frem i Løb mod Fjenderne det stormed
med fældet Bajonet, med Stridshingstmod.
Med Hvislen skyde Kugler deres Fart,
til de som Kæmpehagl paa Jorden drysse,
og, Mand mod Mand, begynder Kampen snart,
og Bajonetterne hinanden krydse.
Den unge Krage lige for sig saâ
med fældet Bajonet en Fjende staa,
hvis sorte Øje sig imod ham retted
saa tungt og sorgfuldt. Af den brune Hud,
det sorte Haar den unge Danske gjætted,
han ej af Tyskerblod var sprungen ud.
Et Par Sekunder saâ de paa hinanden,

tilbageholdte af en lønlig Angst;
da peb en Kugle, brat den tog sin Fangst,
og Krage saâ, den ramte Sidemanden,
Studenten, der, imens han baglænds glider,
udsender Blikket, lig en anskudt Hind,
bønligt, bebrejdende, til alle Sider,
som spurgte det: kan Nogen have Sind
til sligt et venligt lille Liv at røve?
Flux op i Vennens Hjerte Harmen steg,
nu lysted det ham ikke mer at tøve;
for Smertens Braad i Bulderet at døve,
han styrtede sig ind i Mordets Leg.
Om Øret suser Larmen dumpt, forvirret;
han dunkelt, som igjennem Bloddamp, saâ,
hvor Fjendeøjne gjennem Mulmet stirred.
Med Et hans Bøsse hen ad Jorden klirred,
og noget Haardt han mærked mod sig slaa;
han retted sig, forsøgte stramt at staa,
men Haanden mod den trufne Side fór;
først som en pisket Top i Kreds han svirred,
saa faldt han tungt imod den kolde Jord.

TRETTENDE SANG.

LAZARETHET.

Mens Danmarks Hær veg smertelig tilbage
og viedes til Skuffelser og Kval,
et Gilde stod hos Prokurator Krage,
hvor tappert tømtes mangelen fuld Pokal;
hvor Talerne de lød saa flot og fage
om glansfuld Sejr paa minderige Val.
Og Værten raabte: „Hvis jeg havde havt
til Raadighed endnu min Ungdoms Kraft,
jeg selv i forrest Fylking vilde drage.
Men, Venner, lad os tømme her en Skaal
for vor Regerings Visdom, Kraft og Snille,
der sligt et Værn paa Fode kunde stille,
mod hvilket Tyskerpander knuses ville
og yder Tryghed os i fulde Maal.

Midsundekampen er et Forspil til
den nye Tids vidunderlige Drama.
Jeg varsler et Evropas Panorama,
hvor et forenet Nord vi skue vil
sig løfte som et Fjeld med trende Tinder,
hvis Sne med Rosenskjær i Solen skinner,
en Frugt af Politikens fine Spil
og unge Heltes Kamp for Danmarks Minder!"
Nu bruste der et Hurra gennem Salen;
Etatsraad Løve sagde: „Kjære Ven!
det kalder jeg poetisk Sving i Talen.
Jeg er saagu' aldeles reven hen;
i Politik vi sejred som paa Valen,
hvis Danmark ejed mange slige Mænd."

Der sad en gammel Oberst, som alene
forholdt sig skeptisk blandt den glade Flok;
han brummed gnavent: „Hm, jeg skulde mene,
af den Slags Folk har Danmark fler end nok."

Saa længe svælged man i Sus og Dus,
at Gjæsterne fast maatte overnatte;
og medens det stod paa i Fadrens Hus,
drog Sønnen langs ad Slesvigs Veje glatte,
af Kulde dirrende, med Sanser matte,
med Sjælen gjemt i Febersyners Rus.

Og Dagen efter, da hint Rædselsbud
om Danevirkes gaadefulde Rømning
hen over Hovedstaden vælted ud
Forbitrelsens og Raseriets Strømning,
stod gamle Krage frem som Taler i
en fornem Klub og med pathetisk Stønnen,
oppumpende fra Maven al sin Røst,
udtalte Ordet: fejgt Forræderi!
— Det skete just i samme Stund som Sønnen
paa Sneen faldt med Kuglen i sit Bryst.

Nu var han bragt til Flensborg Lazareth,
laa paa Madratsen strakt med Kinder blege;
tyst mellem Senge Vogtere sig snege,
i Stuen lød de korte Aandedræt.
Hint Smertens Sted var et nevtralt Terrain,
og de, som nys hinanden skulde dræbe,
laa der med lukket Øje, blodløs Læbe
ved Siden af hinanden, Seng om Seng.

I underlige, vilde Syner rørte
det svage Liv sig i vor unge Ven.
Kun tvende Røster han bestandig hørte,
der rykked nær og fjerned sig igjen.
De vexled stadig. Højt den ene sang
om lystig Færd med Latter, Kaadheds Glæde,

der mægted strygende sin Dans at træde,
saa let som under Søverbjældens Klang
hen over Sneen fly'r den spinkle Slæde.
Den anden lød som Skovens sagte Suk
i kirkestille Sommernat paa Landet,
og som en ensom Rørfugls Vemodskluk,
der toner ud fra Sivene i Vandet —
til begge drukned i et Brag af Skud:
Trompeter skingrede, Kanoner bruste,
hen over Marken Rytterskarer suste;
han selv paa Hesten sad; den sprængte ud,
langt ud fra Troppen, over hviden Slette
som tvungen frem af Uvejrsstormens Bud.
Omkring ham Sneen fæg i Fnugge tætte,
og Alting saâ han flimre hvidt i hvidt;
hans Sanser mer og mere sig forvilded,
alt efterhaanden som hans Drømmeridt
sig dybere i Sneens Kaos hilded.
Vildt raabte han om Hjælp, men Angstens Skrig
blev slynget hen i Vinterørknens Øde —
derpaa blev Alting mørkt. Men Noget, lig
to Kvindehænder kjærlige og bløde,
han følte dække for hans Øje tæt;
et Kys berørte Panden varmt og let,
og gjennem Kulden Livets Kræfter brøde.

Han aabned Øjet. Tvende Øjne vare med bange Spørgen fæstede paa hans. De lyste med en dæmpet, fugtig Glans, som om de friske Spor af Taarer bare. Han kjendte dem. I mangel Vildskabs Stund, i mangt et Øjeblik, naar mest forbitret han hidsed Lidenskaben som en Hund til Glam mod Graad, der inden i ham sitred, han havde mødt et bønligt, sorgfuldt Blik, et Stjernebilled fra sin Ungdoms Himmel, hen over hvilken Haabs og Drømmes Vrimmel engang som lette Dæmringsskyer gik.

Han saâ og saâ, og mer det vemodsmilde og blege Pigeaasyn toned frem. Der stod hun — klædt i Sort — saa høj og stille, en Aabenbaring fra et fredlyst Hjem. Hans Læber aabned sig, han tale vilde; hun lagde hurtig Fingren paa sin Mund og fjernede sig tyst; hans Øjne fulgte den slanke Skikkelse, indtil den dulgte sig i den lange Stues dunkle Grund.

Fortumlet og forbavset rundt han skuede, mens Lampeskjæret døsed dunkelrødt, lig Livets træge Gnist, som Døden truede

i disse Unges Bryst, der havde blødt
paa frosne Mark og laa af Døden kuede.
Nu saâ han, hvor han var, og han erkjendte,
han saaret, fangen, var fra Slaget bragt,
og Harmens Luer i hans Sjæl sig tændte,
men Saarets Smerte slukte dem med Magt.
Nu saâ og hørte han de tyske Læger,
der stod og løste eller lagde Bind.
Hvert Fjendesprogets Ord var som et Bæger
af Haan, der langsomt maatte suges ind.

Da Dagen over Natten Sejer vinder,
den bringer ogsaa Lys til Smertens Vraa;
paa Lazarethet møder ædle Kvinder,
der kjærligt om iblandt de Syge gaa.
Med Omhu og med villig-flinke Hænder
de bringe Hjælp til Fjender som til Venner.
Med skjønne unge Damer saâ man der
de jævne gamle Koner sammen virke,
og Tjenesten i Kjærlighedens Kirke
gav hvert et Aasyn Aandens Skjønhedsskjær.

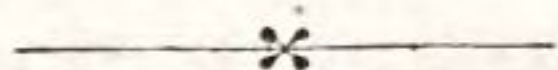
Vor syge Ven blev lindrende bevæget,
og medens han lod Øjet glide om
og følte sig ved Synet vederkvæget,

saa blev han vár den samme Kvinde, som
i Nat han drømte ved hans Leje vaaged,
dengang da Døden holdt ham under Aaget;
hvis sagte Kys med Livet til ham kom;
hvis Haand han havde følt paa Øjelaaget.

Ja det var Havens Barn, den unge Brud,
han havde valgt i Aandens Løvspringsdage,
hvis Billede han drev med Vold tilbage,
da han ad vilde Veje styred ud.
Der gik hun stille i sin Sørgedragt
og sysled sammen med de andre Kvinder
med Vemod svævende om Mund og Kinder
og Alvorspræget dybt i Øjet lagt.
Imens hun snart bar om en Læskedrik
og til de Saarede den ivrig rakte,
snart Lærred og Charpi til Lægen bragte,
han fulgte hende stadig med sit Blik.
Naar Begges Øjne saa hinanden mødte,
svagt rødmende hun sænked sine ned,
som deres Flugt mod noget Fjendtligt stødte,
men strax derpaa, som tvungne, hen de gled
imod hans Ansigt med en stille Frygt.
Hun nærmed sig. Ved Nabosengen stod hun,
tog stærkt sig sammen, og fra nu af lod hun

sit Øje hvile paa ham fast og trygt.
Og medens hun holdt Skaalen hen for Munden
af denne Saarede, der tørstig drak,
det syntes, hendes Angst var helt forsvunden;
hun nikked roligt, da han sagde Tak.

Nu stod hun hos vor Ven, og uden Tvang
hun skjænkede i Skaalen ud af Kanden;
men han blev hvid som Lagnet, og paa Panden
en iskold Sved i store Draaber sprang.
Da sagde hun: „Vi to er jo Bekjendte;
vi fulgte hjemme stadigt Deres Spor,
og Bedstefader Dem en Hilsen sendte,
førend han toges bort fra denne Jord.”
Hun rørte ved hans Haand, og hendes Blik
ligned en Moders, der paa Barnet tysser;
han griber hendes Haand og ømt den kysser;
hun trak den sagte bort, imens hun gik.
Det Mod, som Villien havde sammensanket,
var spændt for voldsomt; med et Knæk det brast;
højt under halvkvalt Hulken Hjertet banked,
og ud af Stuen ilte hun med Hast.

FJORTENDE SANG.

TILBAGEBLIK.

Vel fire Aar hun havde gjemt hans Minde
fra Dagen, da han pludselig forsvandt.
Den Gamle havde flygtigt sagt til hende,
at han var rejst, fordi en Pligt ham bandt.
Hun havde studset, sét paa ham med Spørgen,
han havde lét og klappet hendes Kind
og sagt: „Naa, der er ingen Grund til Sørgen;
han kommer nok med en og anden Vind.”
Da trøsted sig det bøjelige Sind;
at det var saaret, anede det ikke.
Hun passede sin Dont bag Hjemmets Dør,
hun legede med Søsteren som før,
men fulgtes af den Gamles Forskerblikke.

End ængstedes han for sin Datterdatter,
end frygted han, at kun en Hinde laa
paa Saaret, som hun lønligt gjemte paa,
men hendes gamle, sølverklare Latter
for hans Bekymring trøstede ham atter.

En Aftenstund, da hun var stegen op
til Gavlens Kammer, hvorfra Synet rakte
hen over Haven, Marken, Skovens Top,
der i den violette Dunst sig strakte
og bølged hen i Linier lange, bløde,
til Vindvets Karm hun længe lænet stod.
Fra Engen op Cikaders Sange løde,
og Skyggen slog sig tæt om Træets Fod,
og Kryderdufte gennem Luften brøde.
Det var den Stund, da Fantasiens Trang,
som Dagens Lyslogik ironisk spotter,
med Aftendæmringen sig sammenrotter
og hævder stolt sin gamle Adelsrang;
den Stund, da hver en dristig Drøm sig vover
ud til Sejlads paa Aftnens store Hav
og styrer smilende sin Fart derover
mod Flammekysten, Dagens Purpurgrav;
den Stund, da højt i Lysets sidste Flamme
Alt, hvad der skjules dybest i vort Bryst,

faar Liv og nyder Livet med en Lyst,
hvorved vi os den næste Morgen skamme.

Hin Scene, som den unge Mand forgangen
i Haven havde læst med Ild i Blod,
med Tryllemagt tog hendes Tanke fangen.
Hun saâ, om ikke han i Haven stod,
hun lytted, om hun skulde høre Klangen
af Shakespeares Rhythmer svæve op imod
sit stille Stade; og imens hun lytted,
og Stemningsrusen hende helt betog,
til ham, som til en Planke, hun sig knytted,
og Minders Flok igjennem Sjælen drog
med ham i Spidsen for det hele Tog.
Han førte an den lange Billedrække,
han slog til Lyd for Jubelsangens Kor;
det var jo ham, der havde læst de Ord,
der Sang og Klang i Sjælen kunde vække.

Hun havde siddet et Par Timer dèr,
og Sønnen voved knap sin Ret at kræve;
hun gik i Seng, men saâ ham om sig svæve,
mens halvt hun blundede ved Morgnens Skjær.
Og medens Alt i Huset endnu sov,
og mens et fugtigt, flosset Taagelagen

blyfarvet, svøbte sig om Mark og Skov
og varslede om Regn for hele Dagen;
hun rejste sig igjen, tog Klæder paa.
En Tvang, hun ikke kunde selv forstaa,
en dump, en lønlig Tvang i hende virked;
hun gjennemilte tyst det tavse Hus,
gik ud i Haven, hvor det vaade Grus
med dæmpet Skratten under Foden knirked;
paa Træer og Planter store Taarer hang,
i Taagen glinsed mat de mørke Blade,
og rundt i Gang og Bed Smaatudser glade
paa Kryds og Tværs med væver Hoppen sprang.
Hun gik til Bænken henne under Hylden,
der dækkede den som et Omhæng tæt;
paa samme Sted hun havde drømt en gylden,
begejstret Drøm til Shakespeares Harpeslæt.
Hun hylled sig i Shawlet, lukked Øjet,
og medens Dryp paa Dryp mod Bladet klang,
dødsstille sad hun der, med Hoved bøjet,
en Billedstøtte under Løvets Hang.
Sært drejed Tanken sig i Taageringe
og raved om, beruset og bedøvet;
langt borte stærke Ord forvirret klinge,
som var dem ganske Meningen berøvet,
som mangled Den, der Liv dem skulde bringe.

Og mens hun mer og mere lules ind,
hver Følelse flyer bort fra hendes Sind,
undtagen den, at hun er dybt bedrøvet.
Hun mærked ej, at Regnen gjennembrød
de tætte Blades Skjærm, at Draaber flokker
sig til en fugtig Krans om hendes Lokker
og derpaa ad de kolde Kinder flød
og væded Hænderne i hendes Skjød,
og hang fra Bænkens Rande ned som Klokke,
indtil de tungt sig hen ad Jorden gød.

Hun havde siddet der saa længe, længe,
helt sammenkrympet af sin Sorrigs Magt,
og neppe blev hun op af Døsen vakt
ved Lyd af Skridt, hun hørte mod sig trænge.
Først da den gamle Bedstefader stod
med Søsteren ved Haanden foran hende,
slog Gyset Liv i hendes døde Blod,
og Kinderne i Feberblussen brænde.
Den Gamle nærmede sig ganske tyst;
med Hænderne han hendes Hoved fatter,
og fæstende sit Øje mildt og lyst
i hendes ind, han siger: „Lille Datter,
kom med, græd ud af Hjertens Lyst, vi kan
i Aften samles i en Time stille;

paa Trøstens Harpe skal den gamle Mand
forsøge for sit kjære Barn at spille.”

Dybt i hans Favn sit Ansigts Glød hun dulgte,
og ved hans Arm i Stuen ind hun ilte;

mens Søsteren i Hælene dem fulgte
og højst forbavset op sit Øje spilte.

Den Gamle blev i Stuen og gik ej
som ellers ind i sit Studerekammer,

og da en Stund derefter Solens Flamme
igjennem Morgentaagen brød sig Vej,

gik tankefuld han til Pianofortet

— et gammelt et fra Marschalls bedste Tid —

hvis Tone lød saa guitaragtig-blid;

det Vinteraftnerne dem tidt forkorted.

Med let og færdig Haand han præluderede,

og til Akkorders Akkompagnement

han sagte nynned eller reciterede

en sagtens af ham selv forfattet Sang:

Lille Barn, min hvide Due,

blev af Høgeklo Du saaret,

da Du op mod Skyens Lue

steg saa ung, saa lysbedaaret?

Sank Du mat mod Jordens Tue,

bævende i Dødsens Angst?

Jeg skal gjemme Dig paa Brystet,
hvil Dig der fra Angstens Vaande;
der hvor Kloens Greb Dig krysted,
skal paa Saarets Ild jeg aande;
ikke mer, af Krampen rystet,
skal Du sitre, lille Fugl.

Mane vil jeg Dig med Sange
fast til Hjemstavnsdueslaget;
Fredens Flag ud over Vange
vajer jo derpaa fra Taget;
vov Dig ej paa Farter lange
fra din Barndoms Redes Ly.

Flyv ej bort. I Kløftens Hule
kredse Høge, Gribbe, Ørne;
bagved Kroner røde, gule,
under snoede Kaktustjørne
Slangen eftertragter Fugle
med sit blanke Stirreblik

. . . . Æolsharpens Sangbund griber
varsomt Stormens Hvin, de skarpe;
Lidenskabens Orgelpiber
kjendes vel i Skjaldens Harpe,

naar ved den hver Hjertefiber
dirrer sødt i Efterklang;

men den søde Sangerstemme
os med Fortids Kval forsoner;
kun en Sky med Rosenbræmme
paa Erindrings Himmel troner;
alt det Bitre vi forglemme,
naar sig Sorgens Graat fortoner
i det grænseløse Blaa.

Den Gamle knap det sidste Vers fik endt,
før op hun sprang, af Livskraft gjennepluet,
og noget Stærkt, der trodsed eller trued,
Protestens Lyn i Øjet havde tændt.

— „Nej, Bedstefader, nej — jeg véd for vel,
at hvad jeg lider, stammer fra den nøgne,
den bitre Sandhed; den slaas ej ihjel
ved Sange, Billeder og skjøne Løgne.
Ja — om Du vredes ved det, Bedstefader —
der rører sig i dette Øjeblik
hos mig en Følelse, der Sangen hader
som en for Hjertet ond og grusom Drik.”
— Hun slog sit Hoved ned i Sofapuden,
og Sorgens Vælde ud i Taarer brast.

Den Gamle slog Klaveret til i Hast,
gik hen og trommed tankefuld paa Ruden.
Han følte godt, at Tankeknoppen brød
det Svøb itu, som hidtil om den spændte,
men det, der frem med Magt for Lyset skjød,
var Noget, han aldeles ikke kjendte.
Hvad mente hun? Mon der var voxet frem
en Slægt, for hvem den søde Tro var bristet
paa Billedverdnens Sandhed, og for hvem
den Fe, der Glemselsrunen havde ristet
imod Dæmonerne i Sjælens Gjem,
mod alt Forstyrrende i Støvets Hjem,
sin Tryllemagt aldeles havde mistet?
Var Fantasiens guddomsglade Spil
da ej det absolute Væsenssande?
Var ej den egentlige Verden til
i Billedvrimlen bag en Digterpande?
Den gamle Mand var bleven rent konfus;
den Gud, for hvis Tilværelse han fægted,
var kjættersk bleven af hans Barn fornægtet;
han følte sig som hjemløs i sit Hus.

Men Hjertets Ærlighed og Sandhedssans,
der gjerne højest i ham løfted Røsten,
just naar han droges mod sit Lotoslands

sangfyldte Skov i Romantikens Østen,
til eftertænkksom Gransken Tanken vendte:
mon ej han handled for sin egen Skyld,
da bort den unge Mand saa brat han sendte,
som trued at forstyrre hans Idyl?
Imens han grubled saa i Dage lange,
til Side han for Pigebarnet gik,
og over Bordet blev han næsten bange,
naar han tilfældig mødte hendes Blik.

Saa tog han sit Parti. En Morgenstund,
da i den Tanke, at kun hun var vaagen,
hun tyst var gaaet ud af Havelaagen
og vandred om paa Engens bløde Bund,
som blaa og gule Blomster overspætted,
af hvilke tankefuld hun Kranse fletted,
han fulgte efter hende; men saasnart
hun saâ ham, tænkte først hun paa at flygte,
og kasted sine Blomster bort i Fart;
dog da hans Blik med Beden hendes søgte,
saa skred hun ham med hurtig Skridt imøde
med Hjertet bankende, med Kinder røde.

De vandred over Engen, Haand i Haand:
den Gamle skrifted med oprigtig Aand,
at det var ham, der havde Vennen fjernet,

dengang han frygted, at det stærke Blod
ubændig skulde vælte sig imod
det Fredens Dige, der hans Hjemstavn værnede.
„Han flygted strax ved dit Formaningsord?”
med neppe hørlig, klangløs Røst hun talte;
og Harmens Taarer i et Smil hun kvalte,
der haanlig dirrende langs Læben fór.
Den Gamle skottede til hende hen
og sagde tøvende med lav Betonning:
„Hvad om jeg skrev til — ja vor fælles Ven,
maaske vi bragte Alting til Forsoning?”
— En Latter høj og kort var hendes Svar:
„Nej, Bedstefader, nej — ifald han mener,
jeg er for ringe til at se de Scener,
hvorom hans Genius ham varslet har,
saa lad ham ene Sejersvejen gaa;
tro mig, som liden Hund jeg ej vil ligge
dybt for hans Fod og Kjærtegn af ham tigge;
jævnbyrdig har jeg villet hos ham staa.”
Den gode Gamle gjorde paa sig Vold,
og tænkte ved sig selv: „Jeg fatter ikke,
at hun har voxet sig saa stor og kold.”

Fra nu af lod hun sig med Intet mærke.
Om hendes Væsen laa en sikker Ro;

et dødstræt Havblik efter Storme stærke
nu ruged i den før saa glade Bo.

Den Gamle lukked mer og mer sig inde,
og var han hos de Andre, sank han sammen:
man saâ hans Kræfter mer og mere svinde,
og i hans Øje langsomt mattes Flammen.
Først da han saâ i Bladet Krages Navn,
som fløj saa hurtigt op for brat at dale,
den Gamle vaktet af sin Sløvheds Favn
og kunde ikke dy sig for at tale:

„Ja, lad dem pibe ham af Scenen ud,
han suser ind igjen paa Aandens Vinger;
jeg véd, han er beaandet af en Gud,
hvis Flammetunge Skraalet gennemklinger.”
Der blussed op igjennem disse Ord
et flygtigt Blink af Sjælens gamle Lue;
den unge Pige tav og saâ mod Jord,
ikkun en Trækning sænked Brynets Bue.
Og siden gik hun uden Nogens Vidende
at møde Landpostbudet hver en Dag
blot for paa Landevejen ret i Mag
at kunne gjennemlæse „Berlings Tidende”.

Det lange Aar gik hen, og ingensinde
den Svundnes Navn kom over hendes Mund;

thi Sorgen var groet fast til Hjertets Grund,
og Barnet op var voxet til en Kvinde.

Det var i Efterhøst en Aftenstund;
— alt Bordet havde været længe dækket.
... „Hør, Bedstefa'er er falden vist i Blund,
gaa ind, min Pige, se at faa ham vækket.”
— Den lille Søster gik. Da lød paa Stand
ud fra den aabne Dør et Raab forskrækket.
I Lænestolen sad den gamle Mand;
hans hvide Hoved laa paa Bordets Rand;
og uden mindste Spor af Dødens Krampe
hans Slummer tyst var gleden hen i Død;
paa Bordet brændte klart hans lille Lampe,
og Platons „Fædon” fandtes paa hans Skjød.

Nu kom saa haard en Tid. Mens Sorgen
 gjemmer
 den trætte Sjæl i Halvbevidstheds Dvale,
 de unge Pigebørn maa handle, tale,
 skjønt deres egen Stemmes Lyd dem skræmmer.
 Det gamle Hjem, hvor hver en Krog og hvert
 et Møbel blev Personer ved et Minde,
 som svunden Sorg og Glæde gjorde kjært,
 var aabent som for Himlens fire Vinde.

Beslægtede og Fremmede fór ind
og ud af hine før saa tavse Stuer,
og i en Krog som tvende bange Duer
de to Smaapiger sad med Graad paa Kind.
De maatte høre Tanter, Onklers Raad
om nu at vise from og tam Forsagelse,
samt alle Egnens pæne Folks Beklagelse
og gamle Damers officielle Graad.
Saa blev der holdt Avktion. Den Gamles Skat
af græske Bøger, Billeder og Skizzer
blev hokret ud, og Publikum blev sat
i godt Humør ved Avktionarens Witzer.
Familien raaded Anna til at søge
en Lærerindepost hos Folk af Stand;
hun svared: „Nej, hvorfor skal jeg forøge
de Manges Tal, der love Børn at lære,
hvad de jo selv aldeles ikke kan?”
— „Men hvordan kan Du tale saadan, Kjære?
Husk paa, Din Bedstefader var en Mand,
der færdedes i Aandens høje Sfære.”
Ved disse Ord blev Pigen rød som Blod
og sagde hidsigt: „Bedstefaders Evne
gik i en Retning, som jeg ej forstod;
jeg du'r kun til at vandre paa det Jævne,
forstaar ej, hvad I kalder „Poesi”,

men jeg er stærk, har gode Arme, Hænder,
og derfor vil jeg lære Mejeri
hos Onkel Hans ved Flensborg, som I kjender.”
— „Ja saa, min Pige? gjør saa, hvad Du lyster!”

..... Ved Udlæg af sin lille Kapital
fik hun i Skole sat sin yngre Søster
og drog afsted for ved prosaisk Gjerning
med Mælkens Skumning og med Smørrets
Kjerning
at stemme op mod stærke Minders Kval.
Og det gik godt. Naar Hjertesaaret brændte,
og Taarerne mod Øjet stormed frem,
tog hun et Tag, der hver en Scene spændte
og tvang tilbage Sorgen i dens Hjem.
— Saa kom den Stund, da Gribben Kloen slog
i Danmarks Hjerte, Slag paa Slag, utrættet;
hun bad om Orlov, ind til Flensborg tog
og gjorde Tjeneste ved Lazarethet.

FEMTENDE SANG.

EN SLAGEN KRIGER.

Mens Tiden listed sig med Sneglefjed
afsted for Ynglingen, hvis Kraft i sagte,
men sikre Kampe Livet Sejren bragte,
for Danmarks Sorg i Ørneflugt afsted.
Og han, der før var ungdomstrodsig, kaad,
var nu saa nem til Taarer som en Kvinde;
ved Dybbøls, Alses Fald den bitre Graad
han mærkede fra sine Øjne rinde.
Nu saâ han ikke mere sin Veninde;
den sidste Gang, hun for hans Leje stod,
han lige op af Søvnens Bad var dukket,
og endnu banked Febren i hans Blod.
Det forekom ham, at hun havde sukket

og hvisket: „O, hvor bedsk er Livets Drik;”
og angst han atter havde Øjet lukket,
forstenet ved det kummerfulde Blik.

Vor Helt slap ikke før fra Lazarethet,
end da med Blodet, som ved Alssund flød,
den sorte Fugl var foreløbig mættet,
og Danmarks Stolthed fik sit Naadestød.
Og det var anden Gang, vor Helt sig fandt
stødt ned fra Stien op mod Fjeldets Tinde;
det var det andet Fald som Debutant
paa Scenen, hvor han havde troet at vinde,
om Sejren ej, saa dog Martyriets Krans.
Han drog til Hovedstaden, tung i Sinde:
et Liv laa for ham, uden Pryd og Glans.
Thi han, der havde følt sin Kraft at hige
mod i et mægtigt Stof at gribe fat;
der vilde styrte sig i Strømmen brat,
saâ nu i Ebbe Vandets Bølger vige,
saa at hans Ungdomsstyrke Intet mægted.
Med bittert Smil han stod nu stum og dum
paa tørre Sand; mekanisk Armen fægted
med Svømmetag ud i det tomme Rum.

Saa havnede han i sit Hjem tilsidst,
hvor Alting var af Modløshed besløret:

det før saa glade Hus laa tyst og trist,
og gamle Krage havde tabt Humøret.
Af Gnavenhed blev han Absolutist
og brummede: „Uh — havde vi en Mand,
der rigtig kunde kuske Folkemeningen,
den Trolde, der fik den dumme Krig istand!”
— Saa blev han Medlem af Augustforeningen.
Men da det unisone Pressekor
brød ud med en bersærkeragtig Vildhed
og løs imod de gamle Stakler fór,
Hr. Krage meldte strax sig ud i Stilhed
og tænkte: „Fanden tage Politiken!
Nu vil jeg bare passe mit Kontor;
jeg hader og foragter Pressekliken,
men — Gudbevares! hvor dens Magt er stor!”

Imidlertid han følte mangel Gang,
naar dødstræt han sig havde slidt ved Pulten,
til lidt Motion for Aand og Legem Trang;
hvorledes skulde bedst han mætte Sulten?
Han grubled frem, han grublede tilbage
og fandt tilsidst et godt Arrangement:
han gik i Tivoli de søgne Dage,
hver Søndag Kirken i sit Skjød ham fandt;
en slikket Pønitenseprædikant

han hørte flittig, fik hos ham sin Trøst
mod Tidens drilleborne Kvindeluner,
naar Præsten med en spinkel Fistelrøst
forfærded Folk med Dommedags Basuner.
Saa fyldte Prokuratoren sin Tomhed
dels med uskyldig Glæde, dels med Fromhed.

Sin Søn betragtede han med Hovedrysten,
den Fyr var tavs og underlig distrait;
han spurgte ham i Vest, fik Svar i Østen
og tænkte: „Han er vistnok dog et Fæ.
Men Noget maa han være, stakkels Skind.
Hos mig kan han jo faa Logi og Kost,
og mulig kan jeg faa ham lirket ind
ved Telegrafens i en lille Post.”
Han foreslog ham det, og Sønnen svarede
ham med et adspredt, ligegyldigt Nik,
og Fadren mumlede med bekymret Blik:
„Gud véd, om han er rigtig vel forvaret?”
Han drev imidlertid paa Tingen, klared
den hele Sag og nikkede fornøjet,
da han den før ustyrlige Krabat
saâ sidde paa Bureauet, sammenbøjet
hen over Telegrafens Apparat.

Tænk paa en Taagedis ved Havets Rand,
naar blygraa, søvnigtunge Bølger vælte
sig mod det smudsiggule, vaade Sand,
hvori man kan til Anklen staa og ælte,
naar Øjet intet Hvilepunkt kan faa,
naar alle Farver sluges af det Graa,
og tænk saa paa vor Helt, som han sad plantet
med tavs Resignation i sit Bureau!
Han klaged aldrig — af og til han lo
og hviskede: „Fa'er har Ret, jeg er jo fjantet!
Men det er sagtens sat mig som et Maal
at blive dvask og alle Kræfter kue,
der helst gad springe som en Fjer af Staal,
til Muldvarparbejd i den lave Tue.”
Han slæbte trofast, raabte til sit Hjerte,
som Lear, naar det sig vilde løfte: „Ned!”
og tilstod ej sig selv, at lønlig Smerte
ind til de dybest skjulte Nerver sved.
Han gik bestandig, som en Møllehest,
den samme Vej fra Hjemmet til Kontoret;
fra Vrimlen surrede om ham Snakkekoret,
han veg til Side, som han kunde bedst.

En Dag, da der blev bragt ham en Depeche
og Overbringrens Stemme for ham lød,

han sammen fór; det var, som der en Breche
paastand igjennem Sløvhedspansret skød;
dog strax igjen sit Hoved ned han dukked,
og i hans Inderste det stille sukked:
„Ned, ned, mit Hjerte, husk, at du er død!”

Men Manden hvisket til vor Ungersvend:
„Bravo, Højstærede! De Tiden fatter.
Nu har De slaaet ind paa, hvad den skatter,
og slængt i Krogen Gøglerbrixen hen.
Se det kan jeg forstaa til Punkt og Prikke;
var jeg i Deres Alder, sprang jeg strax
ind fra Theatrets Brakvand, som en Lax,
for lunt i Industriens Aa at ligge;
den Tingest, som man hører stadig dikke,
er Kur mod Tanker af uvoren Slags.”
Hermed han hen paa Apparatet peged,
hvor Knappen dikkende fór op og ned;
i Kinden paa vor Ven var Farven steget;
han svared med en Stemme kort og vred:
„Hvor skjønt at høre den, der ejer Huset,
at prise fra sin bløde Lænestol
Haandlangeren, der triller gjennem Gruset
den tunge Hjulbør, midt i Støv og Sol.
Det klinger som en Rokkokoidyl

fra Frankrig i det attende Aarhundred,
da Hertuginder, klædt' i Gaze og Tulle,
sentimentalt Hyrdindens Lod beundred."

Vor Skuespiller svared: „Ja saagu'!

Det var ej nogen slet Ripost, De ga' mig;
jeg maa saa mange Gange bide fra mig
og være spydig, saa det er en Gru.

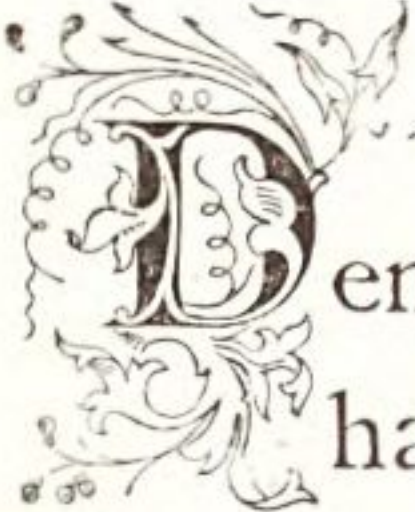
Det hører med til Kampen for Tilværelsen,
hin slaaende, moderne Theori;
om den jeg venter mig af Dem Belærelsen
endnu i Aften, naar De bliver fri.

Men for at ej Bekjendte skal forstyrre
en — mulig skjøn — platonisk Dialog,
saa mød i Knejpen „Den forgyldte Snog"
i Lille Kongensgade tre og fyrre."

SEXTENDE SANG.

PAA KJÆLDEREN.

 en unge Krage mødte. Lidt forbavset
han saâ sig i den grimme Kjælder om,
som gjennemrøget var og oversnavset;
dèr sad hans ældre Ven med Vand og Rom.
Han sagde: „Tiden vrager det Æsthetiske,
der fejgt fra Livets Alvor bort sig lusker;
nu i det Folkelige lidt jeg fusker;
her sèr De trindt omkring det bramfri Ethiske.
Se over Knejpen bredt et Alvorslag
i Form af alt det Fedt paa Stole, Bænke,
saa ægte Aftryk, som man kan sig tænke,
af mangel menigmandig Buxebag.
Ja her studerer jeg i Ro og Mag

det kostelige Muld, der skal levere vor Fremtids Grøde, mens vi Andre, som det Overdyrkede repræsentere, skal ned igjen i Dybet. Denne Dom Historiens er; den maa vi respektere; den vender alletider Bøtten om. Naa, undskyld denne lange Digression; nu haaber jeg, udførlig De fortæller om Deres egen værdige Person, thi derom hører jeg dog meget heller."

Da Krage havde sluttet, hvad han nævned Historien om sit Ungdomstosseri, da sagde Skuespilleren: „Deri De slutter fejl, at Intet er Dem levnet. Paa Maa og Faa De ud i Livet stævned med den Forvisning, De var et Geni, hvem ingen Magt i Verden kunde hindre at plukke Lavrbær et og andet Sted, i al Fald Martyrkronens Lavrbær; mindre De kunde aabenbart ej nøjes med. Det gik nu ikke, som De havde troet, og Skuffelsen slog strax Dem Vand i Blodet, og endelig De tabte ganske Modet og ansér nu Dem selv for Idiot.

De glemmer, hvad i hvert Fald De besidder:
en varm, poetisk-kunstnerisk Natur;
en saadan har ej Lov at spille Ridder
af en saa højst bedrøvelig Figur.

I krænket Værdighed De Dem forputted,
da De fra Scenen flygted bort saa spag;
nu, deraf har jeg ganske simpelt sluttet,
at Scenens Gjerning ej var Deres Fag.

Saa bliv derfra for stedse! Husk: den Tro,
den Kjærlighed, som i de svundne Dage
beskytted mildt selv Kunstnerspirer svage
og gav Dem Lys og Læ til smukt at gro,
er Noget, hvorum nu kun Saga mæler.

Vantrevne Efterskud vor Tid kun avler
af Fortids stolte Skov. De kryber, kravler
og af Misundelse hverandre kvæler.

Nej — før der bryder dybt fra Jorden frem
et vældigt Skud — af hine søjleranke,
som løfter op hver ædelbaaren Tanke,
der spired, gjærende i Muldets Gjem,
til Bad i Aftenglans, i Morgenrøde,
er Kunsten uden Ly og uden Hjem
og mangler Kraft til Tidens Sult at føde.

Nej — anbring Deres Fond af Poesi
som Kapital i Virkeligheds Rige,

fordyb med Tro, med Alvor Dem deri,
og Duft og Glans fra det vil mod Dem stige."

Imens de taler, efterhaanden fylder
en Gæsteskestare hvert et Siddested;
der bliver Liv, og Krofa'er rasler med
de mange Flasker paa Reolens Hylder.
Hver har sin Vis, hvorpaa han vil sig lase:
hans var at hæve Flasken rigtig højt
og træffe Glasset, uden at en Døjt
til Spilde gik af Hvidtøl, Bajrer, Snapse;
naar Vædsken ramte helt præcis sit Glas,
blev Krofa'er applavdert af Publikummet,
som dog han snød ved den Maner, thi Skummet
kom derved til at fylde megen Plads.
Hen Skuespilleren til Krage nikker:
„*Mundus vult decipi*. Enhver, som kan
behændig snyde den, er ganske sikker
paa Anerkjendelse som dygtig Mand.
Den Vært bedaarer dem, som Knejpen gjæste;
de ære ham som ægte Demokrat;
og det kan gjerne være, han i næste
Valgperiode styrer Folk og Stat.
Skjænk blot paa Skum! Det er en god Methode
til Ry at vinde som politisk Ho'de."

Den unge Krage svared: „Den Satire
den imponerer mig nu ikke mer.

Naar nu en enkelt Gang jeg gjennemsér
de Minder fra hin Tid, da jeg bar Slire,
de bedste knytte sig til de Soldater,
der kom fra Plov og Spade, Sav og Høvl;
det var fortræffelige Kammerater,
og de gik paa foruden mindste Vrøvl.

Dér er, som før De sagde, dette Muld,
der venter paa lidt Luft og Sol at fange.

Hvad Under, om den fede Jord er fuld
og overgroet af Ukrudtstrevler lange,
naar Ingen, som det synes, vil og mægter
at lede Livets Vande til dens Skjød?”

— „Stop der” — den Anden ind i Talen brød —

„Sligt er just forbeholdt de yngre Slægter.

Vi andre Gamle fast er groede i

en højromantisk Ironi, der fjerner

det Jordisk-Tunge; derfor gabe vi

bestandig efter Ætherluft og Stjerner.

Jeg har den Følelse, det er min Pligt

at løfte dem, der sukker i det Dunkle,

didop, hvor Himlens hvide Luer funkle;

men naar jeg vil forsøge mig i Sligt

og alt har komponeret mit Præludium,

saa brister jeg i Latter af mit Stof,
staar over det som kritisk Filosof
og bruger det kun til Komikens Studium."

Stemmen sig løfted under Talens Varme,
og pludselig de sér foran dem staa
en sexfods Karl med sammenslyngte Arme,
hvis Mine — mildest talt — var noget raa.
Dog letted han paa Klædeshuen blaa
og sagde: „Daarlig kunde jeg forstaa,
hvad der De talte om — nej Gud forbarme
sig, naar man er et saadant Ærkebæst,
der aldrig har en Bog til Ende læst! —
Men ligegodt saa har jeg tænkt og grundet
paa Verdens Gang og fundet, den var skidt;
det Samme synes jeg, at De har fundet,
hvis ellersens jeg tale tør saa frit.
Men hvorfor sla'r De inte, hvad jeg kalder
et rigtigt Slag og la'r det klinge ud
i hele Publikum med et Rabalder,
— jeg mener Dem, Hr. Skuespiller Glud.
De skal jo ha' en tyvebrændt Begavelse,
men naar jeg har en enkelt Gang Dem sét.
saa har jeg aldrig sprunget op og lét,
jeg syntes, at De præked til Begravelse.

Sér De, min Dag gaar hen med Slæberi,
og hen paa Aftningen saa kan jeg trænge
til nogen Morskab, der er Mening i,
hvorpaa jeg gad spendere mine Penge.

Om Somren driver jeg jo mangen Gang
ud i Fredsberg Allé, gaar ned i Kjælderne
og hører ogsaa sommetids Mamsellerne
i de Beværtninger, hvor der er Sang.

Der kan jeg more mig — ja det forstaar sig —
det gjør jeg ogsaa, — hælder ned i Maven
Snaps efter Snaps med Bajrer. Og saa gaar jeg,
men Dagen efter er jeg gal og gnaven.

Det sa' jeg just en Dag i vores Smedie:

„Det har Du Ret paa,” sa' en gammel Svend,
„og det er mere nobelt at gaa hen
paa Kongens Nytorv for at sé Komedie.”

Jeg tænkte: der kan være Mening i'et,
og tog mig samme Aften en Billet
og svedte myrderlig paa Galeriet.

Alverden sagde, Stykket var saa net;
alligevel jeg ærgrede mig gruligt.

Der var en Prins — hvad hed han nu? — Naa ja —
som var saa opsat, som det vel var muligt,
paa Dronningen af Danmarks Land at ta'.

Jeg tænkte: Det er ikke nogen Skade

om denne Prins er noget maliciøs;
den Gang jeg var, som han, en Snes Aars Knøs,
var jeg jo med til hver en Sort Ballade.
Jo Pyt. Det gik — De véd jo selv hvordan —
det blev til Torskesuppe, som det immer
maa blive til, naar disse Fruentimmer
gjør Ho'det kruset paa en sølle Mand.
For Fyren, der begyndte ret forsorent
og kunde mase baade Baand og Bast,
tilsidst lod sine Hænder binde fast
ved Pigebarnets Haar, som var forlorent.
Vi fik jo kun den bare Kjærlighed,
saadanne som den drives blandt de fine
og rige Folk; blandt dem, saa vidt jeg véd,
skal Kjæresten nok altid gaa og tvine.
Og De var Prinsens Ven. Jeg mente strax:
Dèr er et Mandfolk af den ægte Slags,
og saadan En han er s'gu dog velgjørende.
Men De holdt inte ud, for Prinseknøsen
fik ogsaa Dem forledet til det Rørende;
De rendte pænt hans Ærende til Tøsen."

Vor Skuespiller — Romantikens Barn —
brat følte hellig Vrede Hjertet kryste;
han syntes, Sjoernæver her slog Skarn

paa Digterkongens hvide Marmorbuste.
Og han, som var behændig til at svare,
som med ironisk Overlegenhed
var vant enhver Situation at klare,
stod trippende og sig i Læben bed.
Da unge Krage havde paa ham sét,
han smiled lidt og hvisket til den Anden:
„Nu er De jo bornert som bare Fanden
og det af lutter barnlig Pietet.
De ligner Præsten i sin lange Kjole,
der ellers nok er klog paa verdslig Skik
og ikke uden Sans for det Frivole,
men naar man rører ved hans Dogmatik,
naivt han stejler som en toaars Fole.”
— „Se se! nu har De ogsaa lært at drille,”
han svared mildt og vendte sig til Smeden:
„Saa sig mig, kjære Mand, hvad De vil stille
op til Erstatning da for Kjærligheden?”

„Der er vel kloge Ho'der, kan jeg tro,
som hitte kan paa Noget, der kan vække
de rige Slubberter af deres Rø
og fattig Folk af Skarnet op kan trække.
Lav Noget om en Mand, der gjør en Gjerning
og inte kurrer, som en brunstig Due,

som Alting sætter paa den ene Terning
og vinder Spillet; gaar igjennem Lue
og Storm og Søgang, Regn og Sne og Slud;
spil os en saadan Kraftkarl godt, Hr. Glud,
som slaar sig op fra ingen Ting til stor,
med Næver eller Hoved, som det falder sig,
til Trods for Fanden og hans Oldemo'r,
saa skal jeg klappe ad Dem, og saa kalder jeg
Dem et Geni. — Tag ved! — Det er et Ord!"

Begejstret Krofa'r drak en Snaps paa Stand
og plirrede med Øjet, om hvis Rand
de hvide Øjnhaar struttet som paa Grisen,
og brølte: „Leve Smedesvend Matthisen,
ham kan man kalde for en Folkets Mand!"

Et Kæmpehurra gjalded gjennem Hulen,
Matthisen takked med en Haandbevægelse;
han tog en god Slurk Øl til Vederkvægelse
og sagde: „Saadan, Folk! Humør paa Bulen!
Jeg giver Ordet nu til Frederik."
En Mand stod frem. Hans svære Skuldre højne
sig op om Ørerne, og glubske Blik
stod ud som Flammer fra hans sorte Øjne.
„Den Karl har ingen Sans for Drik og Grin,"

lød nu Matthisens Røst til Orientering,
„men han har megen Læsning og Studering.”

En Stemme, tør og skarp som Savens Hvin,
til Orde tog: „Matthisen talte rigtig.
En fattig Mand kan aldrig være pligtig
til Kunst og Videnskaber at forstaa.
Et Samfund, der er lavet af de Store,
maa holde i Uvidenhed de Smaa:
selv det, hvormed de Rige kun sig more,
skal stænges til for os med Bolt og Slaa.
Det gamle Vrøvl, som Ingen af dem tror,
det proppes ind i vore Børn i Skolen;
de spændte helst et Dække over Jord,
saa bare de, der højt i Vejret bór,
fik Lov at glæde sig ved Lys fra Solen.
Nej — Arbejdsklassen bliver ikke fri,
før tydelig det af den selv erkjendes,
at Ejendom er bare Tyveri.
Vogt Jer, I fine Folk! Det kunde hændes,
at der om nogle Aar en Fakkel tændes,
der svider af Jert hele Maskepi:
Jer selv med Jeres hele Slavestab,
som I har lejet, at den skal fornøje
Jer, naar I Jeres Middagsmad fordøje,

med al Slags Vrøvl om Kunst og Videnskab.
Nu er en Videnskab til Verden bragt,
ja jeg tør sige, jeg har kigget i'en;
vent bare; den faar snart den hele Magt,
den hedder Socialøkonomien."

Forbavset saâ den Ene paa den Anden,
og Nogle brølte: „Sprækkenborg har Ret!”
og Andre raabte: „Ret? nej han har Fanden.”
Da sprang fra Sædet Smeden med et Sæt
og slog til Lyd paa Præsidenters Vis
og sagde: „Jeg vil sige Jer, at Manden,
der talte, kommer lige fra Paris.”

Vi vide Intet mer om Diskussionen,
thi Skuespilleren, der rød og varm
i Ho'det blussed, tog i Krages Arm
saa kraftig, at han med sig trak Personen
ved Rykket gennem Gadedørens Karm.

SYTTENDE SANG.

DEBUT SOM FOLKEDIGTER.

aa Gaden først den unge Krage mærked
af Vennens Færd, at Harme ham betog;
til Løb han næsten deres Skridt forstærked,
mod Fliserne han Stokkens Dupsko slog,
saa ud af Stenen Gnisterne den jog.

„Aa hvem der havde Magt, den sorte Slyngel
at klynge op i Galgen eller skyde!
hans Ord er Dragetænder; de vil bryde
af Jorden op igjen som Øgleyngel!
Det har jo været hidindtil det Kjønne
ved den Slags Folk, at de paa en naiv
gemytlig Maade tog det hele Liv,

men slige Ord forgifte Livets Brønde.
Naar Ærefrygten for det Store, Skjønne,
for det, der gi'er Tilværelsen dens Glans,
for hele Livets hellige Substans
af Sindet vristes ud — da staar tilbage
et Bestie, hvis Rovdyrappetit
først stilles, naar det har i Stumper slidt,
hvad Mennesket bør ære alle Dage.”

Ved Siden af ham gik den unge Krage
og hørte neppe disse Vredens Ord
af ham, der ofte havde prist den Jord,
hvis Muld var svangert med den ædle Spire,
som mægtig skulde bryde frem en Gang
og overdøve højt med Livets Sang
den gamle Romantiks forspilte Lire.
Men i den Unges Sind og Hjerte skjød
der Tankepupper ud fra Hylstrets Gjemme;
i denne underlige, skarpe Stemme,
der nys i Kroen for hans Øre lød,
han hørte store Krav paa Hævn og Død
fra Skarer af Forkuede, Fortraadte,
hvem Verdens Herrer overse og spotte,
mens selv de strække sig paa Pudens blød.
Og var han ej blandt Hines Tal? Var ikke

det Idealeste i hans Natur
just tørnet mod den lumpne Fordoms Mur
hin Aften, da en usel Skriblerklike
slog ind i Hyssens Mol og Pibens Dur?
Mon ej han siden den Tid Stemplet bar
paa Panden som en Aandens Proletar?
Og da han kjækt og ydmygt havde svoret
at ofre Livet Fædrelandets Sag,
var ikke Kuglen, der ham gjennembored
ved Oversø hin skumle Vinterdag,
men spared ham et Liv i Tryk og Vaande,
hvor Sjælen ikke kunde drage Aande,
— var ej hint Gjenfærd af hans Ungdomsdrøm,
der mod ham rejste sig paa Smertenslejet,
Beviser for, at alt hans Lod var vejet
paa Skjæbnens Vægtskaal, for at Livets Strøm
kun bar ham hen mod glædeløse Strande?

Han i sit kolde Kammer længe sad,
tæt klæbet laa til Hænderne hans Pande;
saa stod han op, og paa Papirets Blad
han skrev, til bag Gardinet Morgnens Skjær
begyndte stærkt at hvidne Lampeflammen.
Den hele næste Dag distrait og tvær
han gik af dunkel Spænding knuget sammen,

og da han færdig var paa sit Kontor,
han strax til den bemeldte Knejpe fór,
gik ind i Stuen, slog et Slag i Bordet
og raabte: „Godtfolk, maa jeg be' om Ordet.”

„Hm”, brummed Værten; „sikken en Kanut!
han lader rigtignok, som han var hjemme!”
— Da recitered han med kraftig Stemme,
der af og til dog lød stakkat og brudt:

„Se, frem med trodsende Mine
Aandernes Herrer sig svinge,
ingen Slags Trendse og Line
Ynglingeskaren kan tvinge.
Saa klare, saa sarte, saa fine
Toner fra Fjeldtoppen klinge:

Oppe fra Bjergenes
Æthersale
se vi paa Dværgenes
Puslen i Dale.

Stolte, med Tindingens
Kranse brede,
spotte vi Vindingens
Slaver dernede.

Sværdet faldt Ridderes
Æt af Haanden:
Nutids Besidderes
Glavind er Aanden.

Løfter da Skjoldene,
Aandens Helte!
Lad over Troidene
Fylkinger vælte!

Fjenden de male til
Grus paa Valen:
Materiale til
Aandspiedestalen.

Men hist bag Verandaens Søjler
Børsvældens Folk sig forlysted,
og har de paa Bagen ej Nøgler,
Kors har dog Mange paa Brystet.
Hos dem faar Aandsgarden Tøjler,
imens den blir kvæget og trøstet.

I Musernes Sønner! o stop Eders Fart,
o hør os, I aandrige Svende.
Vi Huse har bygt af solideste Art,
de rives ej let overende.

Paa Bjergets Terrasse vi tømred saa godt
et Ly for de mødige Kroppe.
Vi under Jer gjerne Jert Ætherslot,
der er vist lidt køligt deroppe.

Bryd blot ikke paa med ungdommelig Trods,
og spil kun paa douceere Strænge.
Vil Verden I vinde, slut Forbund med os;
til Krigen behøves der Penge.
Kom her! Vi har Døtre med tryllende Magt,
slut med dem og med os Alliance;
naar Penge og Aand slutter Ægteskabspagt,
blir Frugten det Barn Elegance.

Det Nor klækkes op ved Diner og Kommang,
Kalkuner med Trøfler og Østers;
og klynker det, klinker vi. Glassenes Klang
kan dysse som lullende Røsters.
Prr! stop saa i Farten! Kom ind og lev fint,
for Mad giv os Aand i Erstatning;
vi trænge til dette, I trænge til hint,
saa lave vi Danmarks Forfatning.

En dump, en knurrende Vrede
gjærer i Dalens Moradser;
der slynges fra Dybet dernede
Stene mod hine Paladser,
der braskende stolt sig brede
oppe paa Bjergets Terrasser.

Længe vi løfted de udbredte Arme
tryglende op imod Lys og mod Varme,
stræbte at hæve den muldbundne Fod.
Gyldenrød Sne paa den højeste Tinde,
Sangen, Musiken i Slottet derinde
vakte i Sindet et higende Mod.

Brødsmuler kasted I ned til os Stakler,
medens I dansed ved viftende Fakler,
Fedlernes Legen og Fløjternes Klang.
Tiderne randt. Efterhaanden den glade
Jubel slog ned i vort fattige Stade,
skjærende, som den en Nidvise sang.

I har Jer kvæget ved Vinen den søde;
vi under Slavedont smægted tildøde,
Ryggen blev kroget, og Hjernen blev dum.
Pisket af Regnen og sveden af Tørken

vanked en Slægt i den evige Ørken:
Læbernes Jamren af Sløvhed blev stum.

Nu er Forbitrelsen halvt bleven vaagen,
vælter sig tungt, som i Kløfterne Taagen
hen imod Daggry sig vrider i Ve.

Truende Stønnen fra Dalens Moradser
banker paa Døren af Eders Paladser,
ve Jer, hvis ej I vil høre og se.

Hjælp os at jævne den Vej, der kan føre
did, hvor os Luften kan suse om Øre,
did, hvor et Aandedræt løfter sig frit.
Ellers i Stormløb vi mod Eder iler,
slynger imod Jer som Kraftprojektiler
selve de Brokker, I til os har smidt."

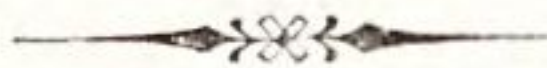
Mens Krage sang, han ud i Luften stirred,
og om sig hørte, saâ han ingen Ting.
Nu hørte han, at Glas og Flasker klirred
og saâ, at Værten vimsed rundt omkring,
fulgt af en Dreng, der bar en lodden Hue,
imedens selv han en Tallerken bar
og rakte ud mod Folk i Kroens Stue;
i begge kunde lægges Honorar

for Præstationen af den unge Krage:
to Skilling *pro persona* vel omtrent,
og deraf havde Krofa'r tænkt at tage
prænumerando tredive Procent.

Det plejede den brave Mand at gjøre,
naar Gøglere paa Knejpen lod sig høre.
Men meget rigelig blev Høsten hverken
for Sønnens Hue eller Fa'rs Tallerken.

Thi Publikum var uden Sympathi;
dets Mentor, Smeden, gaved, saa det runged,
og mumled: „Gud ske Lov, det er forbi.
Hvad Fanden er det dog, som han har sunget?
Kanske en Vuggeviser? Allenfals
var jeg og Peter lige ved at sove.
To bitre Snapse, Jens! og af de grove
til Smørelse for vores arme Hals.”

Og Smedens Forslag alment Bifald vandt;
de „grove Bitre” alle vilde smage.
Fra Stuen skyndte sig den unge Krage;
det var hans tredie Fald som Debutant.

ATTENDE SANG.

RADIKALE.

 Men denne Gang han ej var knust og brudt;
jo mer han tænkte paa Situationen,
desmere latterlig han fandt Personen,
der havde saa forkert af Maalet skudt.
„Jeg er dog en evindelig Fantast!
Naar jeg forsøger mig i praktisk Virken,
saa løber jeg i gamle Drømme fast.
Jeg har jo prøvet paa at bygge Kirken
ved at begynde ovenfra med Spiret —
ja tegner man en Kirke paa Papiret,
saa gaar det meget glat...”

„Hvor De har Hast!”
en Stemme bag ham lød; og da han vendte

sig om, han paa det skarpe Øjekast
Gaarsdagens Aftens sidste Taler kjendte.

„Vi to” — tog denne alvorsfuld til Ord,
„er Brødre, Forbundsfæller, kan jeg mærke;
den Uret, vi har lidt, har gjort os stærke
i Stedet for at kaste os til Jord.
I Aften Ingen kunde Dem forstaa
undtagen jeg — jeg fatted hele Visen.
Men der maa smøres anderledes paa;
dèr kan De lære Noget af Matthisen.
Sæt De hans Tanker ud i Deres Vers
med Alvorsord, som stikker og som svier;
men De kan gjerne bruge Melodier,
som ellers synges bare for Kommers.”

Han standsed ved et Hus i Borgergade
og peged op med Stokken mod dets Kvist
og sagde dæmpet: „Ingen aner vist,
at her en Reformator har sit Stade,
hvis Gjerning mulig kræver meget Blod.”
Ved Lygteskinnet Krage kunde læse
paa et Slags Skilt i Døren, hvor der stod:
„*Louise Châteaupœur, fleuriste française,*
au cinquième, er oplært i Paris,

besørger Alt af Faget. Billig Pris."

— „Kom med og se mig inden fire Vægge;
men vogt Dem — Trappen er saa smal og stejl
som Ærens Vej, og hvis De træder fejl,
saa kan særdeles let De Halsen knække."

De klavred op og tren i Stuen ind.
I Krogen sad i Lænestol en Kvinde;
hun snorked højt; men Lampeblussets Skin
faldt ned paa Bordet, lyste ej paa hende.
Det halve Bord var dækket af en Dug,
oprindelig til Viskestykke kaaret;
den en Tallerken bar, hvis Rand var skaaret,
og viste Spor af ganske nylig Brug.
Paa Bordets anden nøgne Del man saâ
en Hoben Klude, røde, gule, blaa,
Materiale til Fabrikationen
af Blomster, hvoraf nogle færdig laa;
der straaled Rosen, Lilien, Anemonen,
der glødede Avriklen og Pæonen;
den hele Flora vælde frem man saâ
af Kludekrammet ved Imitationen!

Haardt Husets Vært slog Knoen mod sit
Bord,
saa hastig op af Søvne Damen fór.

Ved Synet af en Fremmed lidt hun studsed.
Nu var det ganske tydelig at se,
hun var saa temmelig i Négligé,
men i en Fart hun paa Frisuren pudsed
og med et Slags Gevandt sig pænt drappered:
en broget Sirtses Slaabrok — før vatteret.
Hun tager frem paa Husets Herres Bud
af Kakkelovnen en Assiet og sætter
den hen paa Dugen. Tvende Koteletter
en branket Os i Stuen sendte ud.
Og da paa Værtens Tilbud om at dele
sit Maaltid med ham, Gjæsten sa': „Nej Tak”,
fortæred hin med Lynets Fart det hele;
hvert Ben som under Ulvens Tænder sprak.

Derpaa han lænede sig langt tilbage
og sine Skuldre op til Øret skjød.
Han sagde: „Sig mig, aner De, Hr. Krage,
at naar jeg dør, et Slags Geni er død?”
— „Jeg kjender Dem jo neppe,” Krage svarer.
— „Nej det er sandt, det gjør De ikke heller,
men det er bedst, jeg Alting strax Dem klarer,
thi, som jeg hørte før af Deres Digt,
har De Geni. Brug kun, hvad jeg fortæller,
endnu har ingen Digter lavet Sligt.

Uægte født jeg er. En Vaskerpige
til Verden bragte mig; mit Fødested
er Fødselsstiftelsen. Jeg maa Dem sige,
jeg føler mig just stolt og glad derved.
Vort Samfund har mig til sin Fjende kaaret,
da det min Fødsel mærked med en Plet,
og derfor er jeg i min gode Ret,
naar jeg til Gjengjæld gi'r det Banesaaret.
Naa — jeg er fostret op ved Prygl og Sult,
men hvert et Slag og hver en sulten Time
er ført til Bogs; den skal betales fuldt
den Dag, jeg kan med Hævnens Klokke kime.
I Skolen vilde de mig prygle til
at tro paa alle deres gamle Fabler,
men om de havde fugtlet mig med Sabler,
med mig de aldrig havde vundet Spil.
Saa blev jeg konfirmeret, afleveret
som Slave til en større Maskinist;
jeg sled for Brødet Dagen lang og trist,
men naar de Andre sig paa Kroer trøsted,
saa sad jeg hjemme, gransked og studered
Mathematik jeg læste, Mekanik —”
(Her sendte Krage han et Sideblik)
„Har De studeret Sligt?” — Da denne rysted

paa Hovedet, han trøstig videre gik:
„Nu vaktes mit Geni. Jeg gjorde snart
Opfindelser i disse Videnskaber,
Ideer gennem Hjernen røg i Fart
— naa — dersom De Taalmodigheden taber —
saa vil jeg nævne kun den allerførste,
som var at bryde Dampens Verdensmagt
og bruge bar Elektromagnetisme;
mit Navn vil glimre blandt de allerstørste,
saa snart jeg faar Maskinens Mekanisme
i alle Enkeltheder færdig bragt.
Men tænk Dem, da jeg viste min Dessein
til en Professor, uden al Begrundelse
forkastede han den af bar Misundelse
og talte til mig, som jeg var en Dreng.
O — vent, I Pak, som nu er kravlet op
ad magelige Trin til Stigens Top,
som ud af Smaafolks Sved har draget Guldet,
snart skal I væltes, trædes ned i Muldet.
Før dette sker, kan intet sandt Geni
fra Folkets Skjød gaa frem til Anerkjendelse;
derfor bør den Slags Folk som jeg og De
først virke for vort Samfunds Endevendelse;
kun det kan løse Aandens Slaveri.”

Da spurgte Krage: „Síg mig nu en Gang,
naar Deres Krig De sejrrig gennem tvinger,
hvad Løn De saa Dem selv som Chef betinger?”

Et Lynblink frem i Mandens Øje sprang,
hvor i en hed og vældig Attraa knitred;
bredt spændte Munden sig og Læben sitred,
og som med Møje Ordet frem sig tvang:

„Jeg? Jeg vil nyde — smage, føle, skue,
og jeg vil vugge mig ved fulde Bryster,
og jeg vil drikke af den bedste Drue,
hvorved nu Jordens Konger sig forlyster.
Men Kvinder allerførst! Jeg vil betro Dem,
at jeg er Noget af en Don Juan;
de Kvinder, som jeg møder paa min Gang
kan jeg betvinge, hvordan end de sno dem.
Det glatte Ansigt nægted mig Naturen,
men det er overflødigt for en Mand,
og jeg fik fuld Erstatning i Figuren;
mød op med den Slags Skuldre, hvis De kan!”

Han vendte sig mod Husets Dame hen:
„Men hvorfor sidder Du i Skyggen, Kjære?”

Kom nærmere og flyt Din Stol, min Ven.
— Det er, Højstærede, min *ménagère*.
Da, led og kjed af dette lumpne Land,
der aldrig har det Store ret forstaaet,
jeg modig dragen var til Seinens Strand,
da traf jeg denne brave Landsmandinde,
et stort Talent, men ogsaa her forsmaaet.
Med Kammerater — Revolutionære —
i en *Café chantant* jeg hørte hende.
De havde vundet mig for deres Sag
og ivrig raadet mig at lade være
med Studium og Granskning, til den Dag
vi kunde Fanen frem til Sejer bære
og vælte dette Samfund med et Brag.
Vi applavdered hende, naar hun sang
en rigtig radikal og dristig Vise,
eh bien, elle avec moi bientôt s'est mise.
I al Ting deler hun min Tankegang;
hun vil de radikaleste Reformer,
og hun vil følge med, naar frem jeg stormer.”
— Med Tøven havde Damen vel sig nærmet,
men holdt sit Hoved noget dukket ned,
og med et Tørklæd for sin Mund hun skjærmed.
Men, som hun sad der — sminket, stor og fed

med Haarets kruste Tjavser ned i Panden,
fandt Krage ud, at det var ingen Anden
end hans kasserte Ungdomskjærlighed
— Louise, fordum Primadonna i
Hr. Pfingstenmayers Kunstnerkompagni.

Han havde sjældent tænkt paa denne Kvinde,
og som man kyser Fluen med sin Haand,
han havde jaget bort hvert flygtigt Minde,
der ridsed hendes Billed for hans Aand.
Nu følte han, at Glemslens Jordlag skjødes
til Side af — han vidste selv ej hvad;
men noget Hæsligt i hans Indre brødes:
en kraftløs Harme, Væmmelse og Had
mod hende, mod ham selv, mod hele Livet
med dets mefisto-agtige Logik,
der straffer Rusen af hver daarlig Drik,
hvortil man sanseløs har hen sig givet,
med Morgendagens væmmelige Kvalme
og Nøgternhedens Klarhed, der formaar
at rippe op Samvittighedens Saar
og faâ Pailletkostumet til at falme,
som før man tog paa Puf med frejdigt Mod
i Fantasiens Marchandiserbod.
End sværere det er at formulere,

hvad der i hendes Indre foregik.
Gud véd, det var ej ellers hendes Skik
for den Slags Gjensyn stort sig at genere.
Vist er det, at hun følte Noget stemme
sig pinefuldt mod hendes Hjerter op;
vist er det, at hun kunde nu fornemme
en Gysen gennemrisle hendes Krop.
Var der én Gang i dette stakkels Liv,
hvor med Løgn og Løshed, Pjank og Flitter
Sentimentaliteten førte Kiv,
et Frøkorn faldet bag et lønligt Gitter,
der hegner om en mere frugtbar Plet?
— Hun vilde — om hun havde turdet — grædt.
Men hun var allerede bleven rammet
af de mistænkelige Øjekast
fra Manden, der betragtede hende hvast,
og for at faâ de slappe Nerver strammet,
hun førte et Glas Kognak op til Munden,
og i et Drag hun tømte det til Bunden.

„Saa”, brummed Manden; „syng Du nu
Din Vise,

hvor Du skildrer Kampens Resultat.

— Som jeg har nylig sagt Dem, har Louise
Geni trods hver en lavrbærsmykt Krabat,

men det er humoristisk, mit alvorligt;
og ofte, naar Humøret bliver daarligt,
hun op mig muntre med vor „Fremtidsstat“,
som hun betitler Visen.” — Og Madamen,
hvem hin Slurk Kognak havde givet Mod,
tog sit Parti, bed Hovedet af Skammen
og højt sin sprukne Stemme høre lod:

Vor Fremtidsstat.

I den store Avenue
i *les Champs Elysées*
vil vi rejse vort Palads
med forgyldte Kupler tre.
Portièrer af Fløj
skulle slæbe i dets Sale;
det selv skal rage højt
over *l'Arc de l'Étoile*.

Vi vil bruge som Kok
Seinens tykke Præfekt,
og i Kjøknet hans Madam
skal besørge Kogt og Stegt.
Parises Ærkebisp
lukker Porten op som Schwejzer;

og til Støvlepudser ta'r
vi en podagristisk Kejser.

Under Lysekroners Skin
runger højt *ça ira*;
vor Cancan skal trodse kjækt
Closeries du Lilas.

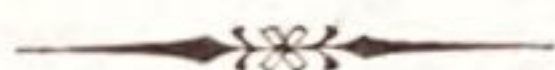
Mens en Præst sætter Fart
i tre smækfede Nonner,
i Ligvognskuskens Favn
Abbedissen svedt sig vaander.

Alle Blusemænd vi først
byde med til Kalas;
Glas og Flasker slaas itu
med et myrderligt Bras.
For hvert miskjendt Geni
vil vi aabne vore Haller;
hver en Sang skal faâ Applavs,
mens Champagneproppen knalder.

Bliver Nogen fuld og træt,
faar han Nattelogis,
men maa ligge, som han kan,
uden alt Snerperi.

Paa de Slumrende strøs
næste Morgen friske Roser,
og en Frokost de faar
med Genever og Ansjoser.

Lidt efter bød vor Helt Godnat, og førend
hans Vært en Afskedsfrase drejet fik,
og Damen fik ham sendt et Lueblik,
var i en Fart han kommen ud ad Døren.

NITTENDE SANG.

SOCIALISTFRØ.

”” al leder Blind! ja det er Tidens Pest.”
Mon nogen Læge for den finder Kuren?
Hm — man kan fristes, lig en kulret Hest
til vildt at løbe Panden imod Muren!
Se — Millioner under Slid og Sved
og uden Aandens Lys i Aaget trælle,
imens den fade Middelmaadighed
sig breder i sin Herskerstol med Vælde!
For Massen al Slags hule Skvalderord
agerer Frelsens Budskab, Vidsoms Tale,
og Verdens Herrer Sagen sløvt beglor
og brummer ved det flotte Middagsbord:
Det har s'gu ingen Fare, de er gale.

Men denne Galskab higer efter Blod
og efter højt at svinge Hævnens Brande
og vælte Alt, hvad højest, rankest stod,
til Undergang i Kaos' sorte Vande.

Mon der vil fødes En med Kæmpetanke,
med Kjærlighedens Alterild i Bryst,
med Ord, lig Druen fra den ædle Ranke,
hvoraf den Sørgende kan suge Trøst,
med Daad, som vejer op hans Ord tilfulde,
som vise kan den Frysende et Hus,
den Sultne Brød og ikke blot vil lulle
os Jordens Børn i Himmeldrømmes Rus?

Og jeg — ja jeg har villet spille Rolle
som Orfevs, flytte Stene med Musik,
derfor min styltespankende Lyrik
til Latteren har artigt maattet tolde.
Men kan den store Brakmark ej mig bruge,
saa maa jeg søge mig en lille Plet,
hvor resignert jeg grave kan og luge
og bringe hvert et Jordlag til dets Ret.
Og først naar jeg ved brave Fællers Side
haandterer Spaden under Arbejd drøjt,
min Røst jeg løfte vil til Opsang højt
og bringe det til muntre at glide."

Med den Slags Tanker gik vor unge Ven
i mange Dage om, distrahit og ene;
saa gik han atter til hin Kneipe hen,
der havde været hans Fiaskos Scene.
Det var hans Hensigt nu at se og tie
og til Personers Studium sig vie.
Hver Gang den populære Smedesvend
og Skrækkenborg sig højest producerede,
han med de Andre skyldig applavderede,
men stræbte lønlig, om han kunde naa
de yngste Folks Fortrolighed at vinde;
han vilde deres Tankeliv forstaa
og ej Systemer bygge op i Blinde.
Han raabte aldrig op, han talte sagte
om hvad de leved i, om Dag og Vej;
han slynged ej rhetorisk ud abstrakte
Idé'r, som blæser op, men mætter ej.

Der sad en Fyr med milde, lyse Blik
og kruset Ynglingsskjæg om Mund og Hage.
Med ham sig indlod strax den unge Krage;
den Anden paa hans Spørgsmaal frejdigt svared,
at han var ansat ved en Sømfabrik,
men at til Søs han fordum havde faret
og havt sit Arbejd ved Maskineriet

i store Skibe, døjet meget Ondt.

„Er De da nu tilfreds med Deres Dont?”

— „Tilfreds? — aa ja — man finder sig vel i'et, saa længe man er ung og godt ved Kræfter, men slemme Tider kommer siden efter; for dem man nok kan ønske sig befriet.”

— Vor Helt ham spurgte: „Tænker tidt De paa det aabne Hav og Himlens høje Blaa, og maa De ikke mange Gange savne det raske Liv i Sydens fjerne Havne?”

— „Jeg tænker paa det uden mindste Rørelse, det var saa sjældent, at jeg kom i Land; i Rummet saâ man ej det aabne Vand, og Ild og Kulrøg, Hjul og Oliesmørelse det lugter og sér ud om Bord som her. Nej, Rejser er skam ikke meget værd.”

— „Saa? — Ikke én Erindring er tilstede, hvorved De mærker Længsel eller Glæde?”

Det unge Menneske lidt kejtet lo og svared efter nogen Tøven: „Jo; en Gang i Cadix' Havn fra Indelukket, hvor jeg blev næsten stegt, jeg op var stukket paa Dækket, som de bare Fødder brænder; der staar jeg svedt og skiden som en So,

kulsort paa Ansigt, Arme, Bryst og Hænder.
De skulde sét et Syn! Som Blod saa røde
er Vand og Luft; den hele By og Strand
sér ud som en gevaltig Ildebrand;
og lige ud for Skibet, paa den øde
og tomme Kaj jeg øjner Noget staa
og hvidt igjennem alt det Røde skinne.
Jeg saâ tilsidst, det var en Spanierinde
med snehvidt Shawl og snehvid Kjole paa.
Hu! — hendes Øjne de var meget blankere
end Stenkulsperler, sortere end Ravnene,
og hendes Rejsning den var meget rankere
end noget Fartøjs rundt i hele Havnen.
Og De maa ikke tro, hun stod der dvask
og gloede blot: hun sang; og hendes Trille
langs hen ad Vandet leged Smut saa rask,
som om den dovne Sø hun vække vilde.
Det kribled lige ned i mine Tæer;
op med et Sæt paa Rælingen jeg springer
for dog at komme hende mere nær!
Men strax en Latter ud imod mig klinger,
just i det Øjeblik, da hun mig sér;
— det er en appetitlig Kavaller,
har hun vel tænkt. Og jeg, jeg tumled ned,
og havde jeg mig ikke taget i'et,

jeg havde tudet højt af Arrighed. —
Nej, Svin de kommer ej i Kancelliet.”

En sur og muggen Karl, hvis Næses Lød
Formodning vakte, at hans Appetit
til Gjenstand havde kaaret Akvavit,
med Suk sit tomme Glas tilbage skjød.
— „Nej — Kristian Nikolajsen — véd Du hvad?
det Værste, som en Mand kan foreta’ sig,
er Giftermaal. Min Ven, vær bare glad,
at denne spanske Tøs hun grinte a’ Dig.
Ja, mens man har et Pigebarn til Kjæreste,
er hun behagelig og karesserende,
men Konerne — af dem er det de Færreste,
som ikke bliver yderlig generende.
Lad Kjæresten først Dug og Disk erobre,
saa blir hun griset, sjuskevorn og fæl;
og er det En, som hører til de Propre,
saa er hun arrig som den Lede selv.
Min er nu arrig, Jensens der er skiden;”
— her peged han i Talen hen til Siden
paa En, der svared strax: „Der er ved Gud
ej vasket Plet paa hendes hele Hud.”

Nu græd den sidste Taler, men den første
til Krage sagde: „Kan De nu forstaa,

at Folk som jeg til Kroen søge maa,
og jeg er bleven til en fugtig Børste?
Naar hjemme man maa leve som en Hund,
naar Mutter gjør med Ungerne Spektakler,
og de saa vræler op, de sølle Stakler,
saa har man en gemytlig Aftenstund!
Vi maa dog hvile os. Den fine Sort
kan hvile ved Klaverspil og ved Bøger;
det er man ikke oplært til, man søger
sin Hvile ved en Snaps og et Slag Kort.
Ja véd De hvad? Har man en lille Snitser,
saa er det li'som man fik Vinger paa;
man trænger til i Bordet Slag at slaa,
man føler sig saa stor, man river Vitser.
Man føler sig til Mand i Huset skabt,
naar man gaar hjem fra Kro en Aften silde,
og siger til sig selv: Hu — hvis jeg vilde,
saa maatte Kjællingen dog gi' fortabt."

— „Snak" — lød det fra en noget ældre Mand,
der hidtil havde hørt og tiet stille
og ladet Fingrene paa Bordet spille,
„man kan jo ikke mere, end man kan.
En Kone, som, fra hun fik Dug og Disk,
har slidt sig op med Arbejd hele Dagen,

kan ikke sprælle som en lystig Fisk;
den Stakkel er foraset — det er Sagen.
Min egen var som Pige af de Vævre,
for der var Staaifjersfart i hendes Gang;
de Sko, hun den Gang gik i, var saa snævre,
som nogen Frøkenbens af første Rang.
Nu vralter hun saa tungt paa brede Plader,
til Slæber bliver alle hendes Sko,
og Næven er saa kroget som en Klo;
men tror I, jeg mit gamle Madskab hader?
Nej mangel Søndag i den varme Sommer
ta'r vi til Skoven ud med alle Ungerne,
med Surbrød, Sild og Æg i vore Lommer,
og væder Halsen lidt og renser Lungerne.
Dèr lunter jeg og Mutter jævnt omkring
og sér paa Rollingernes Bukkespring.
Der gi's jo bedre Morskab — det forstaar sig —
og hvis de kloge Ho'der hitter ud
at skaffe os lidt mer i Bøtten, gaar jeg
natyrlig ind paa deres gode Bud.
Men En, som han — den sorte Rad der henne,
der ikke gider selv til Føden tjene,
men æder op sin Kones Arbejd blot —
han kan vel spinde Jer en dygtig Ende,
men skaffer Jer s'gu ej det mindste Godt."

„Hør, sig mig”, spurgte Krage, „om hver Uge det Dobbelte De kunde bringe hjem, hvortil De helst de Penge vilde bruge?”

— „Til at faa Ungerne en Smule frem, faa banket dem lidt Lærdom ind i Panden, saa de kan bjerge Føden paa en anden Façon og uden alt det grove Mas. Vi Gamle til Fornuft maa ræsonnere os; vi kommer aldrig til at gjøre Stads, om de saa vil med Skedevand polere os.”

— „Men jeg vil gjøre Stads,” en Snøs Aars Knøs

faldt ham i Ordet i en myndig Tone, „for jeg har ingen Børn og ingen Kone; men jeg er Kjærest med en prægtig Tøs, og hun skal ikke komme til at ligne om nogle Aar en gammel Gulerod, men holde sin Kulør som Mælk og Blod og let, som hen ad Dansegulvet, trine. Jeg selv vil ogsaa være pæn, saa snart som jeg kaster væk mit Skjødskind og min Fil, og jeg vil skyde gennem Verden Fart som en Præmiejolle, som en Flitsbuepil. Og hjemme vil jeg synge med et Vejr,

der kyser ud af alle Kroge Støvet;
hver ærlig Klejnsmedsvend, som kommer dèr,
skal blive muntret, hvis han er bedrøvet.
De sure Tanker vi mod Gulvet smækker,
saa med et Sæt de springe skal til Vejrs,
til Loftet, som en Boldt, en Viskelærs!"

— Familiefaderen paa Skuldren trækker
og brummer: „Jeg er bange for, tilsidst
det Boldtspil ender med, at man Dig lægger
paa Ladegaarden ind som Pensionist."

— „Saa? Mine Arme de er ganske stærke;
de søgne Dage skal de holde ud,
men Søndag og blaa Mandag vil jeg mærke,
jeg er et Menneske og ingen Stud."

— „Men fine Folk for Kvæg os æstimerer,"
tog Ordet nu en Blikkenslagersvend;
„jeg har en vindtør Fætter, som studerer;
ham møder jeg hver Morgen; han spadserer
paa samme Tid jeg gaar paa Arbejd hen.
Han lister sig til Side snu som Katten,
fordi han ikke lette vil paa Hatten;
jeg lader, som jeg ta'er det meget flot,
men hør — det ærgrer mig dog lige godt."

Og Krage sad og saâ paa dem, der talte,
hvis Hoveder saa sælsomt traadte frem
paa denne Baggrund, som Tobaksrøg, Em
og bleggult Lampelys helt rembrandtsk malte.
Snart saâ han stivnede, snart slappe Træk,
der viste, Livets Strøm var enten bunden
af Frosten eller ud i Sandet runden.
Hist rev en ung Profil sig løs saa kjæk,
hist flød en anden ud i Dæmringsgrunden;
hist funkled Blikket blankt som Høgeøjjet,
der spejder Byttet fra den høje Flugt;
her løb det om, godmodigt og fornøjet,
som ventede det lutter Rart og Smukt.
— „Ak!” — tænkte han — „de unge Slagfjer stækkes,
snart bliver mat og dumt hint Fugleblik,
de glade Illusioners Blomster knækkes,
snart tørres ud hvert Bægers Honningdrik;
de friske Tanker skulle langsomt sløves
i skumle Vraaer uden Luft og Dag,
og Haabets glade Sange overdøves
af Remmes Knirken og af Hammerslag.
Ja skummer trodsigt i Dig Modets Strøm,
Du kan tilvisse den til Tamhed ave,
hvis Du Aar ud, Aar ind skal staa og lave
kun Skrueho'der eller Støvlesøm.”

TYVENDE SANG.

NYE PLANER.

et var en Søndag Nat; men Morgenlyset
med hvide Striber meldte sig i Øst;
det var den tavse Stund, da Kuldegysset
med Isnen stemmer for Naturens Bryst;
et lidet Tog drog hjem fra natlig Lyst,
højt havde nys de glade Sange larmet,
af Ekko vugged' over Sø de lød.
Nu var den Ild, der Alle havde varmet,
i Foraarsmorgnens strænge Køling død.

Man naaede Østerport. Den gamle Vold
var nylig overklædt af grønne Masser,

hvis svulmende og bølgende Terrasser
saa sagte bæved under Duggen kold.

Der gik vor Helt med sine nye Venner,
af hvilke Læseren alt nogle kjender;
de kom fra Skoven, fra et lille Sold.
De havde luftet sig fra Støvet, Røgen
og druknet Sorgen i den vaade Grav;
hvis Nogen lyrisk havde hilst paa Bøgen,
saa var det løbet ganske stille af.
Nu standsed Toget, saâ hen over Byen,
der hvidblaa baded sig i Dæmringsskyen,
hvoraf først Spir og Taarne toned frem,
mens Gavles brudte Linier skare Luften;
nu mærked man, at man var kommen hjem,
nu maatte Drømmen vige for Fornuften.

Og Krage saâ, paa mangt et Ansigt dukked
et Mismods- og et Træthedsudtryk op;
og mangel ungdomsrank og smidig Krop
som under et usynligt Aag sig bukked.
Da sagde han: „Hvad om en Fè Jer lukked
ud fra Jert sorte, giftopfyldte Hul
og lod Jer aande Himlens Luft for Kul,
mon da I stod og krymped Jer og sukked,

fordi det hen mod Arbejdstiden led?
Naar Tanken ej af Bulder mer blev sløvet,
mon da en Mand, hvis Haand var stærk og øvet,
gad hyle over Udsigt til lidt Sved?"

Han fik til Svar: „Ifald Du kjender Feen,
skaf os Billet til det Slaraffenland;
jeg finder meget prægtig er Ideen,
og hvis tre, fire Mark det gjøre kan,
betaler jeg Dig forud her Entreen."
— „Aa Feen har I alle i Jert Blod;
det er den Higen, som Jer fremad tvinger;
Entré betales med Jert Ungdomsmod,
ryst det til Gavns, som Guldmønt da det klinger.
Hør, lad os rejse, gjøre Sindet frit
for al den Bitterhed, som her det trykker,
for evigt Kjævleri om Mit og Dit,
for vore egne og vort Samfunds Nykker.
Hvis her vi med et Spring forsøge paa
at komme op fra denne Hulvejs Fure,
hvori os Verden hidtil vandre saâ,
vil vore Fødder blodige vi slaa
mod høje Skranker og solide Mure."

En brød ham af: „Nej, vi vil heller lære
at sprænge med lidt Krudt den hele Stads."

— „Ja” — svared Krage — „det kan gjerne være,
men Stumperne vil slaa os selv i Mas.
Og skal vi dyrisk vælte ned i Mudret
de Spir, hvis Pile kløve Himlens Sky'r,
og bære Vidne om, at hvor forkludret
vor Slægt end var, den var dog mer end Dyr?
Jeg har en høj, en fast, en hellig Tro,
at de, der tungt, med bøjet Ryg maa skride
ad Sukkenes og Sorgens lange Bro,
skal nok faâ Bod for hvad de maatte lide.
Jeg tror, at Lys og Luft vil trænge ned
til dem, der har i Mulmets Strømme vadet,
men Midlerne dertil er Kjærlighed,
ihærdig Gransknings Flid, og ikke Hadet.
Ja, flere Slægtleds allerbedste Kræfter
af varme Hjerter og af skarpe Tanker
maa strænges an, før det til Væxt sig ranker,
som nu de store Masser sukker efter.
Jeg nægter ej, jeg har den Mening havt,
jeg kunde blive hine Massers Værge,
men jeg tog fejl; jeg ejer ej den Kraft,
der sprænger brat en Tunnel gjennem Bjerge.
Jeg er kun Jeres Kammerat og Ven.
Min Smule Kraft, den vier jeg til Eder;
vil I til mig Jer trøstig give hen

som til et lille Vennesamfunds Leder,
saa lad os drage ud og søge os
et Sted, hvor vi som frie Mænd kan virke,
hvor Intet vækker os til Had og Trods,
hvor Skoven er vort Værksted og vor Kirke,
hvor vi kan Spaden eller Øxen svinge
saa stolt som nogen Ridder svang sin Klinge.”
— „Hurra for Krage!” lød det højt i Kor,
„her er min Haand, min Ven! Det er et Ord!
saa vil med Dig paa Eventyr vi drage!”
Men den, der før faldt ind med sin Kritik,
tog ham til Side lidt og sagde: „Krage!
slaa ikke mere op, end Du kan bage.”
— „Min Plan var lagt før dette Øjeblik,
og Pengene dem, tror jeg, jeg kan skaffe.
Vær rolig, jeg har gjort mit Overslag.”
— „Du skaffer Mønt! Det er en anden Sag,
saa vil jeg, før vi skilles, give Kaffe.”

... Hr. Prokurator Krage så paa Sønnen
som paa en knap tilregnelig Person,
da fast og rolig han kom frem med Bønnen
om Penge til en slig Expedition.
Men da han så ham staa saa stor og stærk,
faldt det ham ind: „Han dur vist ej til Andet

end til at øve Haandens grove Værk;
og paa den anden Side maa jeg skjønne
paa det, at han dog ikke her i Landet
vil gaa og slæbe Kul og grave Brønde;
det vilde dog genere mig forbandet.
Naa derfor vil jeg ogsaa være flot;
hans Mødrearv jeg strax ham udbetaler.”

Han gav sin Søn en fire tusind Daler
og lovede ham fler, hvis det gik godt.
Han rørtes ved sit eget bløde Hjerte
og tørred Øjet, der var blevet vaadt;
og mulig følte han en Rest af Smerte
ved Tanken om sit Haab, der nu notorisk
var for bestandig lagt i Gravens Skjød:
at Navnet Krage blev en Gang historisk
og vilde straale, naar han længst var død.

EN OG TYVENDE SANG.

KRISTELIGE FOLK.

er var en Mand, der nød saa stort et Ry
for den Godgjørenhed *en gros*, han øved.
Den var saa mange Gange bleven prøvet,
naar der blev bygget op en Kirke ny,
og naar der milde Stiftelser blev grundet
især for Damer af „den bedre Stand”,
hvem Skjæbnens Ugunst ikke havde undet
den blide Trøst: at faa en Ægteemand.

Bagtalelsen dog ej ham havde skaant;
man paastod, han var naaet til Millionen
ved først at sælge til en Greve Konen;

at saa til Smaafolk ud han havde laant
en Specie for en Mark i Maanedssrente;
at Svendene, der fordum hos ham tjente
— oprindelig var Millionæren Drejer —
for deres Løn laa med ham i Proces;
men naar en Mand i Livet vinder Sejer,
han bære kan Bagtalelsernes Læs.

Vist er det, Penge havde han som Græs.
— Den samme Mand var baade from og klog:
To Gange gik i Kirke han ved Fester
bestandig med en luvslidt Salmebog;
og da han havde prøvet Byens Præster,
saa overvejed nøje han sit Valg
med samme Omhu, som et Benudsalg
han valgte, den Gang han var Drejermester.
Han holdt sig endelig til den, om hvem
der mentes — hvis han ej var rent uheldig —
at han til Biskop vilde rykke frem,
naar Bispen døde, der var højst affældig.

Vor Helt nu vilde gjøre Prøve paa,
om mulig denne Mand, der selv var kommen
af fattig Folk, ej vilde aabne Lommen,
om ej af anden Grund, saa for at faa
endnu en Gang sit store Ry bekræftet.

Han traf ham syg, til Lænestolen heftet:
en Sirtses Slaabrok trangt om Kroppen laa,
men foran ham var bredt paa tvende Stole
en Klædes Frakke og en dito Kjole;
i begges Knaphul Ridderbaandet sad.
Det var en lille Mand. Mistænksomt, bange
først plirede hans Rotteøjne graa;
derpaa de fik et Udtryk, som han bad
med barnlig Underdanighed den Lange:
Aa vil De ikke nok la' vær' at slaa!
Men da vor Helt sit Ærind havde bragt,
og Millionæren lugted, at der ikke
bag ved det Hele stod en Ring, en Klike,
saa blev hans Holdning mere uforsagt.
Han slog sin gamle Slaabrok lidt til Side,
stak Muldvarpnæsen op mod Loftet flot,
slog ud med Haanden, mens han brummed:
„Godt,
om otte Dage skal De faa at vide,
om jeg kan gjøre Noget. Gaa nu blot!”

Hvor følte Krage sine Fingre klø!
Han havde gjerne slaaet ham i Synet,
men modstod Kløen, rynkede kun Brynet
og sagde: „Inden den Tid kan De dø.” —

Den Gamle blev aldeles askegraa,
thi Staklen pintes altid af en lønlig
og kvalfuld Angst for Dødens Stund at naa.
Han tyssede paa Krage næsten bønlig:
„Fy — fy — saadanne maa De ikke spaa!
Kanske jeg kan Hvad var det nu, De hed?
Hvad sa' De? Søn af Prokurator Krage?
Og Deres Fader bliver ikke vred,
naar saadan uden videre De vil Dem
slaa sammen med en Haandværksvendebande?
Saa kjender Deres Fader ikke til dem;
det er det værste Rak i Verdens Lande!”

Her rødmed Hidsigheden lidt hans Kind
og fik i Dirren sat den visne Læbe;
men Krage faldt med Smil i Talen ind
og sagde: „Desto mere bør man stræbe
af alle Kræfter at forædle Racen;
det vil jo jeg.” — „Men det skal De la' vær’,”
fór hidsigt op den gamle Milionær;
„De gjør kun Svenden til et større Asen.
Jo mer De lærer ham at spekulere,
des mer han træder Mesteren paa Tæ'r
og vil ham med Processer chikanere.”

Taalmodigheden just for Krage brast,
og han var lige ved at fare op;
da banked det paa Døren kort og fast:
Theologiæ Doctor, Stiftsprovst Top
sig viser med sin høje, smalle Krop.

Som var han hjemme, myndig ind han triner,
gav Krage kun et Øjekast paa Sned;
den Gamle røg med Lejetjernerminer
fra Stolen op og rykked frem en anden
til Sæde for hans Højærværdighed,
der selvbevidst og myndig rynked Panden
og lod sig trygt i Stolen glide ned.
— „Hør gode Hr. Etatsraad” — saa han taler —
„Andreaskirken mangler end et Spir,
samt Altertavle, Vindfløj. Men De gi'r
os vel igjen en fire tusind Daler?”

Den Gamle som i Mavekneb sig vred,
saâ ud, som han var lige ved at græde,
men sagde, dukkende sit Hoved ned:
„Jo, Deres Højærværdighed, med Glæde.”

Da sagde Krage: „Undskyld, at jeg
spørger —
den nye Kirkebygning, for hvis Gavn

Hr. Provsten og saa Mange ivrig sørger,
den skal jo bære St. Andreas' Navn?"

— „Vist skal den det.” — „Var ikke denne
Mand,

da Kristus ham Apostelnavnet skjænkte,
en fattig Fisker og af ringe Stand?"

— „Vist var han saa.” — „Og tror De ikke, han
har følt for dem, der savnede og trængte?"

— „Jo, det forstaar sig.” — „Og saa vidt jeg vèd,
han paa et Kors endogsaa Døden led.”

— „Ja, om han kronedes med Martyrglòrien,
da Herrens Aand til Skytherne ham sendte,
det vides ikke sikkert af Historien,
men allenfals er det en from Legende.”

— „Nu vel! Ifald man spurgte St. Andreas:
Hvad vil Du helst? En Kirke, paa hvis Væg
staar malt Jesajas, Jonas og Hoseas
med Guldvorsbispekaaber, lange Skjæg,
med gothisk Spir med gylden Hane paa,
med Sølvstjerner i en Hvælving blaa?
Hvad eller at man hjælper ind i Havn
en Haandfuld Mennesker, der ellers kunde
ved dyb Uvidenhed, ved Tryk og Savn
for Tidens Kastevinde gaa til Grunde?
Hvad vilde mon Apostlen svart dertil?"

— „Den Mand har sikkert vidst, hvad der var
passende,
og en Apostel aldrig svare vil
paa Spørgsmaal, der er, mildest talt, an-
massende.”

— „Det Passende! En stolt Kategori
for dem, som paastaar, at de tjener i
hans Legion, hvis Ord hin Stund paa Bjerget,
trods deres smeltende og bløde Klang,
har knækket som et Rør hin Lansestang
med Ørnen paa, hvis Kløer Verden hærged.
Og Sønnen af en jødisk Tømmermand
har vristet ud af Romas Hænder Værget
blot ved at love dem, der under Graad
som Slaver led og sled i Skyggedalen
en evig Herlighed i Himmelsalen,
mens selv med Skjøger, Toldere han aad.
Men han har ringet stærkt for deres Øren,
der mæsked sig som Svin i Møllegaard,
imedens Lazarus laa syg ved Døren,
hvor Hundene kun slikkede hans Saar.
Ej Guld og Sølv han loved sine Venner
og ej paa Fløjelspuder Hvilens Ro:
Den Største af Jer er de Andres Tjener,
og I skal ikke eje Stav, ej Sko!

Ja han var exalteret! Ganske vist!
Og vor Tid vilde have fældet Dommen
omtrent som hans: En slig Idealist,
der trommer Pøblen sammen om sin Fane,
maa Ordzens Venner hænge op tilsidst.
. . . Dog nej — han var paa Ladegaarden
kommen,
vi er dog blevne noget mer humane!”
Her standsed han med Latter . . . ad sig selv:
ad hin Naivetet, der Ordets Elv
lod fuse ud med slig pathetisk Buldren,
hvor kun det Rette var et Træk paa Skuldren.
Thi Provsten meget ligegyldig sad
og saâ mod Loftet op og stanged Tanden;
han tænkte kun: Den Fyr har tabt Forstanden,
den hele Lektie kan jeg uden ad.
Det er en gammel vel kjendt Hæresi;
fra Tid til Tid den blusser op med Vælde;
den gamle og den ny Theologi
har Modbeviser nok til den at fælde.

Den Gamle havde knap et Ord forstaaet,
for den Slags Tanker lukket var hans Hjerne;
et uklart Indtryk var dog til den naaet,
at Krage vilde Provsten lidt til Livs.

Han tænkte: Lad dem bare slaas og riv's,
for nogle Stryg jeg under Provsten gjerne.”
Hans strænge Aag han følte som et Tryk,
der krummed mer hans alt saa krumme Ryg;
og havde han ej troet af ganske Sind,
at Provsten vel var Mand for ham at liste
ved lidt Diplomantik i Himlen ind,
han havde ladet sig til Oprør friste.
Men ind i Himlen vilde han. Blandt Massen
af Præster stod, dog denne bedst ham an;
i Medfør af sin Stilling havde han
de sikreste Forbindelser paa Pladsen.

Provsten og Krage paa hinanden saâ:
Den Første stod saa myndig og saa fast
som paa sin egen Mødding Gaardens Hane;
den Sidste mærked, at det Lansekast,
han gjorde nys, forfejled rent sin Bane;
derfor beslutted han sig til at gaa.

Andreaskirken knejser nu med Spir
højt over Taarnets Gavl med Trappetakker;
paa Spidsen Hanen med Forgyldning vakker
om hver en Vindforandring Kundskab gi'r.
Og Altertavlen — derom er man enig —

er til Opbyggelse for hver en From.
En Søstersøn af Provsten har i Rom
den kopieret efter Guido Reni.

Den Gamle hviler nu i Jordens Skjød,
og Vedbendranker om hans Gravhøj kravle,
og ikke lang Tid efter han var død,
blev i den nye Kirkes Kor en Tavle
af Marmor til hans Minde muret ind.
Det forudsættes der af Inskriptionen,
at han i Himlen glæder sig ved Kronen
for from Velgjørenhed og kristent Sind.

TO OG TYVENDE SANG.

EN KVINDELIG TOLDER.

 Da Krage nu kom hjem og tænkte paa,
hvor alle Tider dog hinanden ligned,
at visse Typer evig vil bestaa,
at Farisæerne vil ej forgaa,
om ogsaa Racen bliver lidt forfinet,
saa fandt paa Skrivebordet han et Brev
i Konvolut, hvorpaa var efterlignet
et sirligt, snørklet Kniplingsbroderi;
Adressen røbed alt, at den, der skrev,
var ufuldkommen i Orthografi,
og da han aabned det, stod inden i
den ene Linie paa den anden klinet:

„Jeg skal aldrig glemme,
at De mig hylded,
at en Gang min Stemme
har sødt Dem tryllet.
Da den ækle Slagter
vældig De slog,
alle Elskovs Magter
min Sjæl betog.

Og min Stemme blev da
som Lærkens Fløjten,
og min Kunst jeg drev da
helt op i Højden.
Det var Elskovs Sejers
herlige Frugt,
at hos Pfingstenmayers
jeg sang saa smukt.

Ak, de forsvandt, de fortryllende Dage,
den Gang jeg leved for Elskov og Kunst;
nu staar de blødende Minder tilbage;
troløs er Lykken, og kort er dens Gunst.
Lukket Tribune og aaben Veranda —
begge var Vidner til mit Renommé.
Nu er det væk! Kan De huske Amanda?
Ligesom hun er jeg bleven passée.

Altid i Danmark jeg følte mig fremmed,
Blodet ej rulled i Aaren paa Dansk;
af Snærperiet jeg følte mig hæmmet,
derfor jeg drog til Paris og sang Fransk.
Stemmen var rusten, men Franskmanden skatter
Gestus og Foredrag mere end vi.
I en Kafé paa Tribunen jeg atter
vandt mig et Navn ved mit Sangpotpourri.

Jeg, som for Friheden altid har sværmet,
antog revolutionære Ideer.
Han, De har sét, sig med Smiger mig nærmed,
narrede mig, som han narrede Fler.
Uh! Jeg vil nødig gaa ind paa Detaillen;
men naar han sværmer for Revolution,
er det, fordi han er En af Kanaillen,
kort, er en yderlig sjofel Person.

Troløs i Kjærlighed, skrækkelig doven,
meget malproper og manglende Pli;
dertil saa er han forfærdelig hoven,
ansér sig selv for det første Geni.
Blomster jeg laver — o Taarerne væde
Rosens og Liliens og Nellikens Blad.
Alt, hvad jeg tjener derved, kan han æde:
Boeuf, Kotelet og den dyreste Mad!

Derfor tilsidst jeg, fortvivlet i Sinde,
ledte og spejded om Trøst og om Ro.
Endelig troede jeg begge at finde
ved at slaa ind paa den syngende Tro.
Salmer jeg sang; Melodierne kjendte jeg,
før paa Kaféer de samme jeg sang;
til de forandrede Ord jeg blot vænte mig;
dog var hver Salme mig temmelig lang.

Tidt jeg i Venneforsamlinger mødte;
sang om saa Meget, der rigtig var kjønt,
sang om hvor Balder saa rørende blødte,
sang om hvor Danmark var lifligt og grønt;
sang om en Mand, der hed Uffe hin Spage,
længe han gik som et godt sølle Skind;
siden han hjalp dog den Gamle af Dage,
den Gang han ej vidste ud eller ind.

Brødre og Søstre hverandre vi nævned,
„Lille mit Hjerte” og „sødeste Du”;
Barmene bølged, saa Kjolerne revned;
jeg, som er før, sled to Snørliv itu.
Men, hvor det letted, saaledes at lukke
op for en indeklemmt, dyb Poesi;
Luft fik i Sangen de tungeste Sukke,
det var en Vellyst at vade deri.

Men tilsidst det blev dog galt:
Fryd slog om i Smerte;
atter gik det mig fatalt
med mit bløde Hjerte.

En Student, saa ung og from,
tidt i vor Forsamling kom;
slem af Hoste led han,
og Rolf Lassen hed han.

Da min Rørelse han saâ,
blev han af den smittet;
Øjnene kjærmindeblaa
ofte til mig titted.
Gud — han var kun nitten Aar;
jeg var ikke fra igaar,
havde ikke længe
tænkt paa grønne Dreng.

Men den modne Kvinde Trang
faar til Moderglæde,
og jeg tænkte mangan Gang,
naar jeg saâ ham græde:
Gjerne jeg, mit lille Skind!
ved min Barm Dig lulled ind,
tørred Øjets Væde
med mit Lommeklæde.

Uden ret jeg véd hvordan,
gik vi hjem i Følge.
Af sit fulde Indre han
Intet vilde dølge,
deklamered udenad
mangt et yndigt selvgjort Kvad,
rent og overjordisk,
kristeligt og nordisk.

Men de Franske led han ej,
kaldte dem for Vælske,
fatted ikke, hvordan jeg
kunde saa dem elske.
Jeg blev hed i den Disput,
han blev ydmyg og forknytt;
jeg det lille Væsen
knipsed mildt paa Næsen.

Som et Barns blev glad hans Blik
— aa det var saa yndigt! —
Mellem os der foregik
Intet, som var syndigt.
Men min Mand, det Skarn, paa Lur
stod der i et Kjælderskur;
skjønt jeg bønlig trygled,
han min Lille prygled.

I mit Raseri jeg slog
min Tyran paa Kassen;
en Betjent kom til og tog
ham og mig og Lassen.
Til Stationen han os drev;
næste Dag bespottet blev
Venskabs rene Alter
i Avisens Spalter.

Naa, det var sandelig ingen Spas!

Man havde smidt mig
i Rendestenen, hvoraf med Mas
jeg havde slidt mig.

O tag mig med til det fjerne Land
langt over Sø, over salten Vand!

Ak, jeg skal være saa stille, sat,
og saa taalmodig,
og med min Haand skal jeg tage fat,
til den er blodig.

Frygt ej Skandale paa nogen Vis;
nu er mit Hjerte saa haardt som Is.

O byd! Til al Ting jeg er i Stand,
for Intet bange.

Maaske jeg Selskabet mere kan
med nogle Sange.

Skal her jeg leve, jeg bliver gal
og drukner mig i Nyhavns Kanal.”

Ved Læsningen af disse Kragetæer
vor Helt brød ud med et vemodigt Smil:
„Jeg søgte nys at slynge ud en Pil
mod En, jeg ansaa for en Farisæer.
Mon selv jeg farisæisk handler nu
ved strax at rive dette Brev itu?
Med Toldere at æde som med andre
forskudte Stakler, tror jeg, jeg har lært
at gjøre med en kammeratlig Mine;
men under kammeratligt Aag at vandre
med denne Afart — denne feminine
Slags Toldere, det tilstaar jeg er svært.”

TRE OG TYVENDE SANG.

PAA HAVET.

Alt hylled sig i Disen Stadens Taarne,
og Vinden spillede paa Toves Strænge,
og Bølgerne, af Kjølens Knivsod skaarne,
med Brusen lukkede den hvide Flænge.
Vor Helt stod lænet mod en Rælings Kant,
og mens hans Fødeland i Luften svandt,
han mærked Taarer op i Øjet trænge.
Han havde ikke danset der paa Roser
— om nu ved egen eller Andres Skyld —
men mangan stille, ærlig nydt Idyl:
den grønne Skovring om de brune Moser,
og Kløvrens Kryderduft, det friske Hø,
og frodigt, saftigt Græs ved Kilderanden,

og Bølgens lette Menuet mod Stranden,
og Maanestriben paa den blanke Sø
med dybe Træk sig i hans Minde præged,
og Toner summende for Øret leged
i Kæmpevisens dybe Vemodsmoll;
og Stumper Vers af halv forglemte Sange
tog underlig hans hele Hu med Vold.
Men Skibet ubarmhjertig bort sig fjerner,
og Bølger bredere mod Boven slaa,
og nye Tanker, tændt af Aftnens Stjerner,
med høje Flammer ud i Rummet slaa:

„Vær hilset, Du Hav uden Skranker,
saa øde og aabent og bart,
hvorover de væligste Tanker,
lig Hingste med flyvende Manker,
kan sætte med strygende Fart!

Vær hilset, Du gyngende, vide
Arena med grænseløst Rum
for Bølgeathleter, der skride
til Brydningens Leg med de vide,
de flagrende Kapper af Skum!

Vær hilset, I kæmpende Jætter,
I Fjender af drømmende Mag,

hvem Kampen ej sløver og trætter,
hvis smidige Lemmer sig fletter
bestandig i fastere Tag!

I bryder Jer ej om Kulturen,
om Humbug, om Fraser og Løgn.
Her tørner ej Næsen mod Muren,
her stedes man ikke til Kuren
hos Fyrster, der hersker et Døgn.

I fine Fornemmelser! — Stormen
Jer spreder som Avner med Sus;
den kjender ej Rangfølgenormen;
den blæser kun ad Uniformen,
Gardistens og Vægtrens Kabus.

Af Luften, den saltsvangre, stærke
vi drikker i sugende Drag
en Kraft, der skal sætte sit Mærke
og døjer, skjønt Lemmerne værke
den lange, den slidfulde Dag.

Tys! Igjennem Bølgebraget
Stempelslaget
banker, klinger
frem i Takt.

Hvad der svajer
løst og skejer
ud i vilde brudte Baner,
som en myndig Alvorsmaner
Bud det bringer
om de store Loves Magt
og om Tankens stolte Sejer.

Det er det, som tvinger, kuer
Hjul og Skruer,
styrer Dampens
Kæmpearm.
Vandet syder
vildt og skyder
op de ru Hyænerygge,
der i Trængsel tæt sig trykke;
men i Kampens
hule Bulder, vrede Larm
uforandret, fast det lyder:

Naar Du ærligt, mandigt ænser
dine Grænser,

maaler Modets
Rækkekraft,
hver en Evne
kan da stævne
i Begejstring frem mod Maalet,
vorde smidig, stærk som Staalet;
Hjerteblodets
ædle Varme, Livets Saft
skal Du til det Bedste levne.

Ja, det Bedste! Det, som gjerne dølger sig for
Verdens Blik,
men i Livets Ørkenvandring dog den sande
Læskedrik;
suget lønligt ind af Porer, samlet i vor Hjerte-
grund
som en demantklar Cisterne med en snehvid
Marmorbund.

Det, som aldrig fornemt kyser stakkels Bedende
paa Flugt;
det, som skærmer Lysets Tande, naar dens
Ild er næsten slukt;

det, som binder Plantestænglen, naar den er af
Stormen brudt,
som med varmest Ømhed favner just, hvad
Verden har forskudt.

Det, der fra Naturens Hjerte vælder frem som
hellig Trang
til at pleje Livets Spirer, værne dem mod Under-
gang;
det, hvis Billed fromme Sjæle tyede til fra Ver-
dens Larm,
naar de knæled for en Moder med et lille Barn
paa Arm.

Det, som Kunstens høje Mestre kappedes at
mane frem
i Gudinden med de blanke Glanslys paa sin
Kjortelbræm,
mens de gyldne Skyer tone højt af Smaabørns
Jubelraab —
Kjærlighed! — o døb min Gjerning i Din rene
Lues Daab.”

Mens Sjælen ind i Hymnetoner gled,
var for hans Øre Havets Sus forstummet,
og Øjet svømmed om i Himmelrummet,
hvorfra de tusind Stjerner stirred ned.
Da syntes han, han mærked Noget skride
ad Dækket hen og stanse ved hans Side.
Han vendte sig imod det, og han saâ
en høj, besløret Kvinde for sig staa.

Dødsstille stod hun, halvt imod ham vendt;
den ene Haand om Rælingen var bøjet;
men med en Funklen, stirrende og spændt
igjennem Sløret borede sig Øjet.
Han kjendte det. I faa Sekunder stod
de Begge, som de var til Dækket muret;
da strømmede mod Hjertet stærkt hans Blod;
han greb om Haanden, som hun hvile lod,
og følte, hvor den ru mod Huden skured.
Nu med den anden Haand hun Sløret fjerner,
og klaret af et fredsælt Glædessmil,
i Lyset af den høje Høstnats Stjerner
der toned frem en kraftig, græsk Profil.
— Den lille Pige fra den lune Have,
den blege Sygeplejerske, hvis Værk
før mindet om en Vandring mellem Grave,

var voxet skulderbred og stor og stærk.
Det var, som bragte hun en Luftkreds med,
hvor aldrig slappe Tanker raadvildt kives,
men hvor hver rask Beslutning gror og trives
og driver hen mod Maalet hvert et Fjed;
men der var intet Haardt og Skarpt derved;
den modne, fulde Barm sig livsfrisk hæved,
og Læbens Bue, svulmende og rund,
fortalte om, hvordan endnu en sund
ihærdig Lykketrang i hende bæved.

Hvor blev hans Sind ved Synet frit og klart!
Som Avner røg de mørke Minders Dynge
for Himlens fire Vinde ud i Fart;
han følte samme Vejr til op at synge
som den Gang, da han løb paa Æventyr
og legede med Foraarshimlens Sky'r.

Han stod med hendes Hænder mellem sine;
hun saâ ham ind i Øjet fast og frit.
„Ja den Gang,” sagde hun, „var de saa fine,
men siden, kan Du tro, at de har slidt;
naar man i nogle Aar igjennem tjener
som Mejerske, saa faar man haarde Hænder.
Min gamle Bedstefader havde gjerne

mig nænsomt viklet om med den Slags Bind,
hvormed man kan de sarte Roser værne
mod Frostens Svie, Østens skarpe Vind.
Det blev der Intet af, og det behøved
jeg heller ikke, som Du nok kan se;
og det har været godt, at jeg blev øvet
til kjønt at holde ud lidt Frost og Sne.
For Dig slog nok hans Spaadom ogsaa fejl,
da digterisk begejstret han Dig loved
en Fart paa Kunstens Hav for fulde Sejl
med Vimplers Flagren, Lavrbærkrans om
Hoved."

— „Ja," svared han — „men véd Du hvor jeg fór
ad vilde Veje og i sære Bugter,
og at min Skude aldrig lystred Ror,
at sjælden jeg har havt Kompas om Bord
og bragte hjem en bedsk Erfarings Frugter?"

— „Jeg véd, at Manden drives ud paa Vande,
som jeg kun saare nødig kjende vil,
men hvis Du havde sat det Bedste til,
Du bar ej Frihedsstemplet paa din Pande."

— „Da sidst vi saas, da dulgte Du Dig sky,
som vilde gamle Minder bort Du jage."

— „Det var i Fædrelandets Smertensdage,
og da min egen Sorg var tung som Bly."

— „Naar randt da for Dig op et Haabets Gry,
der lyste Dig til fordums Tid tilbage?”

— „Det skete, medens jeg hang haardest i,
da mest min Gjerning til en Opsang trængte.
Den Gang jeg tidt paa Bedstefader tænkte
og paa hvad han benævned „Poesi”.

Jeg havde hadet det af ganske Hjerte,
jeg saâ, hvordan man drak en Rus deri,
hvorved man drømte sig fra Livets Smerte
og løj sig til en letkjøbt Harmoni.

Man lukker sig i Billedsalen inde,
hvorfra det Virkelige holdes ude,
thi Dagens sande Lys tør ikkun skinne
igjennem en af Farver blændet Rude.

Og dog — jeg vilde nok paa Sorgen bøde
ved lidt af denne Klang og denne Duft,
hvormed han vidste Livet at forsøde.

Og endelig jeg finder, hvad jeg søger,
dog ej i Billeder og gamle Bøger,
men i mit Arbejd, i den friske Luft,
i Latteren, der under Slidet klinger,
i alle disse Millioner Liv,
som al Naturen frem for Lyset bringer
bag Mos og Græsstraa, Bark og Blad og Siv.
Fra Marken, Skoven, Stalden, Fiskedammene,

fra Børnene, fra Kalvene, fra Lammene
en Livets Poesi sig mod mig svinger —
den blev min Trøst, den blev min Sorgfordriv.”
— „Hm”, mumled han — „saa let fik altsaa Du
Dit Nag for Ungdomsskuffelsen betvunget?”
— Hun skotted til ham, lo og hviskede: „Nu
jeg tror, Du er paa Kalvene jaloux!”

Og Begges Latter over Søen runged.
— „Men”, blev hun ved, „det gik jo ej saa let,
thi Kampen vared gennem Aar og Dage,
og mange lange Nætter har jeg grædt,
men ingen Moders Sjæl har hørt mig klage.
Først kæmpede jeg for Dig rent at glemme;
jeg jaged ad dit Billed med min Haand;
det nytted ikke. Klangen af din Stemme,
naar Du i Haven læste op der hjemme,
bestandig lød med Ekko i min Aand.
Vi saas igjen. Da laa Du bleg og stiv,
af Døden mærket, i den mørke Stue;
hvor spejded jeg ved Lampens røde Lue
efter hvert Vidnesbyrd om Rest af Liv
og hver en Trækning, som Dig gennemjog.
Ja, lig et overtroisk Barn jeg drog
det Varsel for mig selv: Hvis Kampen ender

med Livets Sejr, hvis atter Sundhedsflammen
vil blusse op, her, mellem mine Hænder,
da vil til Kjærlighedens Pilgrimstog
en Gang sig vore Baner bøje sammen.”

— „Men hvordan fandt Du dog den smalle Vej,
som famlende jeg mig i Mørke baned?
Og hvordan mødes vi paa Oceanet?”

Hun svared: „Kjære Ven, forstaar Du ej,
at det, man holder af, man let kan følge?
Vi leved tilmed i det lille Land,
hvor ikke længe Nogens Spor sig kan
for gode og for onde Øjne dølge.
Nu har jeg sørget for min lille Søster,
som allerførst jeg maatte bringe frem;
nu intet Mer i hendes Lykke brøster;
nu har hun Mand og Børn, et prægtigt Hjem.
Jeg har forkjælet hende; hun har straffet
mig for det, netop som jeg har fortjent;
hun vilde nødig være mig bekjendt;
jeg derfor Mejersken til Side skaffed
og drog paa Æventyr ud i det Fjerne,
helt fuld af Tillid til min gode Stjerne.
Lidt Penge havde jeg paa Kistens Bund;
jeg trænger til at faa min Frihed atter,

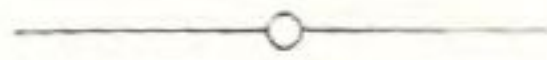
som jeg for Søsters Skyld gav Afkald paa.
Jeg vilde ønske, Bedstefader saâ
i denne smukke Nat sin Datterdatter;
hans Fingre vilde glad Klaveret slaa,
han vilde stemme op en gammel Vise,
paa Tysk han vilde Vandrelivet prise,
der styrer Farten ud ad, i det Blaa!"

Han sagde: „Kun en føje Stund nu svæver
i Havets og i Himlens Blaa vort Blik;
hinsides sig med faste Linier hæver
en Jord, der venter paa vort Spadestik.
Og naar vi bygger i den nye Zone,
hvorhen os underlige Skjæbner tvang,
lad saa den Gamles Aand kun gjennemtone
vor haarde Gjerning med sin bløde Klang,
som ikke til en smuk Romance gjemmes,
en saadan, der til Søndagsbrug er god,
nej som skal risle gennem alt vort Blod,
naar Kraften op til Hverdagsarbejd stemmes."

Nu fyldtes Rummet tæt af Nattens Mørke,
man saâ ej Havet, hørte kun dets Røst,
der lød med Slummeraandedrættets Styrke
op fra Naturens brede, fulde Bryst.

— De tav. Thi Nattens højtidsfulde Vælde
drev alle Tankers Flok til Andagt ind
i Sjælehelligdommens Tempelcelle.

End stod de tavse ved hinandens Side,
da Østen lysnede med Striber hvide,
og Morgenkulden slog om deres Kind.

FIRE OG TYVENDE SANG.

DEN NY VERDEN.

er var vel femten Mænd og otte Kvinder,
da Skibet ankrede paa Rios Rhed;
men Chefen stærkt formindsket Hæren finder,
da Rejsen skulde gaa mod Syden ned.
Havluften Modet havde dræbt hos Mange,
og da umiddelbart ved Rios Havn
der bødes dem Erstatning for den lange
utaalelige Rejses dybe Savn,
saa lod Adskillige sig villig fange
i Sømandsknejpernes Sirenefavn.
Og som Odyssevs's Folk i Lotosbladene
tilaad sig Salighedens Lethargi,

drak Krages Fæller den af Whiskyfadene
med graadig Ilterhed som Svin paa Sti.
Hver Tunge radikale Fraser stammed,
til Rørelsen fik Øjnene i Vand,
og hver Gang Krage kom og ud dem skammed,
de brølte: „Ned med Dig og hver Tyran!”
Selv nogle fulde Negre op de flammed
til i Forening med dem selv at brøle;
de brave Sorte vidste strax Besked,
med Slavernes Instinkt de kunde føle,
der gjordes Oprør mod en Myndighed.
En to, tre Kvinder stemte med i Kor,
holdt deres Kjærest eller Mand tilbage
og skreg: „Du er s'gu li'saa god som Krage,
han skal nu være saa studenterstor.”
— Saa var der intet Andet for end drage
afsted med dem, der blev ved deres Ord.

Blandt disse Fuldtro Læseren vil finde
en god Bekjendt. — En Dag vor Helt med Skræk
blev vår den fordums Knejpesangerinde,
som stod iblandt hans Trop paa Skibets Dæk;
da deres Øjne mødtes, saâ han hende
med sænket Hoved sky sig snige væk.

Strax gik han til sin Ungdoms Brud og
skifted
fuldstændig, hvad ham tungt paa Hjertet laa;
hun tav en Stund, og Kinden Farve skifted;
en Kamp hun maatte med sig selv bestaa.
Snart glattedes dog blank den hvide Pande,
snart veg fra Øjets Glans det dunkle Slør,
og Stemmen lød saa frejdig-mild som før:
„Vi tør ej træde ned det brudte Rør,
ej slukke sidste Gnist i Lysets Tande.”
Og naar hun siden, mens de var ombord,
saâ Sangerinden over Dækket vandre,
hun vexlede med hende nogle Ord
og talte, som hun talte med de Andre.

Paa Skibet gik det for Louise op,
at, da hvert Haab var rent forbi om Krage,
var det fornuftigst, om hun kunde tage
en Kjærest blandt de Emigranternes Trop.
Der var ej stor Anledning til at vrage,
dog stilled hun fornuftigt sit Bestik:
en nogenlunde Ligesindet fik
hun til at bide paa sin Medehage.
Det var en miskjendt Digtersjæl, der, siden
han den latinske Skolebænk forlod,

af Byron og af Heine hele Tiden
Svovlsyre havde tyllt i sit Blod;
og i Særdeleshed da han var gaaet
til dansk Juristexamen rent rejekt,
Lord Byrons skumle Had han havde faaet
til alle Tohaandsdyrs gemene Slægt.
Med hul og mørkbesløret Gravrøst sagde
han sønderrevne Versfragmenter frem;
hun nikked og paa Skraa sit Hoved lagde
og sukked: „Hu, ja Verden er skam slem!”
Han spurgte: „Føler De mit Hjerte banke?”
— „Ja,” sukked hun med neppe hørlig Røst;
„jeg tror, vi er to Hjerter og én Tanke!”
— Da sank bedaaret han til hendes Bryst.

Af Danmarks Literærhistorie fremgaar,
at dets ulykkelige Skjalde tidt
har søgt for Sorgen Bod i Akvavit,
og derfor fandt vor Digter, der hed Lemgaard,
det var hans Pligt at øse af hin Brønd;
paa Rios Kroer var i Drik og Tale
han Formand og den vildest radikale,
og han erklæred det for evig Synd
at lystre Krage og deslige Karle.
Men da vor Helt sig viste sidste Gang

og vilde Drankerne til Rette snakke,
tog Kjæresten Poeten i hans Nakke
og ved et Skub ham ud af Døren tvang;
en Karl, som holdt ham fast i Frakkefligen,
hun lagde ud et velment Ørefigen.

Den Flok, som med vor Helt fra Danmark tog
for i det fjerne Vest at prøve Dysten
med Skjæbnen, som dem hjemme rev og slog,
halveret næsten, ned mod Syden drog.
En Urskov skulde ryddes langsmed Kysten,
og Jorden dyrkes op med Kaffeplanten;
de Strækninger blev solgt til billig Pris
af Landsregeringen; paa denne Vis
den bøded paa sin Pengekasses Skranten.

Uvejbar vælder Skoven op af Jord:
om Kæmpestammer blomstrende Lianers
Festons i Snørkler sig fantastisk snor
og dølges saa af Palmers og Bananers
uhyre Blade, som dem overgror.
De purpurrøde Støvtraadsknipper hænge
fra Kronen ud som Fjer til Galadragten,
de store Blomster flot og dovent slænge
langs Stubber, Stammer hele Farvepragten;

og overalt i Grene, Top og Bund
det skriger, hvisler, fløjter, summer, brummer,
naar Skoven alt fra tidlig Morgenstund
til Virken vækker alt det Liv, den rummer.
I Luften Fuglene hverandre baxe,
en rigt uniformeret, stridbar Hær;
og Aber skræve ud som store Saxe,
nysgjerrig skottende fra høje Træ'r;
i Græsset Slangens Skjæl metallisk glimter
og dølges, dukker frem i evig Bugten;
hvert Øjeblik man som en Ildregn skimter
de funklende Insekters Sværm i Flugten.
— Med dette Dyreliv de skulde slaas,
der myldred op i ubetvungen Vælde,
og det var denne Skov, de skulde fælde,
der syntes byde Sav og Øxe Trods.
Men over Hovedet hang Nødens Sværd,
og Ingen her sentimentalt dem ynkede;
det nyttede ej, de vrøvled eller klynkede,
det virkede saa prægtigt paa Enhver;
at gjøre „Strike” dem ikke kunde glæde,
thi her var intet Publikum tilstede,
der ivrigt kunde applaudere Sligt
— se derfor gjorde Alle deres Pligt.

Igjennem Skoven gjalded Øxehugget,
og Bladet blinked som et Lyn og klang;
de gamle Stammer blødte svart og sukked,
til deres Kæmpekroner mat sig dukked
og daled i en Bue bred og lang;
og flygtende til tusind Sider farer
forfærdede de vævre Firbens Skarer.
Vor Helt sig følte tidt om Hjertet trang;
det syntes ham, at Livets Alvor fælded
hans Ungdomsdrømmes store Urskovspragt,
at Skovens Suk var Dødens Gys, der vælded
igjennem dem med ubønhørlig Magt;
det var som Øxens Hug, der hven i Skoven,
sang paa hans Illusioner Parodi,
som Solens Baal, der vælted ned fra oven,
til Aske brændte deres Poesi; —
med begge Hænder om sit Skaft han klemte,
tvang alle Tanker i sit Arbejd ned,
saa i sin Sjæl en Ode op han stemte
for Dagens og for Lysets Herlighed.

Hans unge Hustru heller ej sig skaante,
for hendes Arm var Øxen ej for svær,
men naar den purpurrøde Aften laante
de hvide Hytters Vægge Rosens Skjær,

saa satte sig den lille Koloni
i Kreds endrægtig om sin Høvdings Hytte,
for til hvad han fortalte dem at lytte:
om Hellas' Kamp mod Østens Barbari,
om sejge Nederlændere, der knuste
de spanske Præsters Blodhundstyranni,
om Folkesværmene, der fra Frankrig bruste,
mens Trikoloren flagred højt fra Stang
og over Verden Marseillaisens Klang
som Stormvind om Tyranners Øren suste.
Han skildred Helte, fra hvis Tankeluer
Lysstrømme gjennembrød Naturens Schakt,
som, spændte mellem Pinebænkens Skruer,
i Hundehul, i Bolts og Lænkens Magt,
trods hvert forgiftet Stik af Niddets Fluor,
har Lysets Banner frem til Sejer bragt.

Blandt dem, som mindst af slige Ting
blev rørt,
var Digtren Lemgaard. Til sin Sangerinde
han hviskede: „Han vel Stofferne kan finde,
men giver dem i Prosa jævnt og tørt,
men jeg vil om dem Rhythmekransen binde,
da først de dybest Sjælene kan vinde.” —

— „Ja,” hviskede Louise, „den er hørt.”

Han brummed: „Ha! — nu kjender jeg
min Vej.”

Om Verden led et Tab, véd ikke jeg,
men Digtene slap aldrig af hans Hjerne;
vel luskede han fra sit Arbejd gjerne,
for melankolsk at se mod Skovens Top
og lade Sukke flyve mod det Fjerne,
men, ved de Andres Drilleri vakt op,
gav han sig til med Træets Ved at kæmpe
og kom i Sved. Det, siger man, skal dæmpe
al Skrivekløe i en syndig Krop.
Og Konen var saa skikkelig og god,
hang ærligt i sit Arbejd trods hver Anden;
som om et Barn hun puslede om Manden
og sagde ingensinde ham imod,
hvad enten han sin Weltschmerz intonerede,
hvad eller svulmed vildt af Digtermod;
holdt Alting pænt og rent og Manden med;
hun kunde rigtignok til Tid og Sted
med nogle andre Kvinder klamres noget,
naar hun med Kunsttriumfer pralte lidt,
men blev Situationen altfor broget,
saa tav hun strax, selv naar hun hidsigst talte,

naar Krages Øje ramte hende vredt;
ja stundom hun endog en Taare kvalte.

De jævne Arbejdsfolk og Haandværkssvende
fik fremfor Alle Krages Hustru kjær;
et muntert Ord hun havde til Enhver,
Regnskab og Kasse styredes af hende
— hvert Overskud blev delt i lige Dele —
med Glæde saâ hun Alle anerkjende,
at over dem stod nu et Tempel bygt,
der hviled paa solide Søjler trygt,
thi Kjærlighed og Bravhed bar det Hele.
Tidt fra de hvide Hytter, der nu spætted
det vundne Jordsmons mørkebrune Grund,
sin Fugleflugt mod Himlen Sangen retted
før Arbejdstid, i tidlig Morgenstund.

Og Aar og Dag gik hen. Den Skov, som faldt,
gav Plads for Kaffetræets Pyramider,
hvis Læderblade glinsed overalt
i Dalens Bund og op ad Højens Sider.
Snart vore Kolonister kunde se
tre Gange aarlig Høstens Stund imøde,
naar Plantens flade Blomsterkroners Sne
veg bort for Bærrene, de dunkelrøde.

Da man den første Gang tog fat paa Høsten,
en ældre Tømmermand, nu Folkets Ældste,
hvem dette Tog fra Drik og Armod frelste
og fra en arrig Viv, der ogsaa drak,
hen over Marken løfted Stentorrøsten:
„Nu kan jeg Kjællingen derhjemme skaffe
paa hendes gamle Dage billig Kaffe;
kanske hun vænner sig fra Snustobak
og ikke mer i Snapsen søger Trøsten.”

Et lidet Belte Skov tilbage stod
op ad et Højdedrag, der ogsaa skulde
til Plantning vindes. Arme senefulde
med Sav og Øxe skar i Træets Rod.
En Gang, da det forlængst mod Aften hældede,
bad Krage bønligt ej at holde op,
men bruge Natten, til to Træ'r var fældede,
der vældigt bredte sig paa Højens Top.
Alt strøede Morgnen Guld paa Skovens Skulder,
da Stammerne først vaklede og sank
og derpaa faldt med Tordenbrag og Bulder;
frem strømmed Lysets Masse bred og blank.
Med opspilt Blik vor Skare længe stod,
som blændet af den Farvepragt, der ruller
og blinker nede foran Brinkens Fod,

med Tanken i Forbavselse begravet —
da runger Jublens Torden: Havet! Havet!

Blandt disse jævne danske Mænd og Kvinder
stod klassisk Lærdom ikke meget højt;
det store Flertal aned ej en Døjt
om Xenofons Anabasis' Titusend,
men da de så de Danskes gamle Ven
og skjelned hans bekjendte Stemmes Brusen,
blev ubetvingelig de revne hen;
mangt Øje strømmed over; Kvinder, Mænd
faldt i hinandens Favn i Glædesrusen.

Igjennem Skoven havde de sig hugget
med trælsomt Slæb og Slid, med Ryggen krum;
nu ingen Skranke mer for Synet lukked
til det uendelige frie Rum,
der laa i Glød og Glans som Ungdomsdrømme,
naar ud de folded sig i Solskins Leg,
hvis Røst lød kjæk som Frihedstonestrømme,
der bruste op, naar Modet højest steg.

Vor Ven og Hustru nærmede sig stille
til Skræntens Rand og så mod Strandens Brink
en Perleregn slaa op, som Solens Blink

fik til i Regnbufarvebrud at spille;
• der stod de Haand i Haand. Hun holdt paa
Armen
den Skat, hun skjænkede ham — en lille Dreng —
der i den lune Nat ved Moderbarmen
var sovet ind saa trygt som i sin Seng.
Hun pegede hen paa Flokken, der stod stillet
lidt fra dem, end fortabt i Synets Pragt,
og sagde: „Nu har Du et Drama spillet,
hvor ret Du tolkede Kjærlighedens Magt.”
Han svarede smilende: „Hvis det er sandt,
er Grunden den, at Du har ikke villet,
at fjerde Gang jeg faldt som Debutant.”

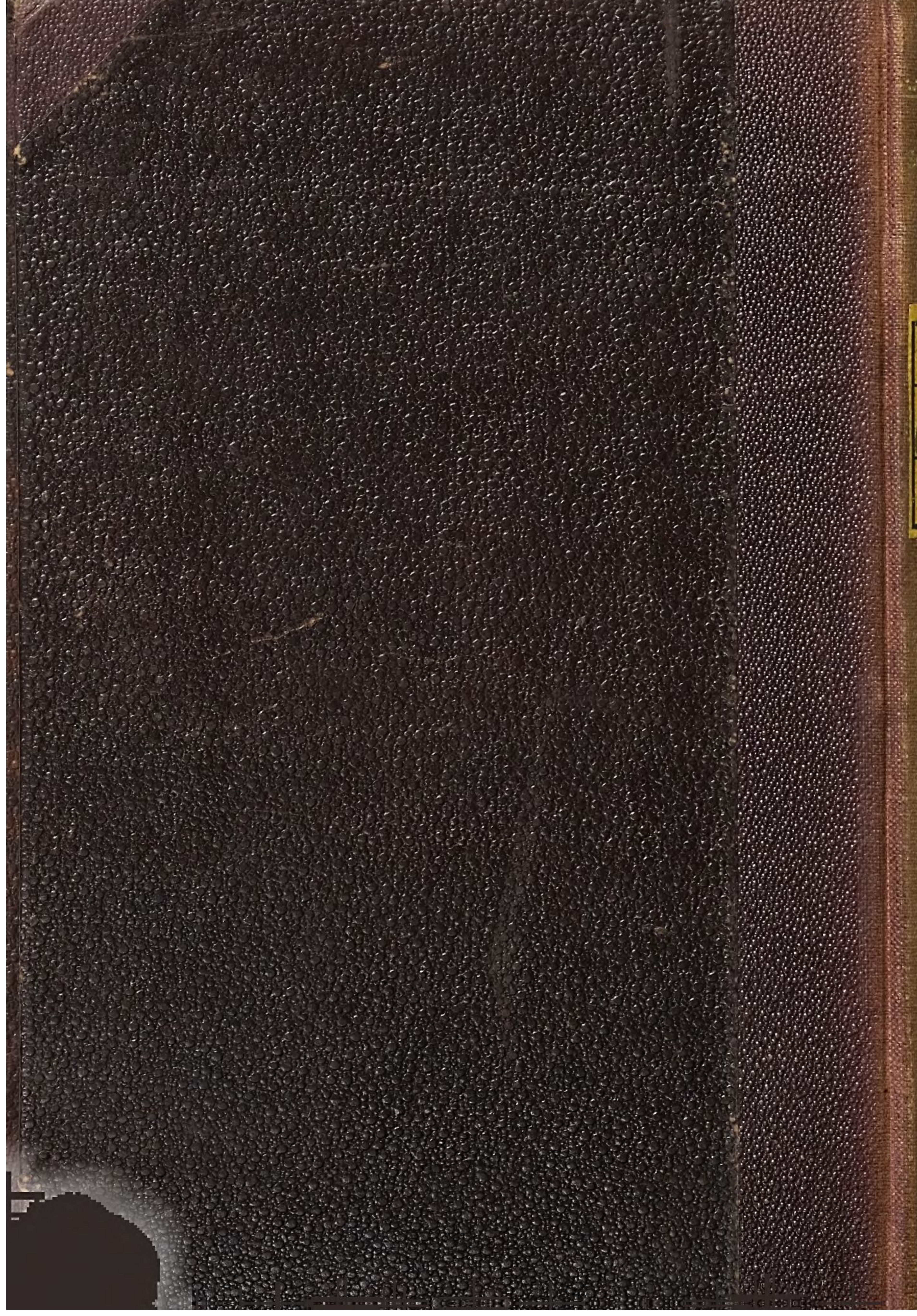
Han så mod Havet ud. Hans Tanker fløde
paa brede Bølger mod den gyldne Øst,
og mens de gyngede der, klang dem imøde
som Sendebud fra Hjemmets fjerne Kyst
de bedste Minder fra de unge Dage,
hvorpaa han mild-vemodig så tilbage.

Vor Ven tog Barnet fra sin Hustrus Arme
og løftede det højt i Morgnens Glans,
og om det lille Hoved slog det varme,
det sydlig-blanke Lys en Gloriekrans.

Dets Moder Kinden mod hans Skulder lagde,
mens disse Ord med dæmpet Røst han sagde:

„Vox op saa sund som denne unge Dag.
Jeg vier Dig til Kamp for Friheds Sag,
med Haand, med Aand, alt eftersom Du evner,
til god Soldat i hver en Hær, der stævner
til Striden under Ungdomsmodets Flag.
Vox op til Alvor under Arbejdstugt!
— men gid Du Vej maa finde over Vandet
og i det sunde Muld i Fædrelandet
maa plante Træ'r, der skyde rankt og smukt.

Schandorph, Sophus Christian Frederik

Unge Dage Fortaelling paa Vers

Kjøbenhavn 1879

P.o.rel. 8138

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11392226-4